

Podpora slovenskemu vodstvu

Pismi brežiških komunistov v Ljubljano in Beograd

BREŽICE — Ogorčeni nad napadi na slovenski narod in njegovo vodstvo so komunisti zbrani na predkongresni konferenci občinske organizacije ZKS 7. decembra poslali pismo izjavno predsedstvu CK ZKJ v Beograd in predstavniku CK ZKS v Ljubljano, v kateri izrekajo popolno podporo in zaupanje državnemu in političnemu vodstvu Slovenije ter zatrjujejo, da je bila prepoved mitinga v Ljubljani edino pravilen ukrep. Obema naslovoma sporočajo, da odločno zavračajo oceno CK ZK Srbije o neprimernosti kandidature Janeza Kocjančica in Milana Kučana za člena CK ZKJ, v prepričanju, da je to grob

• KRŠKA IZJAVA ZA JAVNOST — V času, ko v Zvezi komunistov Slovenije označujemo nove poti razvoja naše družbe tudi z lastno prenovo v sodobno in demokratično politično organizacijo, ki ponuja svoj pogled izhoda iz sedanje gospodarske in politične krize, se pri tem soočamo s povsem nasprotnimi težnjami nazadnjakih in dogmatikih sil, ki priznavajo samo svojo "resnic" in same svoj način reševanja perečih problemov v SFRJ. Te so prisile do izraza zlasti ob najnovijem poizkušju mitingaškega širjenja »resnice« Kosovopoljev na območje Slovenije. Komunisti v občini Krško odločno zavračamo takšno urejanje odnosov v SFRJ, ki vnašaja seme razdora med jugoslovanske narode in narodnost, kot to sedaj počne srbsko politično vodstvo. Zavračamo pritiske srbske politične oligarhije na politične in državne predstavnike slovenskega naroda, zavračamo postavljanje zidov med narodi, ki dejansko razbijajo avnojske temelje SFRJ, in to v času, ko se politične pregrade drugod po svetu podirajo.

PODELILI GOLIEVE PLAKETE TREBNJE — Ob koncu petkove seje trebanjske občinske izobraževalne skupnosti so podelili Marijanović veliko Golieve plakete ter Juriju Hočvarju, Danici Čupan in Mariji Golieve plakete. Na priložnostni delu ob podelitev je nastopil z več očimimi Komorni zbor KUD Pavel Trebnje. Slovesnost, ki so jo pravili v čast nagradjenjem in kot poslovenje dejanje zdajšnjeg sistema ustanove občinske izobraževalne skupnosti, izvedena nadvse svečano in prisreno.

J. T.

RADOVIČ V FRANKFURTU Novomeški fotografski ustvarjalec Bojan Radovič je te dni dosegel še en mednarodni uspeh. V sredo, 13. decembra, so v Frankfurtu v ZR Nemčiji odprli fotografsko razstavo izbranih del evropskih fotografov mlajše generacije, ki so se udeležili mednarodnega natečaja ustanove Deutsche Leitung. Na razpis je poslalo svoja dela preko tisoč evropskih fotografov, v rezultatu razstava v Frankfurtu pa je prišlo že 30 avtorjev. Med njimi je kot edini Slovenc in predstavnik naše generacije dobitnik nagrade.

Radeča nit seje so bili seveda odnosi s Srbijo in mimo teh odnosov ni mogel niti dr. Ciril Ribičić. S svojo prislovično

Zgrešeni klaci po delitvi krivde

S tribune v Trebnjem, na kateri sta sodelovala Miran Potrč in Gregor Golobič

TREBNJE — Volitev v Sloveniji bodo take, da bo zelo težko določiti, kdo je na njih zmagal, je ob koncu petkove trebanjske javne tribune z naslovom Čigava bo zmaga? dejal Gregor Golobič, predstavnik RK ZSMS. Ponovil je svojo tezo, da bi bil popoln poraz komunistov spričo objektivne politične moči ZK skorajda travma. Vsekakor pa bodo spomladanske slovenske volitve nekaj zelo novega v Jugoslaviji, je dejal Miran Potrč, predsednik skupščine SR Slovenije, ki je kot uvodničar nastopal v javnem pogovoru v trebanjskem kulturnem domu pred Golobičem.

Potrč je navedel tri po njegovem najverjetnejši vzroke napadov na slovenska ustavna dopolnila. Kritiki amandmajev ne sprejemajo modela Jugoslavije kot enakopravne skupnosti, v kateri bi imeli republike močnejši položaj. Drugi razlog je bojanec pred širjenjem slovenske ustavne zamisli drugam v Jugoslavijo, medtem ko gre v tretjem primeru za težnjo ustvariti v državi »klimo odbojnosti do slovenske politike«. Na razpravo v ustavnem sodišču, na katero so uvrstili (slovenske) ustavne amandmaje, pa Slovenija ni poslala predstav-

nikov, s čimer je zmanjšala možnosti, da bi jo postavili na zatočno klop in da

• V odzivu na nekatera vprašanja udeležencev je Potrč dejal, da bo Slovenija sprožila na zvezni ravni vprašanje o sedanjih treh srbskih glasovih v skupščini SFRJ. Možnosti mednarodne sankcioniranja skregane Jugoslavije ni zavrnil, s tem da je poddaril, da mednarodna skupnost politične ocene o naši državi že dela. Toda Jugoslavija bo nazadovala, ne da bi Evropa z njo ustavila sodelovanje, če se bodo naše notranje razprtje nadaljevale, je menil Potrč.

PESTRO OB DNEVU JLA

ČRNOMELJ — Ob dnevu oborženih sil bodo v Črnomelju pripravili slavnostno akademijo v tukajšnjem kulturnem domu v četrtek, 21. decembra, ob 19. uri. Sicer pa bo ob tem prazniku več prireditve, sprejemov, posvetovanj. Med drugim bo tudi sprejem pionirjev in mladine v črnomaljski vojašnici, starešine te garnizije pa bodo obiskali rudnik Kanižarica in metliški Novoles. Pripravili bodo tudi vrsto športnih prireditve ter priložnostnih razstav.

bi sledstva množičnega obveščanja po lastnih potrebah pripravila lepljenko izjav Slovencev na razpravi, kot je menil Potrč.

Zaostrite odnosov med Srbijo in Slovenijo dobivajo v posameznih delih države različne ocene. Zgrešen je pogled, da morata v sporu popustiti tako Slovenija kot Srbija, kajti slednja je z zatekanjem k blokadi prekoračila pravne norme, medtem ko je Slovenija preposedala miting zakonito. Tako sta bila

PREDVOLILNI BOJ SE JE ZAČEL — Vanje je začela posegati tudi SZDL, so ugotovili na razpravi o programu SZDL v Kočevju, ki je bila 5. decembra. Na tej je sodeloval tudi sekretar RK SZDL Dušan Semolič, ki je med drugim dejal, da bo SZDL servis za ljudi, ne pa za stranke. Strinjal se je, da politični kodeks pripravljamo prepočasi; zatrdil, da predstavitev volitev ne bo; da je v boju za oblast in pri kritiki potrebno spoštovati človekovo dostojanstvo pa tudi spoštovanje ustave in zakonov. Na fotografiji: Dušan Semolič in predsednika OK SZDL Kočevje Anica Kosten, ki sta vodila razpravo o programih (občinskem in republiškem) SZDL. (Foto: J. Princ)

Krški komunisti podpirajo Kučana

Razširjena seja konference ZK Krško je dala vso podporo vodstvu — Na seji je sodeloval tudi dr. Ciril Ribičić, kandidat za novega predsednika ZKS

KRŠKO — Če kje, potem imata slovenska ZK in neno vodstvo prav gotovo močno bazo v krški občini, kjer se je na razširjeni seji občinske konference ZK 6. decembra — na nej pa je sodeloval tudi kandidat za predsednika ZKS dr. Ciril Ribičić — zbral domala 200 komunistov. Razprava je pokazala, da ne slovenska ZK ne slovenski narod ne bosta odstopila od svojih načel in začetega procesa demokratizacije.

Rdeča nit seje so bili seveda odnosi s Srbijo in mimo teh odnosov ni mogel niti dr. Ciril Ribičić. S svojo prislovično

ali konferedaciji so nastale zaradi obrambe pred politiko »en človek — en glas.« Čeprav se zdi, da ima ZK Slovenije le malo podpore za svoje zamisli v Jugoslaviji, se nekatere zamisli v dokumentih za 14. kongres vendarle uveljavljajo.

Eden izmed razpravljalcov je menil, da je dočest slovenskega prilizovanja srb-

• Predsednik krške ZK Janez Rošker je pred koncem seje prosil Cirila Ribičiča, naj predstavstvu CK ZK Slovenije prenese najgloblje izraze podpore. »Mi nismo hlapci Jerneji, ki bi iskali svojo pravico po svetu. Mi imamo svojo deželo in jo imamo neizmerno radi. Nič pa nimamo proti drugim in ne maramo raznih zidarjev zidov. Mi zaupamo v naše sile, zaupamo v naše člane in v naše vodstvo.«

ski politiki. Ljudi ni strah te politike, ampak je imajo dosti, zato se ZK ne piše dobro, če bo še ponovila kakšno znateni beografsko sejo. Nekateri so se odkrito zavezali za depolitizacijo armade, policije in represivnega aparata. Kandidat za bodočega predsednika ZKS pa je še dejal, da slovenska partija stoji za Milanom Kučanom in da on ne bo doživel usode Vilasija. Kdor bo hotel obračunati s Kučanom, bo moral obračunati z vso Zvezo komunistov Slovenije.

J. SIMČIČ

V drugi polovici tedna bo spremenljivo oblačno in toplo vreme, občasno so možne manjše padavine.

Revirji
»umirajo na obroke«

Konferenca v Trbovljah

prepričana oba uvodničarja. Pri tem sta ponovila v Sloveniji znano tezo, da gre v državi za spriči dve povsem različni zamisi o bodoči federaciji, in ne (več) za srbsko-slovenski spor.

M. LUZAR

UMRL JE MEDALJER VLADIMIR ŠTOVIČEK

Ko smo v torek že zaključevali redakcijo, so iz Krškega sporočili, da je umrl njihov umetnik, akademski kipar Vladimir Štoviček. Preminul je v svojem 95. letu in je le za tri tedne preživel nekaj let mlajšega stanovskega kolega, akademika slikarja Božidarja Jakca. Štoviček bo ostal v slovenski umetnosti zapisan predvsem kot odličen medaljer in plaketer, v tej vrsti kiparstva je zapatil obilico reliefnih portretov pomembnih slovenskih kulturnih in družbenopolitičnih delavcev. Ustvarjal je tako rekoč do zadnjega, tako da so še ob njegovih 90-letnicah občudovali gibke prste njegovih rok, ko je iz hladne mrtve gline oblikoval obraz, polne življenja.

P. PERC

POBUDA ZA PRELOŽITEV KONGRESA ZKJ

ČRNOMELJ — Na nedavni predkongresni seji črnomaljskih komunistov je prišla iz Bela pobuda, da bi preložili 14. kongres ZKJ, ker so zaostreni pogovi v Jugoslaviji slabla osnova za učinkovito delo. Sicer pa so se na konferenci odločili, da bodo s tajnim glasovanjem v osnovnih organizacijah določili kandidata za profesionalnega sekretarja predstavstva občinskega komiteja ZKS Črnomelj. Na podlagi evidentiranja v osnovnih organizacijah so določili 5 možnih kandidatov: Dušana Kočvarja in Antona Stareja iz Iske, Antona Zajca iz Bela, Mladena Radočića, predsednika občinske skupščine, ter Staneta Šimeca, predstojnika medobčinskega študijskega središča ZKS iz Novega mesta. V osnovnih organizacijah morajo o predlaganih kandidatih glasovati do konca decembra, potem pa se bo sestal občinski komite in ugotovil, kateri bo dobil največjo podporo. Za neprofesionalnega predsednika OK pa so že v prejšnjem krogu na podlagi tajnih volitev v OO izvolili Lojzeta Sterka.

BERITE DANES!

- na 3. strani:
 - V Krškem je zmagal zadržni duh
- na 4. strani:
 - Široko so odprta vrata tujine
- na 5. strani:
 - »Saj bi sodelovali, a ne smemo«
- na 6. strani:
 - V blokado so srbska podjetja prisiljena
- na 8. strani:
 - Odgovor na: Šali se ne šali
- na 9. strani:
 - Jedrska ni na koleških
- na 12. strani:
 - Prišel je čas okrog Božiča
- na 15. strani:
 - Prvi poraz na domaćem parketu

PRVO SKUPNO SILVESTROVANJE — V tem času je v novomeški občini kar 193 družin, ki ima v domači oskrbi odrasle, zmerno, težje ali težko duševno prizadete osebe. Prav začne in njihove varuhne je Društvo za pomoč duševno prizadetih občanov ob pomoči Centra za socialno delo in socialnega skrbstva v torek dopoldan pripravila v Domu starejših občanov 1. srečanje duševno prizadetih občanov. Zbralo se jih je več kot sto. Ob programu, ki so ga pripravili učenci šole iz Šmihela in duet Šiška, so bili pogoščeni in simbolično obdarjeni. Upajmo, da bo to srečanje postal tradicionalno in da tijudje tudi med letom ne bodo pozabljeni in prepusteni le svojim najbližnjim. (Foto: J. Pavlin)

Končno zaupamo vase!

Sred gospodarske blokade smo, pa ni nobene panike. Ljudje ne kupujejo ne sladkorja ne olja ne moke. Kaj ni to najvišje možno zaupanje v slovensko občino, zaupanje tega naroda v sivo moč in resnicu, ki vse bolj postaja tudi resnica drugih. In na drugi strani poročila o tem, kako so ljudje dobesedno razgrabili slovensko blago po beografskih blagovnicah. Ob tem pa govorimo, da ima gospodarska palica dva konca, vendar civilizirano čakamo, da se srbski narod pobere iz knock downa, in pristaja na to, da bomo še naprej sodelovali s tistimi srbskimi podjetji, ki bodo to hotela. Vendar naša potrežljivost sega samo do tu in niti milimetra več. Tako so sklenili delegati slovenske skupščine. O tem se pogovarjajo na sestankih ZK in terjajo ob slovenskem političnem in državnem vodstvu še naprej pokončno držo, ne omajno vztrajanje pri naših stališčih. Resnica bo zmagala, ampak mi izgubljamo dragocene sekunde in minute, ko bili moralni več razmišljati o Evropi, o integraciji v njene gospodarske, kulturne in sploš civilizacijske tokove. Toda slovensko gospodarstvo se je že do dobršne mere internacionaliziralo, saj so

• Prekinitev odnosov s Slovenijo je norost. To je kot generalni strajk v celotni Jugoslaviji. (B. Bogdanovič, nekdanji beografski župan)

Slovenijo prišli Siemens, IBM, Iveco, Renault in druga znana mednarodna podjetja. Na proces integracije v Evropo se je začel in drugi pri njem zamujajo, krivdo za to pa lahko pripisuje le sami sebi.

J. SIMČIČ

Še en korak k državi

Slovenska skupščina je na ponedeljkovem izrednem zasedanju pozvala predsedstvo SFRJ in ZIS, naj brez slepomislenja priznata, da Srbija z bojkotom Slovenije ruši enotnost jugoslovanskega trga in dobesedno pljuva na ustavo SFRJ. Nedvomno je pri tem najbolj nenavadno ravno to, da je treba omenjeni zvezni instituciji dobesedno prosliti za nekaj, kar bi morali že zdavnaj storiti.

Po ceprav v škodo Slovencev, bi vsaj vedeli, pri čem smo. Negotovega in nzhvaljevanega položaja Slovenije v vse bolji krki in sprti jugoslovenski zvezji se je zavedala večina govornikov, vendar ni bilo zaradi tega skorajda nobene panike ali strahu. Delegati, ki misljijo naprej, pa se niso zadovoljni z boj ali manj ostro oceno usode Slovencev v Jugoslaviji, ampak predlagali tudi nekatere konkretno ukrepe za ekonomsko in politično obrambo naše dežele. Govor je bil predvsem o slovenski ekonomski suverenosti, pri čemer je bila najbolj konkretna Vika Potočnik, ki je predlagala ustanovitev skladu za pomoč podjetjem, ki so s trgovinsko vojno najbolj prizadeta, uvedbo slovenske nacionalne valute, uporabo zahodnih statističnih standardov, financiranju

nje zveze edino prek kotizacije ali drugih oblik neposrednih vlaganj, zmanjšanje uvoznih dajatev zaradi zvečanega izvoza in s tem v zvezi ukinitev tajnih uradnih listov, kjer so poleg carine predvidene še štiri vrste uvoznih davkov, zmanjšanje davkov v Sloveniji in spremembu načina finančiranja razvojnega dinarja. Po mnenju Potočnikove se bomo vsem pritiskom načrte uprli z dvema milijonom bogatih državljanov Slovenije.

Vsi delegati niso bili tako ostri in konkretni kot Vika Potočnik, kar se veda pomeni, da nočejo biti petelin, ki poje prezgodaj. Tako obnašanje delegatov je sicer razumljivo, vendar ne odvise mišljene tistih, ki so jih izvolili. Brez druge ankete o javnem mnenju je namreč moč na cesti, v kavarni, v uradih, ob strojih ugotoviti, da je tisto, kar je zahtevala Potočnikova, pravzaprav tisto, kar si želi in zahtevajo ljudje, ki skupščine nikoli ne bodo videli od znotraj. Po spomladanskih volitvah, pa naj bodo kakršnekoli, bo postalo to še bolj jasno. Slovencem je vsiljivo bratstvo jugoslovenske države (takšne, kakršnej) vsak dan bolj odveč. Treba bo misliti tudi nase. Kmalu bo jasno tudi, kakšen okvir bo imela

M. BAUER

TOTI POSTER
VELIKI ŽEDNITELJ SLOVENCEV
SLOBODAN MILOŠEVIĆ

misel, konfederacijski, asimetrično federacijski, mogoče pa je tudi kaj tretjega, tudi (samo začasna) ne pričakovana presenečenja. Naj bo tako ali drugače, slovenske politične renesanse ni več mogoče zaustaviti.

Zasedanje slovenskega parlamenta je bilo še en korak k resnični suverenosti slovenske države. Zasedanje je dokazalo tudi, da je srbska špekulacija o različnosti mnenj vodstva slovenske države in slovenskega ljudstva zvitna iz tretje. Kaj bi sele bilo, če bi v tej skupščini sedeli in predvsem govorili delegati, izvoljeni na svobodnih volitvah!

M. BAUER

Bo bolnišnica manj regijska?

Pogodba o skupni izgradnji in financiranju posodobitve novomeške bolnišnice naj bi bila podpisana do konca leta — Samoprispevki je le delni vir

NOVO MESTO — Na poseben žiro račun, na katerem se zbirajo sredstva novomeškega samoprispevka za sanacijo bolnišnice in izgradnjo šol po referendumskem programu 1989—1994, se je od junija pa do konca oktobra nateklo skupaj za dobitib 16,5 milijarde dinarjev, od tega je bila dobra tretjina obresti.

V skladu s programom bo šla najprej v gradnjo briljske osnovne šole oz. prizidek k njej. Priprave so tako daleč, da bi lahko začeli graditi že ob koncu letosnjega leta. V skladu s terminskim načrtom potekajo tudi priprave na dozdavo šole v Žužemberku, ki bi jo lahko pričeli graditi na pomlad prihodnjega leta, za novo osnovno šolo v Mrzli dolini v Novem mestu pa je zaenkrat odkupljeno zemljišče, medtem ko naj bi jo pričeli graditi leta 1992. Priprave na sanacijo in posodobitev novomeške bolnišnice, za kar je predviden začetek del

v letu 1991, pa zaenkrat celo prehitevajo terminski plan, saj je že podpisana pogodba za izdelavo tehnične dokumentacije.

Sporazum o skupni izgradnji in financirjanju sanacije in posodobitve novomeške bolnišnice še vedno ni podpisani, prav tako niso zagotovljeni vsi viri financiranja. Znano je, naj bi z novomeškim samoprispevkom zbrali le 45 odstotkov potrebnih sredstev za posodobitev bolnišnice, ostalo pa bodo moralni biti drugi sredstva: amortizacija, kupnina od prodaje objektov na levem bregu Krke, prispevna stopnja in sredstva ostalih občin, ki so povezane v Medobčinsko zdravstveno skupnost za Dolejsko. Dosedanji tovrstni razgovori niso dali rezultata.

Ko je novomeški izvršni svet nedavno razpravljal o prvem poročilu odbora

Z. L.-D.

z spremeljanje in izvajanje referendumskoga programa za občinsko skupščino, je, upoštevaje naštete probleme, sklenil, da se skupaj z Medobčinsko zdravstveno skupnostjo in Zdravstvenim centrom Dolenske aktivno vključi v dogovarjanje, da bi do konca letosnjega leta vendarle prišlo do podpisa sporazuma ali ustrezone pogodbe o skupni izgradnji in financiranju te novomeške investicije regijskega pomena. V dogovore naj bi bila še naprej vključena tudi Zdravstvena skupnost Slovenije in Republiški komite za zdravstvo in socialno varnost, posebno ker je pred vratiti reorganizacije slovenskega zdravstvenega varstva in bo v novem sistemu novomeške bolnišnici del nacionalnega programa in njegove mreže bolnišnic. Ali misli v dograditvi novomeške bolnišnice sodelovati ali ne, se bo moral ob vseh drugih do konca leta izreči (in s pogodbo zavezati) tudi do sedaj še najbolj omahljivo Krško, da se bo vedelo, kako veliko bolnišnico načrtovati.

T. J.

Kdo bo zdaj ustanovitelj

Dolenjskega lista

V vse večjih težavah se list živi skoraj sam

NOVO MESTO — dolenjski list v ekonomskih zagatah, ki ga v viharju vratolomne inflacije, tako kot ostale časopisne hiše v Sloveniji, zelo prizadevajo, ostaja vse bolj sam, odvisen od svojih bralcev in ekonomski propagande, medtem ko je ustanoviteljem, občinskim konferencem SZDL sedmih občin, vse manj mar, kaj se z njim dogaja. To potrjuje tudi udeležba na seji skupščine in časopisnega sveta prejšnji četrtek, ki se je od ustanoviteljev udeležili le predstavniki iz Črnomlja, Krškega in Novega mesta.

Tričetrtletno poslovanje je časopis zaključil z izgubo 0,44 milijarde din, le ta se bo do konca poslovnega leta še bistveno povečala in to kljub temu, da je časopis, kar se obsegajo tice, dosegel najnižjo možno raven. Nadaljnje varčevanje v tej smerni bi že bistveno okrnilo njegovo informativnost. Zato je bil eden od sklepov seje, da morajo soustanovitelji do konca leta poravnati zapadle obveznosti. Do sedaj so nakazane v letosnjih prihodkih lista znasele le 2,24 odstotka, kar je odločno premalo. Z novim letom naj bi narocnačna prešla na ekonomsko ceno, pri čemer pa bo treba upoštevati tudi notranje predsanjske ukrepe, predvsem krepitev ekonomskih propagand, vendar ne na račun bralnih strani časopisa, uvajanje tehnoloških dosežkov v delo uredništva, kar naj bi povečalo dohodkovnost, ter iskanje takega koncepta, ki bi bil za bralce bolj zanimiv.

Gleda na spreminjanje politične podobe slovenske družbe, v kateri naj bi SZDL kot ustanoviteljica postala le ena od strank, se postavlja pod vprašaj tudi ustanoviteljstvo. Obstajata dve možnosti. Prva, da bi ustanoviteljstvo prevzele občinske skupščine in stroške za sofinanciranje vnesle v občinski proračun, druga pa, da bi se časopis povsem osamosvojil. V enem in drugem primeru bo časopis nadstranski, se pravi neodvisen, kako pa bo organiziran, bo treba še počakati na zakon o zavodih, ki bo natančneje določal.

T. J.

SEMINAR O PROTOKOLU

OTOČEC — V organizaciji splošnega združenja za gospodarstvo in turizem pri gospodarskih zbornicah Slovenije, novomeške Krke in Kompsa je bil 6. in 7. decembra na Otočcu seminar o protokolu poslovnih srečanj. O protokolu je govoril vodja protokola pri slovenskem izvršnem svetu Ivan Pušnik, etnolog Janez Bogataj je predaval o kulturnih prireditvah, Anton Strajanar pa o izboru hrane, sprejemih, svečanih večerjav in poslovnih darsilih. Seminarje se je udeležilo okrog 25 predstavnikov podjetij iz vse Slovenije, vsa Dolenjska pa je prispevala tri zastopnike iz novomeških večjih podjetij. A temeljitev poznavanje tudi te problematike verjetno še mnogim ne bi škodilo v pogojih poslovanja na trgu in približevanja Evropi oz. svetu.

MLADINA ZA MODERNIZACIJO DRUŽBE

ČRНОМЕЛЈ — Tukajšnja ZSMS je pretekel ponedeljek pripravila v sodelovanju z medobčinskim študijskim središčem ZKS iz Novega mesta in črnomaljsko srednjo šolo Edvarda Kardejla predavanje z razgovorom »Mladina — modernizacija slovenske družbe«. Gostja je bila profesorica na ljubljanski FSPN dr. Mirjana Ule, ki je govorila o razvojnih potencialih mladine konec 20. stoletja.

ČRНОМЕЛЈ — Tukajšnja Socialistična zveza je pripravila osnutek programa z naslovom »Socialistična zveza za ekološko prijazno in materialno ter duhovno bogato občino«. To je delovni program organizacije, z njim pa bodo šli, ko bo določen v januarski javni razpravi, tudi na volitve. Kot je zatrdil sekretar občinske konference Zvone Butala, bodo s takšnim programom in ljudmi, ki ga bodo zastopali, zagotovo zmagali.

Najpomembnejša naloga v programu je občino vrnilti občanom, ki bodo sodelovali pri vseh odločitvah v občini, pri posebno spornih lahko tudi z referendumom. Nadalje je v programu zapisano, da bodo v nadaljnjih štirih letih asfaltirali vse pomembnejše ceste v občini, rešili vpraševanje vodne oskrbe, posebno skrb pa posvečajo vprašanju urbanizma ter popravku zmot v urbanizmu.

Naloga Socialistične zveze bo tudi racionalizirati državno upravo. Glede na slovenske težnje o centralizaciji pa imajo tudi zelo provokativen predlog: zdržitev Belo krajine v eno občino. Poleg racionalizacije je argument za zdržitev tudi ta, da bo združena Bela krajina v Sloveniji več pomenila, bo bolj

Belo krajina — ena občina?

Črnomaljska Socialistična zveza v svojem programu zahteva, naj občino vrnejo občanom — Popravki

močna, s tem pa lahko tudi bolj prodorna.

V poglavju o človekovih pravicah dajejo poseben poudarek odnosu do pripadnikov drugih narodov in narodnosti v občini, ki jih bodo omogočili različnost, saj to pomeni bogatjenje njihovega okolja. Socialistična zveza zahteva, naj pride v novo ustavo romska skupnost kot manjšina. Zavzemajo pa se tudi, da se popravijo zgodovinske krivice, ki so se zgodile ljudem.

V poglavju o ekologiji velja omeniti predvsem skrb za skupno odlagališče komunalnih odpadkov, o katerem bodo lahko vsi izrazilji svoje mnenje. Sveda so to najbolj nove, zanimive in prodorne zahteve črnomaljske Socialistične zveze, v programu pa ne manjka tudi skrb za srečno družino, vzgojo, izobraževanje in še kaj. Ob tem je Butala poudaril, da bo Socialistična zveza v prihodnje organizacija individualnih in kolektivnih članov. Z ohranjanjem kolektivnega članstva nadaljuje tradicijo OF in omogoča kolektivnim članom (predvsem interesnim asocijacijam) udeležbo na oblasti.

M. BEZEK-JAKŠE

Naša anketa

Napad na Jugoslavijo

Medtem ko se ves normalni svet križe ob potezi srbskega vodstva, ki je gotovo razbesnjeno zaradi zaustavitev srbskega mitingarskega osvajanja Jugoslavije s prepovedjo mitinga v Ljubljani, razglasil pretrganje vseh sličkov s Slovenijo, se v združeni Srbiji in Črni gori še kar vrstijo seje in zbori, na katerih pada po Sloveniji zaradi prepovedi mitinga. Kako zelo različni in daleč smo si! Kakorkoli že, zdaj so končno na mizi vse karte, ki kažejo, kako je srbsko vodstvo in kakšne so njegove namere. V ponedeljek je slovenska skupščina na izredni seji o razmerah po enostranski prekinitti odnos Srbije s Slovenijo blokado ocenila kot protiustavno, ne le kot napad na Slovenijo, ampak tudi kot poskus rušenja avnojske Jugoslavije in že začetih procesov gospodarske reforme z namero Srbije, da ukroji svoj Jugoslavijo po svoji podobi. Skupščina je pozvala predsedstvo države in ZIS, naj nemudoma priznata, da Srbija z bojkotom pljuva na ustavo SFRJ in ruši enotnost jugoslovenskega trga. Čeprav gre klub vsej ponekod normalnemu posluvnu ravnjanju, ki se ne ozira tudi na to zadnjo politično norost, za vendar očitno trganje tudi gospodarskih vezi, se slovenska skupščina ni odločila za povračilne ukrepe. Toda če bo razum povsem odpovedal, se da v enostransko blokado vnesti zdravilno recipročnost, ki pa bo glede na sedanji slovenski položaj v Jugoslaviji prizadela vso Jugoslavijo. Lahko vsaj misel na to spremeni položaj?

FRANC FRANČIČ, elektromehanik iz stare vasi pri Šentjerneju: »Srbska blokada zna biti v končni posledici za celo konservativno, saj smo se sedaj prisiljeni preusmeriti na stabilne in kovertibilne trge, čeprav bo za marsikoga ta operacija tudi boleča. Sorazmerno izgubam gospodarstvo, bi moral zmanjšati tudi dajative federaciji. Stvari so se pokazale v pravi luči, Slovenija bi se moral hkrati tudi politično preusmeriti. Najboljša bi bila osamosvojitev.«

IGOR FORTUN, dipl. pravnik iz Črnomlja: »Nesporno je, da je v Jugoslaviji začela z razprtijami določena struja srbskih politikov, ki pa se vse bolj zapletajo. Končno vsega tega bo najbrž takšen, da bodo Srbi pokopali sami sebe, saj Milošević ne bo mogel izpolniti obljub, v nedogled pa tudi ne bo mogel graditi politike na mednarodnem sovraštvu, čeprav je sedaj s svojo ideologijo prepojil ekonomsko in nacionalno sfero. Poziv našega GZ je taktično dober, saj se le branimo.«

IZTOK BOBNAR, delavec iz Dol. Počepkev, Trebnje: »Bojkot je nesmiseln in nesmiselen je vztrajati pri njem, Srbija bi moral popustiti. Se posebej nasprotujem bojkotu kot delavec Tesnil. Naša tovarna ima poslovne stike s srbskimi podjetji, zaradi prekinitev poslovanja z nimi je bilo veliko delavcev teden doma. Kar zadeva miting, ki mu je sledil bojkot, je vse bolj jasno, da sploh ni šlo za položaj Srbov in Črnogorcev, ampak da gre za srbsko nasprotovanje slovenskim zamislim.«

RUDI DIM, kamnosek iz Grada: »Prekinitev odnosov s Slovenijo, ki vsebuje tudi bojkot slovenskih izdelkov, je neodgovorno in nespravedljivo dejanje. V skupni državi ne mi ne oni ne moremo živeti sami zase. Vsekakor bomo to prekinitev odnosov lažje prenesli mi kot oni. Ta poziv srbskega vodstva k prekinitev odnosov s Slovenijo pa je jasno pokazal, kaj so hoteli z mitingom v Ljubljani.«

JOŽE RESNIK, delodvodja pri Pionirju, Krško: »Dosej sem bil bolj ali manj ravnodušen do srbske politike, ker se mi je zdela povsem za lase privlečena. Najnovijeglas pa me je močno vznejevoljil. Milošević širi sovraštvo med narodi, ki ga je prenesel tudi v gospodarstvo. Iz zgodovine pa je znano, da so med sabo trgovale celo države, ki so bile v vojni. Nišem, da kdake kakšne povračilne ukrepe, ampak našo pomoč bi jim le lahko ukinili. Ta odhaja v vrečo brez dna.«

JOSIP REKIĆ, vratar pri Agrari Brežice: »Čeprav že dolgo živim v Sloveniji, se mi je v sporu med Slovenijo in Srbijo neprizneno postavljanje na eno ali drugo stran. Gotovo je, da kaj takega ni dobro za ene ne za druge. Odločitev je prekiniti vseh stikov s Slovenijo nikam ne vodi. Pravijo, da ne bodo dali Sloveniji niti kilogram bakra. Kako pa bodo izvajali npr. v Avstrijo, če ne preko Slovenije?«

V Krškem je zmagal zadružni duh

TOK v krškem M-Agrokombinatu se je spremenil v zadružni kmetijstvo — Kmečki profit

KRŠKO — Na nedeljskem kmečkem zboru krškega kmečkega življa je bilo ugotovljeno, da so kmetje v okviru M-Agrokombinata vendarle veliko dosegli, v danih razmerah pa domala vse: zdaj imajo svojo poslovno enoto, kjer bodo lahko pokazali in dokazali vso svojo poslovno spremnost.

Odgločilno vlogo pri tem je odigrala krška podružnica Slovenske kmečke zveze s Tonjem Koršičem na čelu. »Pogajanja« so namreč potekala med Kmečko zvezo in M-Agrokombinatom. Tako so se skupaj odločili, da Agrokompanat ostane skupaj in dirna njegovi ravni ostanejo razvoj, trženje, finance in kadrovska politika. Vsi ostali deli

NOVE VRSTE OBARJENIH KLOBAS

Da bi popestrili ponudbo klobaških izdelkov na trgu, bo, kot napoveduje Vestnik iz Murske Sobe, tamkajšnja Mesna industrija začela izdelovati kar per novih vrst obarjenih klobas, ki bodo imele skupno ime pari. Gre za klobase, v katerih bo nadvej na mladega junčega in prasičega mesa dodana grobo ali fino-zmleta zelena ali rdeča paprika v različnih kombinacijah. Nekatera vrste klobas bodo imele tudi dodatek semeni različnih žit in nekaterih vrtnin. Novosti so analizirali na prehrabmo-biotehniški fakulteti v Zagrebu in jih ocenili kot zelo dobre, zlasti še, ker vsebujejo v primerjavi z dosedanjimi izdelki večje količine beljakovin in mineralov, pa tudi nekatere vitamine.

Agrokombinata pa se razdelijo na 9 poslovnih oz. profitnih enot z dokaj veliko samostojnostjo.

Reorganizacija v krškem M-Agrokombinatu bo precej spremenila dosedanje ustroj, še posebej močno vlogo pa bo v njem dobila poslovna enota Zadruga, ki je zrastla na temelju dosedanega TOK. Da ne gre samo za lepotni popravek, marče za veliko vsebinsko sprememb, dokazuje nekaj podatkov. Nova Zadruga ima na ravnini kombinata privilegiran položaj, saj kmečkega predstavnika na ravnini delovne organizacije ni mogoče preglasovati. Torej bo treba vedno dosegati konzencen. Znotraj Zadruge pa imajo kmetje v celoti odločilno vlogo tako glede finančne kot kadrov. V Zadrugi ne bo nihče direktor, kdor ne bo dobil soglasja kmetov. Vse to pa pomeni tudi dokaj samostojno vlogo v poslovni politiki. Zadruga bo namreč imela

la svoj žiro račun, lasten obračun poslovnih rezultatov in seveda profit, ki bo ostal sam zadružni.

Predsednik Slovenske kmečke zveze v Krškem Toni Koršič pravi, da je to največ, kar so lahko dosegli glede na obstoječo zakonodajo. Ko se bo ta spremenila in ko bodo na volitvah nastopile tudi druge stranke, se utegne zgoditi, da bodo spremembe tudi znotraj te zadruge.

Kar zadeva spremembe navzven, je treba omeniti, da znotraj zadruge ni več trgovine in storitev, zato pa ostaja v njej hranilno-kreditna služba. Zadruga je zahtevala, da se preseli s svojimi službami v nove poslovne prostore, ki so že zgrajeni v Žadovinku. Se naprej pa ostaja odprtvo vprašanje, kam bodo šli pospeševalci. Za sedaj so še ostali v Zadrugi, kaj lahko pa se zgodi, da bo tudi tu prišlo do sprememb.

J. SIMČIČ

Na kmetiji malo takih odpadkov

Občanovo mnenje o odloku za odvoz smeti — Nepotrebeno obdavčenje

Nekatere kmetje v semiški okolici je zaskrbel občinski odlok o plačevanju komunalnega prispevka za odvoz smeti. Prispevek naj bi se plačeval od osebe na kmetiji. Sprašujem se, kakšne odpadke — smeti kmetiji sploh ima. Kot je znano, semiško kmetijstvo še ni visoko agrotehnično razvito. Na naši kmetiji ni nič več smeta in odvečnih stvari, kot jih je bilo pred 20 leti. Vse uporabimo, kar ne ljudje, pa živila. Nobene surovine ne zavržemo. Vse gre nazaj v reciklažo. Zato tega prispevka za kmetije nikakor ni mogoče obračunavati. Ekošolske davke plačujemo kot vsi drugi občani. Res pa je, da mora tudi kmet danes biti bolj pozoren na vsako stvar, ki jo odvrže, kot je bil npr. pred 30 leti. Vsi vemo, kaj se zgodi s Kropu. Tački primeri skrbijo tudi nas kmete. Otrokom hočemo ohraniti tako okolje in naravo, kot smo jo sprejeli sami.

To lahko trdimo zlasti, če vemo, da se znotraj Evropske skupnosti, kamor bi se radi pridružili, zelo zaostrejujo zahteve glede varstva okolja. Tako so v Zvezni republiki Nemčiji s 1. oktobrom letos začele veljati zelo zaostrene zakonske dolobe. V litri pitne vode sme biti zdaj le 0,0001 miligrama (kar je desetmilijonski del grama), katerega količina sredstva za varstvo rastlin. Vse pesticidov skupaj sme biti v litru vode le petkrat toliko. To so tako majhne količine, da jih nekdaj niti izmeriti niso mogli, zdaj pa postajajo zakonska omrežjev. Zaradi niso imela v Nemčiji težave vsaj petina vseh vodopreskrbovalnih sistemov, napoveduje tamkajšnji tisk.

ALOJZ ŠUŠTARŠIČ
Semič 30

EN HRIČEK BOM KUPIL...

Ureja: Tit Dobersek

Nekaj železnih pravil pri izbiri vina

Nasveti mag. Skaze

Predpraznično pričakovanje je že v zraku in pripraviti bo treba slavnostne obede, ki ne morejo brez dobrega vina. Kako je nasploh v tem pogledu v vinsko kulturo pri nas? Poglejmo, kaj pravi o tem vinarski strokovnjak mag. Anton Skaza iz slovite ptujske kleti.

Na Slovenskem se prepletajo značilnosti alpske, panonske in primorske kuhinje, zato je tako pestra in bogata. Nanjo vplivajo tudi kuhinje sosednjih narodov, vendar ne smemo dovoliti, da bi bistveno spremembe naravo slovenske kuhinje. Naša naloga je, da te različne

OBVESTILO VINOGRADNIKOM — Kmetijski inštitut Slovenije obvešča, da sprejema vzorce v analizi in ocenitev letosnjih vin na sledenih prevzemnih postajah:

— za bizejlsko-sremiški vinorodni okoliš: Franjo Šekoranja, gostilna »ŠEKORANJA« na Bizejlskem (vsak 1. in 3. ponedeljek v mesecu)

— za belokranjski vinorodni okoliš: Anton Pezdirc, KZ Metlika, TOZD Vinska klet

Pri oddaji vzorca vina je potrebno izpolniti naročilnico in predložiti obrazec R-3, prijaviti letnega pridelnika grozja, mošta oz. vina za leto 1989.

jedi in pesto izbiro odličnih vin, ki jih premorem, povežemo med seboj. Izbrati k jedi primerno vino pa je zelo občutljiv del vinske kulture.

Samo strokovnjak za vino in hkrati strokovnjak za pripravo jedi lahko izbere k jedi pravo vino. Ker pa so taki strokovnjaki redki, se moramo opirati le nase in na svoje

poznavanje hrane in vina. Sicer pa poznamo nekatera pravila o njuni medsebojni skladnosti. Tako pomeimo k navadnim jedem navadna namizna in mlađa vina, k boljšim jedem pa kakovostna in vrhunska. Nadalje velja, da v primeru, če ponudimo pri slovensem obroku več vrst vina, le-te strežemo po istem vrstnem redu kot pri vinski pokusu: najprej suha, bela vina, nato polsuha, polsladka, polsladka dišča, sladka, sladka aromatična in še le na koncu vina posebne kakovosti. Bela vina strežemo pred rdečimi, mlađi pred starimi. Vina ne strežemo k močno okisanim solatam, prav tako ga ne ponudimo k sladkim čokoladnim jedem in sladicam z veliko smetano.

Za aperitivi ponudimo suho belo ali peneče vino, lahko pa tudi vino posebne kakovosti: pozno trgat, jagodni izbor ipd. K hladnim predjem se podajo suha bela vina ali rošči, k mesnim predjem suho belo vino (laški rizling, suhi rošči) ali cviček, k prštu gre malvazija, laški rizling ali beli pinot ter seveda teran oz. refošk. H kuhan šunki ali krači pijemo kakovostno suho vino, k toplim predjem se podajo srednje polna bela in rdeča vina, testeme pa lepo dopolnijo suha bela vina. K juham običajno ne strežemo vina, če pa že, je primerno lahko belo vino.

Za mesne jedi velja staro pravilo: k belemu mesu postrežemo bela vina, k temnemu mesu (govedina, divačina) pa rdeča. Seveda je treba pri tem upoštevati, kako je posamezna jed pripravljena in kakšne začimbe so zanj porabljene. K pečenim ribam ali divji raci priporočamo polna rdeča vina, barbero, refošk, krači teran itd. Sladice dopolnimo z vrhunskimi polsladkimi belimi, desetimi vini: traminenc, muškat, ottonel ali rumenim muškatom. Primerno je tudi polsladko peneče vino.

(Dalje prihodnjic)

- Da bi prenehali pititi, opazuj pijanca, dokler si trezen! (Francoski pregor)
- Tisti, ki nimajo drugih velikih sposobnosti, se običajno hvalijo, da so veliki pijanci. (Petofi)
- Voda za obraz — vino za dušo. (Italijanski pregor)
- Dobro vino in lepa žena — to sta najlepša strupa. (Turški pregor)

ADLEŠČANI: RAZVIJAJMO VSAJ TURIZEM!

ADLEŠČI — Adleščani predlagajo, naj bi se v njihovi krajevni skupnosti začeli razvijati turizem, če že ni možnosti za industrijo. Za to pa bi treba še marsikaj storiti. Do Kolpe razen v Žuničih namreč skoraj nikjer ni mogoč dostop z avtomobilom, zato bi bilo prav, pravijo v Adleščih, da bi v občini začeli razmisljati o gradnji še kakšne ceste do reke. Zlasti še, ker v novogradnjami ne bi uničili kmetijskih površin, saj zemlja v njihovi krajevni skupnosti skoraj ni primerena za kmetijstvo.

Kumarice povzročile težave

Velik izpad so v Belsadu le delno nadomestili

Črnemelj — Kljub temu da dobesedno skoraj vse sadje in zelenjava iz bližnjih krajev, izdelke pa prodaja pretežno v Sloveniji in na Hrvaškem in jih tako vse, kar se kuha na jugu države, ne prizadene, pa z letošnjo proizvodnjo nikoli niso zadovoljni. Zaradi pice letne kumarice je bilo namreč konzerviranja kumarice le — polovico v primerjavi s prej. To pa hrkrati pomeni, da so prodali prav vse kumarice in so tako rekoč brez zalog. Izpad proizvodnje so poleti delno nadomestili z vkuhavanjem rdeče pese in paprike, ki je niso imeli v načrtu. Zato so imeli velik izpad v dohodku, kljub višji ceni proizvodov, in tudi ne dohajajo več inflacije.

Sedaj v Belsadu predelujejo rdeče pese, kuhajo marmelade in omake. Surovin imajo dovolj, saj je bila letina sadja in rdeče pese dobra, na srču pa gredo tudi izdelki dobro v prodaju.

PRIZNANJA ČEBELARJEM

Na občnem zboru seviških čebelarjev je preteklo nedeljo so med drugim opozorili na uspešen boj dobre stotine čebelarjev, ki gospodarijo s prek 2500 panji, zoper čebeljivo kugo in varozi. Vse več preglavic pa povzroča poapnjena zalega, o čemer strokovnjaki zelo malo pišejo. Na zboru so podelili priznanja zaslужnim članom seviškega čebelarskega društva. Najvišje — red Anton Janša 2. stopnje — je predsednik CD Franc Zagorc izročil Francu Reparju (na desni), red 3. stopnje pa sta dobila Matija Jermančič in Bruno Plaušnjak. (Foto: P. P.)

Studenta sta se izkazala za posrečeno kombinacijo. Jene je namreč od prof. Senegačnika dobil prve informacije in ploščice zgoraj zaznamovane, tako da so Seviščani pravzaprav orali ledino pri zdravljenju varozi s fluvalinatom pri naših čebeljarjih. Upajmo le, da bodo pristojni pri nas nekoliko prožnejši in hitrejši pri registraciji tako učinkovitega zdravila. Jene pravi, da so leta 1986, ko so kupili »diurjur«, dosti ceneje kot s folbexom zdravili verzo z dimljiljem, posamezni so poskušali tudi z omejitvijo zaledjanja, lani pa je rešil seviške čebelje fluvalinat. Čebelarji so letos dobili 2100 ploščic zgoraj zaznamovane.

P. PERC

PROIZVODNJA IN TRGOVINA Agraria Export — Import BREŽICE N. SOL. O.

TOZD AGRO BLAGOVNI PROMET BREŽICE

Komisija za delovna razmerja

objavlja prosta dela in naloge

VODJE KOMERCIALE

Pogoji: višja ali srednješolska izobrazba ekonomsko-komercialne smeri z najmanj 3 — 5 leti delovnih izkušenj na podobnih delih in nalogah

Dela in naloge se objavljajo za nedoločen čas, s polnim delovnim časom in 3-mesečno poskusno dobo.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju objavljenih pogojev pošljite v roku 8 dni po objavi na naslov: Komisija za delovna razmerja TOZD AGRO BLAGOVNI PROMET AGRARIA BREŽICE. Kandidati bodo o izbiri obveščeni najpozneje v 30 dneh po poteku objavnega roka.

Seviščani se ne bojijo varoze

Zelo učinkovito zdravilo fluvalinat pri nas še zdaj ni registrirano — Vsespolen pojavi poapnjene čebelje zaledje, ki povzroči več škode kot varoza

SEVNICA — S takimi dosežki pri zdravljenju čebel, sajeju medovitih rastlin in delu z mladimi čebelarji, kot se lahko pohvali seviško čebelarsko društvo, to lahko storiti le še redkokatero društvo. Tako je ugotovila tudi Minka Zupančič iz Krškega, ki jo slovenski in še posebej posavski čebelarji pozno kognati nadzavzano čebelarje, predvsem pri vzgoji prihajajočih čebelarskih rodov.

In čeprav postaja ta čas za čebelarstvo (po besedah Zupančičeve na nedeljskem občnem zboru seviških čebelarjev) najtežje ekonomsko vprašanje, pa so porazmerno dobrih letinah v zadnjih 20 letih nastajajo vse večja cenovna neskladja med cenami medu in sladkorja, se zadržimo tokrat le pri zdravstvenem varstvu čebel. Kot je povedal predsednik seviških čebelarjev Franc Zagorc, je splošen izbruh poapnjene čebelje zaledje, ki dela več škode kot va-

Inž. M. L.

»Saj bi sodelovali, a ne smemo«

Da gre le za politični pritisk na srbske gospodarstvenike, vse bolj spoznavajo tudi črnomaljski gospodarstveniki — Bodo trgovali le s strateškim blagom?

ČRНОМЕЛЈ — Če bo prišlo do popolnega pretrganja odnosov Srbije s Slovenijo, kot so napovedali Srbi, bo to v črnomaljski občini povzročilo kar nekaj problemov, čeprav v kolektivih zatrjujejo, da bodo pač iskali poti za pravo izdelkov in nakup materiala drugie, predvsem v tujini. Pogoji pa je seveda realni tečaj dinarja. Hkrati črnomaljski gospodarstveniki opozarjajo, da bi morali v Sloveniji odločno reči, kakšno bo nadaljnje sodelovanje med republikama, ne pa, da bodo Srbi trgovali le z zanje strateško pomembnim blagom.

V Iskri kot največji tovarni v občini so doslej prodajali na srbski in črnomaljski trg petno izdelkov, namenjenih domaći prodaji, 5 do 10 odst. pa so jih posredno prodali. Tja še preko slovenskih podjetij. Elektronska industrija Niš, Sloboda Čačak in Elektrotehna iz Beogradu so javno povedale, da prekinajo odnose s Slovenijo, torej tudi z Iskro. Slednja pa je zahtevala, naj dajo uradno izjavo, kako bo z nadalnjim sodelovanjem. Ker pa v teh kolektivih ne morejo čez noč zamenjati blaga ali dobaviteljev, se v Iskri prepirčani, da njihova prodaja ne bo usodno upadla. Pošiljke promateriala, ki so ga dobivali iz Srbije, pa so jim ustavili, vendar so ga že nadomestili z drugimi. Iz Lebane so jim sicer sporočili, da so jim še pripravljeni dobavljati pošiljke, a bodo morali najprej povprašati na občini, če smo bili resen?

To pa ni edini dokaz, da gre v Srbiji za politični pritisk na gospodarstvenike. V Beltu so jim z 21. maja sporočili, da bi tudi v bodoče radi še jemali njihove

ČRНОМЕЛЈ OBČINA OBRAТОВ

ČRНОМЕЛЈ — Z reorganizacijo podjetij, ki stopi v veljavno z novim letom, bo črnomaljska občina postala takoj rekoč občina obratov. Podjetja s sedežem v občini bo skoraj moč prešteeti na prste ene roke: Belt, Iskra, Gostinstvo Bela krajina, Prevoz in delavnice, Komunalna in še nekaj manjših, kot so Planina, Brivsko-frizerško podjetje, Valčni mlini. Okrog 2.000 ljudi pa bo zaposlenih v obratih s sedežem podjetja v občini. Tako bodo v občini izgubili skoraj vsakšen stik z njimi, in ne bodo mogli vplivati na poslovanje, bojijo pa se, da se bodo strečali z njimi le, ko bodo v težavah.

kultura in izobra- ževanje

»Nagubane« slike

Tomaž Bricej-Goetz se v razstavišču Pri slonu predstavlja kot slikar

NOVO MESTO — V razstavišču Pri slonu se s svojimi deli predstavlja novomeški samouki slikar Tomaž Bricej-Goetz. Uveljavljen se je že na področju umetniške fotografije ter ob razstavah doma in na tujem prejel več priznanj. Pred petimi leti je bilo v Novem mestu moč videti njegove fotografiske stvari, s katerimi se je zaradi njemu lastne tehnikе približal slikarstvu. Fotografija ni zadovolila njegove sle po izvirnem in svobodnem izrazu, zato se je pred tremi leti preusmeril v slikarstvo. Izbrani dosežki tega kralkega obdobja so zdaj na ogled v omenjenem razstavišču. Razstava bo odprta še do 20. decembra.

I. Z.

ZANIMIVE SLIKE V RIBNIŠKEM DOMU JLA

RIBNICA — V tukajnjem Domu JLA so na ogled dela akademske slikarke Mire Uršič-Sparovec. Ob srečanju s temi deli je umetnostni kritik dr. Ivan Sedej zapisal, da se je slikarka poleg alegoričnih podob lovelata tudi drugih nalog, med drugim avtoportreta, ki je sicer navzgor tudi na mnogih reportnih kompozicijah, pa krajine in neavadnih tihožitij. Zanimiva razstava bo odprta še do 20. decembra.

Še eno delo Dularjevega peresa

Pregleden prikaz 40-letnega dela muzejskega društva

METLIKA — Pesniku, pisatelju in publicistu Jožetu Dularju, med Belokranjskimi udomljeno-dolenjskimi rojaku iz Vavte vasi, ki bo ob koncu februarja 1990 praznoval 75-letnico duhovno bogatega in plodnega življenja, se izpoljuje želja, ki jo je izrekel pred leti, ko je kot dolgoletni ravnatelj Belokranjskega muzeja odhalil v pokoj: napisati še nekaj leposlovnih knjig in strokovnih publikacij ter biti s peresom aktivni, dokler bo to zmogel. In res mu je do zdaj narodilo sedem knjig proze, troje pesniških zbirk in devet najstnikov s področja različnih strok, da ostalih del, povezanih z njegovim imenom, niti ne omenjam.

Izid zadnje, devetnajst strokovne publikacije. Štirideset let Belokranjskega muzejskega društva (1949 — 1989) je slavil prejšnji mesec ob jubileju tega društva, katerega soustanovitelj je bil, od ustavnitve društva do leta 1980 ali polnih enačedeset let pa tudi njegov predsednik.

Knjizica je vestno in pregledno se stavljen prikaz življenja in dejavnosti Belokranjskega muzejskega društva od začetka do jubilejnega leta. Že s prvi strani zvemo, da so bile naloge društva zelo razvijene, med drugim so njegovi člani opravljali tudi dela, ki jih je kasneje prevzel razvijajoči se Belokranjski muzej. Prirejalo je razstave, poskrbelo, da so pomembni Belokranjci dobili spominsko obeležje, organiziralo je predavanja, strokovne ekskurzije ipd. Razvijalo pa je tudi publicistično dejavnost. S svojima podružnicama v Črnomlju in Semču je ves čas skrbelo, da bi se kulturne in druge narodne vrednote ohranile zanamcem.

V knjizici je polno imen, krajev, datumov in podrobnih opisov dogodkov in dejanj, ki jih je storilo Belokranjsko muzejsko društvo. Vse je na svojem mestu, preverjeno in točno. Obenem je publikacija zelo berljiva, kar pa je predvsem zasluga Jožeta Dularja, ki je z svinjim preizkušenim pisateljskim perekom tudi manj zanimive in suhoperne reči povedati v klenem in dokaj slikovitem, predvsem pa vsem razumljivem jeziku.

I. Z.

ZNANSTVENIKI O VALVASORJU

Proslavljamo 300-letnice izida Valvasorjeve Slave vojvodine Kranjske se je iztekel nadve imenito, kar je poskrbela Slovenska akademija znanosti in umetnosti, ki je konč munično tedna organizirala simpozij o velikem možu in njegovem delu. Potem ko je kakih trideset strokovnjakov najrazličnejših strok prečesalo tako rekoč vse Valvasorjeve dosežke, je sledil še obisk na Bogenšperku, nekdanjem Valvasorjevem gradu. Spomina na Janeza Vajkarda Valvasorja pa s tem še ni konec: čež tri leta po 300-letnici Valvasorjeve smrti in tudi to bo priložnost za najrazličnejše prireditve in dejanja, da bi z njimi še zavestneje in trdneje ohranili velikega moža in njegovo delo vsak v svoji, vsi skupaj pa v narodovi zavesti.

I. Z.

V BREŽICAH GOSTIJO »EMIGRANTA«

BREŽICE — V torek, 19. decembra, bo v dvorani Prosvetnega doma Brežice druga izmed štirih abonmajskih predstav. Tokrat se bosta predstavila igralca Pavel Rakovec in Tine Oman iz Prešernovega gledališča v Kranju. Nastopila bosta v aktualni zgodbi »Emigranta« Stavomirja Mrožka. Zgodba je polna močnih prizorov o dveh gospodarjih in se dotika tudi sodnih problemov našega prostora. Vsi, ki se ne marajo dolgočasti v zimskih večerjih, si predstavijo s pričetkom ob 19.30 lahko ogledajo, saj imajo v brežiškem Zavodu za kulturo na razpolago tudi vstopnice izven abonmaja.

I. Z.

• Umetnikova smrt ni naključnost, temveč zadnje ustvarjalno dejanje, ki pot da s snopom žarkov osvetljuje njegovo življenjsko pot. (Mandelštam)

Dvajset let plemenitega gibanja

20-letnico ustanovitve bo Glasbena mladina Slovenije proslavljala v glavnem prihodnje leto — Silvester Mihelčič iz Črnomlja izvoljen za podpredsednika

LJUBLJANA — Glasbena mladina Slovenije praznuje pomemben in razmeroma visok jubilej: 20-letnico ustanovitve. Osnovali so jo decembra 1969, že takoj v začetku naslednjega leta pa je bila v polnem zagoru. Postala je gibanje, ki se je kmalu razširilo po vsej Sloveniji. Trenutno steje 22 občinskih in medobčinskih organizacij. Med najbolj prizadelenimi sta v Novem mestu in v Beli krajini. Glasbena mladina s svojo razvejeno dejavnostjo pomembno oplaja in bogati naše kulturno življenje ter predvsem mladi generaciji omogoča srečanja z živo glasbo na visoki koncertni ravni.

Dvajsetletno bo Glasbena mladina Slovenije obeležila z več prizreditvami, ki se bodo v glavnem zvrstile leta 1990. Jubilejni koncert bo 24. maja, na dan

Glasbene mladine Slovenije, v Cankarjevem domu v Ljubljani. Pripravili bodo tudi razstavo plošč, publikacij in fotografij Lada Jakše na temo delovanja Glasbene mladine. Podobni koncerti bodo še v nekaterih slovenskih kulturnih središčih. V program praznovanja se bo vključila tudi revija Glasbene mladine.

KNJIGARNA V BETI

METLIKA — Knjigarna Mladinske knjige iz Novega mesta bo v torem, 19. decembra, od 9. do 13. ure pripravila prodajo knjig v menzi v Beti. Tako »knjigarno v gosteh« pripravijo v Beti po dvakrat na leto, poleg tega pa pred začetkom šolskega leta prodajajo še šolske knjige. Naslohi je sodelovanju novomeške knjigarnje v Beti dobro in vsestransko koristno. V Metliki sedaj sploh ni knjigarnje, v tej »knjigarni v gosteh« je izbira knjig velika, knjige pa je moč kupiti pod ugodnimi kreditnimi pogoji.

Starešinič s Širokimi ustimi

Znani igralec iz Trsta, belokranjski rojak, gostuje jutri v Kočevju

KOČEVJE — Igralec Stane Starešinič bo jutri, 15. decembra, ob 20. uri nastopil v restavraciji kočevske Name z monodramo Široka usta, delom pisatelja Mihe Mateta, po rodnu Ribnico, zdaj urednika pri Mladinski knjigi v Ljubljani. Predstava, polna humorja, sodi v okvir noveletnih prireditv v Kočevju.

Stane Starešinič je bil dolgo let igralec v Slovenskem stalnem gledališču v Trstu. Po rodnu je Belokranjci v Vinice. Zdaj je že upokojen. Pravi, da je v svoji igralski karieri nastopal predvsem v tragičnih vlogah, čeprav si je želel komičnih. Ta želja se mu je uresničila še po upokojitvi, in to prav v monodramo humorističnega značaja Široka usta. Z njim je do letos nastopil že okoli 60-krat med zamejskimi Slovinci v Italiji (Furlanija-Julijsko krajino, Beneška Slovenija), nato pa še po vsej Sloveniji. Povabljen je bil tudi na gostovanje k Slovencem v ZDA in Kanadi.

»Široka usta« so bila povsod prisrčno sprejeta. Čeprav igra Starešinič v ribniškem narečju (ki se ga je prav za to monodramo naučil), ga poslušalci povsod razumejo. Pogošto je smeha in ploskanja toliko, da je prisiljen igranje za kratko prekinuti, dokler se veselo razpoloženje med gledalci ne pomiri. Še posebno uspešno je bilo njegovo nastopanje s tem delom po Primorski.

J. PRIMC

LETOŠNJI NOBELOVEC JE ŠPANSKI PISATELJ

Prejšnji teden so v Osli in Stockholmu podelili tradicionalne Nobelove nagrade. Letošnjo Nobelovo nagrado za književnost je dobil španski pisatelj Camilo Jose Cela, in sicer za več kot štirideset let uspešnega literarnega ustvarjanja.

Široka usta so bila povsod prisrčno sprejeta. Čeprav igra Starešinič v ribniškem narečju (ki se ga je prav za to monodramo naučil), ga poslušalci povsod razumejo. Pogošto je smeha in ploskanja toliko, da je prisiljen igranje za kratko prekinuti, dokler se veselo razpoloženje med gledalci ne pomiri. Še posebno uspešno je bilo njegovo nastopanje s tem delom po Primorski.

J. PRIMC

Spet uspešno kot do zdaj

V Šentjerneju pripravili že 9. knjižni sejem — Gost sejma pesnik Tone Pavček pride v šolo danes

ŠENTJERNEJ — Tu so v sodelovanju s knjigarno Mladinske knjige v Novem mestu tudi letos pripravili knjižni sejem, potekal pa je minuli teden od srede, 6., do vključno sobote, 9. decembra, v kulturni dvorani OŠ Martina Kotarja.

Šentjernejski knjižni sejem je bil tokrat že devetič po vrsti, prvič, odkar ga

• Gost 9. šentjernejskega knjižnega sejma pesnik Tone Pavček se ni mogel udeležiti otvoritvene slovesnosti te prireditve, ker je bil zadržan zaradi obveznosti drugie. Srečanje z njim bodo pripravili danes v kulturni dvorani OŠ Martina Kotarja. Učenci te šole bodo pripravili priložnostni kulturni program, na prireditve pa vabiči tudi krajanje.

prirejajo, pa decembra. Prodajna razstava je obsegala blizu 500 naslovov knjig, razvrščenih na 20 panoh. Na ogled in naprodaj so bile številne novosti s področja literature za predšolske otroke, mladino in odrasle, pri čemer se je Mladinska knjiga potrudila, da je bil

SLADEOVA USPEŠNICA

Igralca Polona Vetrib in Ivo Ban, člena Drame SNG v Ljubljani, uspešno nastopajo v delu B. Slodečka Ob letu osojeti, ki ga je režiral Boris Zajc, slikar iz Novega mesta. Ob tej prilnosti je Združenje likovnih skupin Slovenije že devetič podelilo Ažbetovo plaketo kot priznanje za uspešne mentorje nešolanih likovnikov, dobil pa je akademski slikar Bojan Golia iz Maribora.

glasbeno, kar je iztekel nadve imenito, kar je poskrbela Slovenska akademija znanosti in umetnosti, ki je konč munično tedna organizirala simpozij o velikem možu in njegovem delu. Potem ko je kakih trideset strokovnjakov najrazličnejših strok prečesalo tako rekoč vse Valvasorjeve dosežke, je sledil še obisk na Bogenšperku, nekdanjem Valvasorjevem gradu. Spomina na Janeza Vajkarda Valvasorja pa s tem še ni konec: čež tri leta po 300-letnici Valvasorjeve smrti in tudi to bo priložnost za najrazličnejše prireditve in dejanja, da bi z njimi še zavestneje in trdneje ohranili velikega moža in njegovo delo vsak v svoji, vsi skupaj pa v narodovi zavesti.

prirejajo, pa decembra. Prodajna razstava je obsegala blizu 500 naslovov knjig, razvrščenih na 20 panoh. Na ogled in naprodaj so bile številne novosti s področja literature za predšolske otroke, mladino in odrasle, pri čemer se je Mladinska knjiga potrudila, da je bil

glasbeno, kar je iztekel nadve imenito, kar je poskrbela Slovenska akademija znanosti in umetnosti, ki je konč munično tedna organizirala simpozij o velikem možu in njegovem delu. Potem ko je kakih trideset strokovnjakov najrazličnejših strok prečesalo tako rekoč vse Valvasorjeve dosežke, je sledil še obisk na Bogenšperku, nekdanjem Valvasorjevem gradu. Spomina na Janeza Vajkarda Valvasorja pa s tem še ni konec: čež tri leta po 300-letnici Valvasorjeve smrti in tudi to bo priložnost za najrazličnejše prireditve in dejanja, da bi z njimi še zavestneje in trdneje ohranili velikega moža in njegovo delo vsak v svoji, vsi skupaj pa v narodovi zavesti.

prirejajo, pa decembra. Prodajna razstava je obsegala blizu 500 naslovov knjig, razvrščenih na 20 panoh. Na ogled in naprodaj so bile številne novosti s področja literature za predšolske otroke, mladino in odrasle, pri čemer se je Mladinska knjiga potrudila, da je bil

glasbeno, kar je iztekel nadve imenito, kar je poskrbela Slovenska akademija znanosti in umetnosti, ki je konč munično tedna organizirala simpozij o velikem možu in njegovem delu. Potem ko je kakih trideset strokovnjakov najrazličnejših strok prečesalo tako rekoč vse Valvasorjeve dosežke, je sledil še obisk na Bogenšperku, nekdanjem Valvasorjevem gradu. Spomina na Janeza Vajkarda Valvasorja pa s tem še ni konec: čež tri leta po 300-letnici Valvasorjeve smrti in tudi to bo priložnost za najrazličnejše prireditve in dejanja, da bi z njimi še zavestneje in trdneje ohranili velikega moža in njegovo delo vsak v svoji, vsi skupaj pa v narodovi zavesti.

prirejajo, pa decembra. Prodajna razstava je obsegala blizu 500 naslovov knjig, razvrščenih na 20 panoh. Na ogled in naprodaj so bile številne novosti s področja literature za predšolske otroke, mladino in odrasle, pri čemer se je Mladinska knjiga potrudila, da je bil

glasbeno, kar je iztekel nadve imenito, kar je poskrbela Slovenska akademija znanosti in umetnosti, ki je konč munično tedna organizirala simpozij o velikem možu in njegovem delu. Potem ko je kakih trideset strokovnjakov najrazličnejših strok prečesalo tako rekoč vse Valvasorjeve dosežke, je sledil še obisk na Bogenšperku, nekdanjem Valvasorjevem gradu. Spomina na Janeza Vajkarda Valvasorja pa s tem še ni konec: čež tri leta po 300-letnici Valvasorjeve smrti in tudi to bo priložnost za najrazličnejše prireditve in dejanja, da bi z njimi še zavestneje in trdneje ohranili velikega moža in njegovo delo vsak v svoji, vsi skupaj pa v narodovi zavesti.

prirejajo, pa decembra. Prodajna razstava je obsegala blizu 500 naslovov knjig, razvrščenih na 20 panoh. Na ogled in naprodaj so bile številne novosti s področja literature za predšolske otroke, mladino in odrasle, pri čemer se je Mladinska knjiga potrudila, da je bil

glasbeno, kar je iztekel nadve imenito, kar je poskrbela Slovenska akademija znanosti in umetnosti, ki je konč munično tedna organizirala simpozij o velikem možu in njegovem delu. Potem ko je kakih trideset strokovnjakov najrazličnejših strok prečesalo tako rekoč vse Valvasorjeve dosežke, je sledil še obisk na Bogenšperku, nekdanjem Valvasorjevem gradu. Spomina na Janeza Vajkarda Valvasorja pa s tem še ni konec: čež tri leta po 300-letnici Valvasorjeve smrti in tudi to bo priložnost za najrazličnejše prireditve in dejanja, da bi z njimi še zavestneje in trdneje ohranili velikega moža in njegovo delo vsak v svoji, vsi skupaj pa v narodovi zavesti.

prirejajo, pa decembra. Prodajna razstava je obsegala blizu 500 naslovov knjig, razvrščenih na 20 panoh. Na ogled in naprodaj so bile številne novosti s področja literature za predšolske otroke, mladino in odrasle, pri čemer se je Mladinska knjiga potrudila, da je bil

glasbeno, kar je iztekel nadve imenito, kar je poskrbela Slovenska akademija znanosti in umetnosti, ki je konč munično tedna organizirala simpozij o velikem možu in njegovem delu. Potem ko je kakih trideset strokovnjakov najrazličnejših strok prečesalo tako rekoč vse Valvasorje

PREKOPA: VEJE PA KAR NA CESTO

PREKOPA — Vaščani Dolnje Prekope so nam sporočili, da se sicer ne branijo dela in da so za videz svojega kraja in za vaško ulico pripravljeni marsikaj storiti, žali pa jih, če nekdo pride v njihovo was in kar tako svinja okoli sebe, češ bo že kako. Tako so se prejšnji teden v vasi pojavili električarji, občagovali drevje pod električnimi vodi, vejeve pa pustili za sabo, kamor je pač padlo, tudi na vaški ulici, da je bil promet zelo otežkočen. Kot so delavci ne-napovedano prisili, so tudi meni nič tebiči odšli. Pa bi morali poskrbeti vsaj za prometno varnost, če jih že drugo ne briga, menijo vaščani.

POMOČ RAZDEJANIM KRAJEM

TREBNJE — Po podatkih občinske organizacije Rdečega križa Trebnje so v občini posamezniki, organizacije in krajevne skupnosti prispevali za odpravo škode zaradi neurja v občini Laško 142.658.440 din. Posamezni prispevki v tem skupnem znesku so bili tak: Tesnila, Komunala in CIK Trebnje so prispevali 26.100.000 din, Dana Mirna, Iskra Mokronog in Gasilsko društvo Staremberk so vključili s prevozi v vrednosti 7.000.000 din, občani KO RK Šentupert, Knežja vas, Dobrnič, Trebelno, Čatež, Mirna, Šentlovrenc, Svetinje in Sela-Sumberk so dali aktivistom RK skupno 22.613.440 din, razen tega so aktivisti RK in ponekod krajevne konference SZDL zbrali tudi živila in krmo v vrednosti 86.945.000 din. V Selih pri Šumberku, Svetinjah, Šentlovrencu, Veliki Loki, Ormaški vasi, Mokronogu, na Trebelnem in Mirni so tako prispevali pšenico, koruzo, moko, sladkor, olje, testenine, zelje, solato, čebulo, največ pa krompirja za okrog 7 ton. V omenjenem ni zajeta pomoč, ki so jo občani prispevali z enodnevnim zaslukom v solidarnostni sklad in ki so jo organizacije dale prizadetim neposredno.

OO RK Sevnica se je v posebnem dopisu zahvalila trebenjski za nakazano pomoč 10.000.000 din.

ZA DRAGE INSTRUMENTE

V sklad za drage medicinske instrumente pri OORK so prispevali: Krajevna organizacija Rdečega križa Ločna-Mačkovc vemo namesto cvetja na grob pokojne Pepce Miklič 400.000 din. Osnovna organizacija sindikata Splošne bolnice Novo mesto namesto venca na grob Janeza Berkopca 1.500.000 din. Stanovalci Zagrebske ulice 8 in 8a Novo mesto namesto cvetja na grob Mustafa Spahića 1.600.000 din. Stanovalci Zagrebske ulice 6 in 6a Novo mesto, namesto cvetja na grob Mustafa Spahića 2.450.000 din. Jelka, Anica in Martina iz Rdečega križa Novo mesto namesto cvetja na grob Pepce Miklič 150.000 din. Stanovalci Zagrebske ulice 4 in 4a v Novem mestu namesto cvetja na grob Mustafa Spahića 1.400.000 din. Pepca Dežman iz Otočca namesto cvetja na grob Alojza Gorenca iz Strelaca 600.000 din. Delavci SNZ občine Novo mesto namesto cvetja na grob Mustafa Spahića 3.100.000 din.

**SEMIČ:
KVIZ CESTA IN MI**

SEMIČ — V tukajšnji osnovni šoli je bil pretekli petek kviz o znanju iz cestoprometnih predpisov z naslovom »Cesta in mi«. S tem se je 9 belokranjskih osnovnih šol vključilo v akcijo »10%«. Najuspešnejši so bili petolčci iz Metlike, sledili pa so jim Dragatušci in Viničanci. V kulturnem programu so se predstavili učenci belokranjskih osnovnih šol, kviz pa je vodil Toni Gašperič.

M. LIKAR

Pravopis za praznike drugič

Ponatis 361. izjave Jezikovnega razsodišča

Ker se iz leta v leto v istem času ponavlja ista napaka, tudi Jezikovno razsodišče ponavljajo svojo izjavo št. 361, prvič objavljeno v Delu že 11. 1. 1988. Gre za rabo ustrezne začetnice pri imenu novoletnega praznika: v slovenščini ga pravilno pišemo (po starem in po novem, pravljajočem) se Slovenskem pravopisu z malo začetnico, torej novo leto, ne pa Novo leto. Tako je tudi pri imenih drugih praznikov, spominskih dñih, koledarskih obdobjij ipd. (npr. praznik dela, dan vstaje, dan žena, dan OZN, dan mrtvih/vsi sveti, božič, svečnika, veliki šmaren, pust, kvatret, kres, tridesetletnica osvoboditve, eden otroka idr.). Posebnost so tisti prazniki, katerih poimenovanja se začenjajo z osebnim lastnim imenom ali s svojim privednikom iz osebnega lastnega imena (npr. Prešernov dan, Marijino oznanjenje). Velika odlika teh pravil je, da so preprosta ter — kakor kažejo zgledi — ideološko in politično neutralna, zato jih lahko brez težav uporabljajo vsi slovensko pišči, ne glede na nazorsko, državljansko ali starostno pripadnost. Za-

Odgovor na: »Šali se ne šalik«

O pietetni nezaslišanosti in grdobiji župana — »Novinarji Mladine, prezvečite še, prosim, Jalovčeve izjave v novomeški gradbeni aferi!« — Morala pa taka!

V PP 007 Mladine 8. decembra poskuša neki člankar nadaljevati zgodbijo o novomeški mafiji. To pot je k njenim dejavnim prištetu tudi pietetna nezaslišanost ali grdobija župana. Okrivljen je nepietetnega ravnanja z žaro pokojnega Božidarja Jakca. Ta se je namreč pripeljal v Novo mesto v ostarelem kombiju z venci vred, žalna delegacija pa v petindvajsetici. Vse to je res, toda člankar ne ve in ne razmisli o naslednjih dejstvih:

1. Župan je poskrbel, da se žara prepelje na dan pogreba s petindvajsetico.

2. Zastopnik Jakčevih je po žalni slovesnosti v Ljubljani vztrajal, naj se žara odpelje skupaj z venci, čeprav je bil opozorjen na drugačen dogovor s pokojnikovo ženo. Toda vztrajal je pri svojem, češ da je spremembu sprejetu v soglasju s pokojnikovo ženo.

3. Ostareli kombi je bil v vozemnem stanju. Sam sem se pred kratkim z robo vred vozil prek 100 km. Tistega, ki toliko »moti«, kaj bi se lahko zgodilo z žaro in venci v takšnem avtu, še malo ne skribi, kaj bi se lahko zgodilo z vognikom, če bi bila nenadejana okvara (vzg električne napeljave) usodenja.

4. Ostarelega vozila za prevoz vencev (ne pa tudi žare) ni določil župan, pač pa začuden šef občinske uprave in minister.

5. Odločitev o prevozu žare s kombijem je klub opozoril terjal zastopnik Jakčevih, in ne župan.

6. Ni lepo iz nesreče delati kapital. Če že morate sedanega župana gnjaviti

Knjiga napotkov partnerjem avstrijskih firm

Izšla knjiga »Avstria naš poslovni partner«

Prav gotovo je v Sloveniji precej gospodarstvenikov, ki razmišljajo o raznih oblikah sodelovanja in povezovanja s podjetniki iz sosednjih dežel; jutri in početrujem bo takih še več. Sedanjim in prihodnjim gospodarstvenikom, ki nameravajo poslovati z Avstrijo ali s to našoso okrepliti sodelovanje, je ustregla začetna Gospodarski vestnik, ki je izdala knjigo »Avstria, naš poslovni partner«.

Avtorka je za jugoslovansko gospodarstvo zelo zanimiva, uvaža trikot več kot naše celotno gospodarstvo. Razen tega se je uveljavila v tranzitnih poslih, zlasti med SEV in EGS. Svedea ko predstavljamo Avstrijo kot gospodarsko sosedo, ne moremo mimo naših rojakov na Koroskem in njihovih gospodarskih ustanov. Gospodarske institucije, kot je npr. Zveza slovenskih zadruž s svojo banko in s svojimi podjetji, so neposredno vključene v blagovno menjavo med obema državama. Razen tega obstaja še vrsta drugih podjetij, katerih lastniki ali solastniki so koroski Slovenci, ki sodelujejo z našimi podjetji, vendar vseh ni mogoče predstaviti.

Naši gospodarstveniki so že dodeobra spoznali, da se morajo vse bolj vključevati v mednarodno menjavo firm v tujini. Slovenska podjetja v držbenih lastnini to nalogu kar dobro uresničujejo, saj so ustanovila v Avstriji več lastnih podjetij ali pa so solastniki kakih tridesetih podjetij. Zato je jasno, da stalno narašča zanimanje, kakor se ustanovi v Avstriji podjetje in kakšni pogoji poslovanja veljajo pri njih. V tej državi se da zelo hitro ustanoviti podjetje, ravno tako pa neuspešno podjetje hitro propade. Samo majhen in zanimiv podatek: od vseh podjetij jih je v Avstriji 41% s petimi zaposlenimi. To pomeni, da prevladujejo majhna podjetja.

V knjigi »Avstria, naš poslovni partner« je 13 strokovnjakov, od tega 11 koroskih Slovencov, predstavilo številne znane in manj znane možnosti za uspešno gospodarsko sodelovanje z avstrijskimi partnerji.

M. LIKAR

(zaradi drugačnih kadrovskih politik), ga kar dajte, a ne tako, da povzročate bolečine tistim, ki jim je najteže — sorodnikom!

In slednjič še glede afere, ki ji je novomeški župan zvezda, kakor pravi člankar Nevedmko! Toliko ste pisali in zvečili vso zadevo, pa prosim prezvečite

Letos letovanje

Ali še drugo leto?

Po nekaj letih so ribniški otroci spet letovali, 112 jih je z tovarisci preživel 10 lepih dni na Debelem rtiču. Otroci in starši so bili zadovoljni, toda zataknilo se je pri denarju za to letovanje. Glede na socialno stanje udeležencev smo polovici otrok subvencionirali letovanje. Že takoj na začetku smo tvegali preveč, saj nam SIS niso podrobile finančne pomoči. Denar smo pobrali in nakazali akcijonto ter ostanek denarja vezali, potem so se začele podražitve. Junija smo sporočili staršem, da bo podražitev velika in da bodo razliko plačali septembra. Vseh doplačil, ki so bila nujna pod podražitvi, v dveh mesecih ni bilo mogče pobrati in žal smo primorani tri primere predati sodišču. OO RK ima skromna finančna sredstva. Kako bomo pokrili še za 5 milijonov din stroškov? Na razumevanje smo naleteli pri Društvu prijeteljev mladine Ribnica, ki je prispevalo tolkšen znesek. Riko nam je omogočil prevoz. Kot tema, se zahvaljujemo tudi spremjevalkam, ki so za malo zepnine prevezle težko delo. Prizadeno so nam pomagali v MČRK v Loškem Potoku in Sodražici ter socialna delavka na ribniški Šoli.

Otokom je bilo lepo. Toda vprašujemo se lahko, kdo bo drugo leto imel moč za takšno bitko z milini na veter.

NADA LAVRIČ
sekretarka OO RK
Ribnica

VESELA NOVICA

Že nekaj časa imamo na Malem Slatniku gradbišče. Solarji vsak dan gledamo različne stroje, ki pripravljajo pločnik. Čeprav nas ropot moti pri učenju, smo ga veseli, ker bomo po pločniku varnej hovali v solo in domov.

Pionirji OŠ Mali Slatnik

še Jalovčeve izjave, ki je od vseh v aferi njeni »gor placa«, ne da bi bil za vso zadevo kriv, saj je bil žrtve (to je moje mnenje) dveh velikih mlinskih kamnov! Torej direktor gradbenega TOZD Pionir v preiskavi, kakor je zapisano v poročilu, ki ga je za novomeško skupščino pripravilo Višje javno tožilstvo v Ljubljani, izjavil, »da ga je skrbelo le to, da s pogodbo ne bo zajedal v substanco«, da je torej strelmel le za tem, da bi s pogodbeno ceno pokrili dejanske stroške materiala in dela brez akumulacije, ne pa bi pri gradnji nastal dobivec. Za tako popuščanje se je odločil zato, ker je ocenil, da bi zavrnitev gradnje oziroma pogojev zanj imela skoličljive posledice za delovno oziroma temeljno orogancijo...« Namreč, kakor je zapisano v poročilu, »investitorja in njun nadzorni organ so ga med pogajanjem po eni strani opozarjali na možnost škodljivih posledic zaradi zamude in napak pri gradnji objektov za TOZD TENEL, po drugi pa na možnost, da se Pionirju zaupajo pomembna gradbena dela, kar bi bilo zanj zaradi recesije v gradbeništvu zelo dobrodošlo«.

Ali ni na dlani, da sta se investitorja (Zajc in Kovačič) s Pionirjem »pogajala s stališča moči in v »možnih posledic«?! V tem je Jalovec popolnoma jasen, saj pravi, da je »razmišljal o tem, da bo klub temu še določena razlika v škodo Pionirja, vendar sem jo dokončno dopustil iz razlogov, ki sem jih že navedel in jih tudi zdaj imenujem pritisk s strani investitorjev (Jalovec, str. 195 spisa). Vse skupaj je povzročilo v meni občutek podrejenosti in stiske, da sem klonil in pristal na ceno 5.000.000 din (Jalovec, str. 196). Jalovec je hotel kasneje, ko so se gradbena dela že odvijala in so stroški krepli preraščali dogovorjeno ceno, popraviti. Obiskal je takratnega župana, toda brez uspeha. Tako je Pionir pogodbeno dogovorjena dela dejansko opravil sebi v škodo. Ja, moralna pa taka! In temu se zdaj pravi politični obračun zaradi naprednih idej!

S spoštovanjem
vaša zvezda
novomeške gradbene afere
FRANCI ŠALI

PEČENI IZDELKI NA RAZSTAVI — Svoje kiparske mojstrovine, ki so jih mladi likovniki iz dolenskih osnovnih šol oblikovali v prostorih Keramike v Bršlju, so razstavili v avli Doma JLA.

Banka nagrajuje Nagrade osovnosloščem

NOVO MESTO — Ob dnevu varčevanja je Ljubljanska banka-Temeljnja dolenska banka razpisala že 5. medšolsko tekmovanje za najboljše literarno in likovno delo. Odziv med osovnosločji je bil velik, saj je na natečaj prispele kar 145 literarnih in 129 likovnih izdelkov, med srednjimi šolami v dolenski regiji pa se je privajala le ena. V pondeljek, 27. novembra, so v malo dvorani Doma JLA podeliли priznanja avtorjem najboljih izdelkov. Med literarnimi so nagrade prejeli: dopisniki COŠ iz šole 15. divizije Grm, dopisniški krožek OŠ Jančka Mevlžja iz Mokronoga, Suzana Tir iz 3. razreda COŠ na Šuhorju, novinarski krožek OŠ dr. Pavla Lundača iz Šentruperta, Kristijan Ostanek iz 8. razreda OŠ 12. SNOUB v Bršlju, Boštjan Kastelic iz 7. b OŠ Janez Trdina v Stopičah, Saša Mežnaršič iz 7. b OŠ Jože Slak-Silvo v Trebnjem, Tjaša Avguštin iz 8. c OŠ Loka v Črnomlju in Bernardka Barbo iz 8. r. OŠ v Brusnicah. Med avtorji nagrjenih likovnih izdelkov pa so bili: Jožica Knez iz prvega razreda OŠ Jančka Mevlžja v Mokronogu, Nina Simčič iz 4. a OŠ Grm, Renata Zgonc iz 5. r. OŠ Šentupert, Igor Hudorovac iz 5. r. OŠ Črnomelj, Jaka Godec iz 6. r. OŠ Žužemberk in Likovni krožek OŠ Črnomelj.

J. P.

ZAHTEVAM

Zahtevam v imenu rodu, da zaprete nuklearno elektrarno Krško v najkrajšem možnem roku in ustrezno uskladiščite jedrske odpadke. Kajti če pride do nesreč, bom trpel najbolj pa mi mladi, ker nam bo uvedel prihodnost, od katere toliko pričakujem. Verjame mi, čeprav smo mladi in raznosi nejsi.

GORAZD BALAS, Š.

novin, kr.

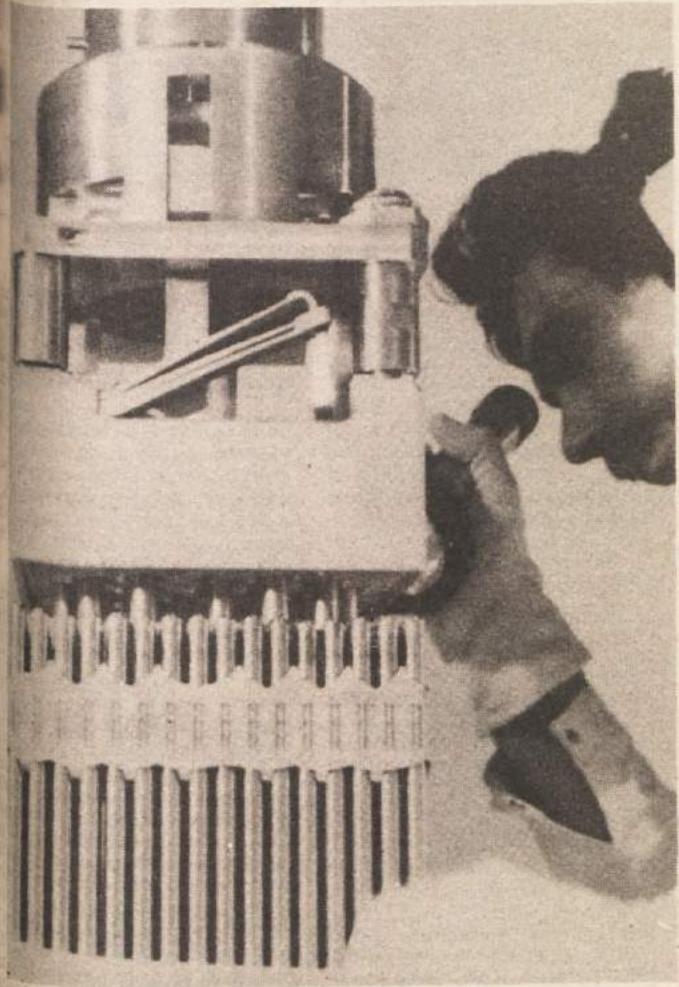
OŠ Ar...

MAJA OGRINC,

Pavla Lundača Šentruper...

SREČNO, VIDEM!

Letos praznuje tovarna Videm 50-letnico obstoja. Tukaj, kjer sedi tovarna, je bil nekoc velik travnik. Leta 1937 je ljubljanski tovarnar Franc Bošek odkupil to zemljišče in na njem zgradil videm, kjer sedi danes. Tukaj, kjer sedi tovarna, je bil nekoc velik travnik. Leta 1937 je ljubljanski tovarnar Franc Bošek odkupil to zemljišče in na njem zgradil videm, kjer sedi danes. Tukaj, kjer sedi tovarna, je bil nekoc velik travnik. Leta 1937 je ljubljanski tovarnar Franc Bošek odkupil to zemljišče in na njem zgradil videm, kjer sedi danes. Tukaj, kjer sedi

Jedrska ni na koleščkih

Od časa do časa se v slovenski javnosti razvname polemika o tem, ali potrebujemo jedrsko energijo ali ne. Kar zadeva krško javnost, je že skoraj pravilo, da se polemike razvnamejo v jeseni, spomladi pa nekako utihnejo. Izjema je bilo le letošnje leto, ko je JE Krško pregrevala Sava in so bile polemike zaradi tega tudi spomladi. Seveda sedaj ni mogoče trditi, da se bo vse skupaj še ponovil in ponavljalo. Seja krške občinske skupščine 7. novembra je bila v nekem smislu le prelomna, saj na njej niso sodelovali le delegati te skupščine, marveč tudi člani Odbora podpisnikov protestnega pisma proti razširitvi skladnišča za RAO, ki so dali skupnemu zasedanju dimenzijo večstrankarskega parlementa. Delegati krške občinske skupščine in opozicijske sile v boju z občinsko strukturo sicer niso zmagali, saj je bil osnutek sprememb srednjoročnega in dolgoročnega plana sprejet, dosegli pa so, da gre ta osnutek v kar se da široko javno razpravo.

Toda tako, kot ima vsaj »zakaj« svoj »zato«, ima tudi spor oz. polemika glede odlagališča srednje in nizko radioaktivnih odpadkov (dalje RAO) svojo zgodovino. Ne bo odveč, če si spet osvežimo spomin, in to s pomočjo pisanja v našem časniku, pa še to samo v zadnjih dveh letih. Tako v našem časniku piše, da je JE Krško dobila lokacijsko dovoljenje za začasno skladnišče RAO leta 1976. Že tedaj je bilo jasno, da bo treba zgraditi trajno odlagališče, nalogo za njegovo izgradnjo pa je dobil Jugel, skupnost elektrogospodarskih organizacij Jugoslavije. Studije za tako odlagališče pa naj bi delal Institut za fiziko v Zagrebu. Toda odlagališča niso zgradili ne država ne JUGEL, ne republika Slovenija ne republika Hrvaška. In tako so krajani leta 1987 ugotavljali, da JE Krško pet let po uradnem začetku obratovanja še vedno nima kam z odpadki. Tega leta se je JE Krško znašla tako rekoče brez dovoljenj, kar zadeva skladniščenje odpadkov. Prvotna omejitev 5000 sodov je bila že prekoračena. Zapadla je tudi časovna omejitev petih let. Tako dovoljenje je poteklo konec leta 1986. Tako so delegati vseh treh zborov krške občinske skupščine v novembra leta 1987 zahtevali, da mora biti odgovor o lokaciji za

Marca letos je mag. Marjan Levstek, namestnik direktorja republiške uprave za jedrsko varnost, povedal za Dolenjski list, da bi moral biti interes vseh družbenih dejavnikov, da se problem odlaganja teh odpadkov reši na najboljši možni način. Toda kako bo to vprašanje razrešeno tudi v praksi, Levstek ni mogel odgovoriti, ker je bilo tedaj še vse preveč stvari nejasnih, tako kot so nejasne tudi sedaj.

JE Krško se močno mudi. Očitno vgradnja posebnih polic v začasno skladnišče pri elektrarni, stiskanje odpadkov in drugi podobni prijemi ne zadoščajo več. Kljub temu da republiški komite za varstvo okolja in urejanje prostora v izdani lokacijski dokumentaciji z 2. avgusta 1988 izrecno prepoveduje povečanje obstoječega začasnega skladnišča za

ograjo JE Krško, brav tako tudi gradnjo novega, gredo nuklearci na krško občino. Tako vsaj piše na papirju, ki so ga delegati dobili od IS Krško pred famozno sejo vseh treh zborov občinske skupščine novembra letos: »Izvršni svet je na svoji seji dne 19. 9. 1989 in 7. 11. 1989 obravnaval navedena osnutka sprememb in dopolnitivih družbenega plana občine Krško, katera so na pobudo NEK pripravile strokovne službe Savaprojekt Krško in preko občinskega komiteja za družbeno planiranje, razvoj gospodarstva in urejanje prostora posredovalo izvršnu svetu v obravnavo. V svoji pobudi je NE namreč opoznila, da bo zaradi nerešene lokacije trajnega odlagališča radioaktivnih odpadkov nastal leta 1992 problem začasnega skladniščenja njenih nizko v srednje radioaktivnih odpadkov, ker bo sedanje skladnišče zapolnjeno.« (Podprt avtor)

Po vseh treh zborov krške občinske skupščine so se duhovi nekoliko umirili, zato smo povprašali glavne akterje, kaj se bo zgodilo sedaj. Seveda je prav, da damo besedo najprej mag. Krešimiru Finku iz JE Krško, ki ima na skrbi RAO. Fink pravi, da ga osebno zelo čudi tako obsežna in žolčna javna polemika o RAO, ko pa so ti še najmanj nevarni. S tehničnega vidika je JE najbolj nevarna ob polni obremenitvi, naslednja stopnja je, kadar elektrarna stoji, gorilni elementi pa se hladijo v vodenem bazenu, najmanj nevarni pa so RAO. »Skratka, problem RAO je do kraja splitiziran in celoten potek dogodkov me je močno presenetil. Sploh pa ne verjamem, da so v Krškem res nabrali 3000 podpisov. Če so ljudje dejansko tako proti nam, bo JE v resnici postala nevaren objekt. Zato se zavzemam za to, da javna razprava o skladnišču RAO ne poteka kot politični miting, marveč naj bo vsestransko podprtta z argumenti, predvsem pa naj bo odkrita mina Fink.

Po Finkovem mnenju gradnja končnega odlagališča za RAO ni stvar JE Krško, marveč je to zadeva, s katero se morata ukvarjati Slovenija in Hrvaška. JE Krško bo seveda dala denar za gradnjo, strokovno pomoč itd. Tako odlagališče pa je treba zgraditi v vsakem primeru, če bo JE Krško delovala ali ne. Širitev začasnega skladnišča pa je slej ko prej izhod v sili. Sedanje skladnišče bo polno že čez tri ali štiri leta. Ker končnega odlagališča ne bo pred letom 1996, se je morala JE Krško lotiti gradnje dodatnega skladnišča. V prvi fazi bo skladnišče zadostovalo za 10.000 sodov in bo dovolj veliko za dobo 10 let. Del skladnišča bo namenjen odlaganju drugih komponent ter za dva uparjalnika. Kdaj naj bi bilo zgrajeno skladnišče? »Potek dogodkov bo lahko zelo hiter. Do konca leta 1990 bomo predložili celotno dokumentacijo, izvedeno dovoljenje bo naredno spomladi leta 1991, potem pa bi se pričela gradnja,« je povedal Fink.

Zaradi načrtovanega širjenja začasnega skladnišča RAO pri JE Krško je bil zagotovo najbolj na udaru predsednik krškega občinskega izvršnega sveta Igor Dobrovnik. Toda po seji skupščine ni več nobenih dvomov: »Mi bomo skupščinske sklepe v celoti realizirali. Ob upravnem postopku bomo na voljo tudi za javno razpravo, ki pa jo bo seveda izpeljala SZDL. Pripravili bomo material, ki bo dovolj temeljiti, iz katerega bo mogoče potegniti vse odgovore na odprtva vprašanja. V izvršnem svetu smo imenovali posebno delovno telo, ki bo do srede decembra pripravilo vse potrebno za javno razpravo,« je povedal Dobrovnik. Toda sedaj je javna razprava načrtovana do konca januarja prihodnjega leta, ampak v krškem izvršnem svetu je neomejujejo s pretogo določenimi roki. Želijo si predvsem kakovostno razpravo, ne gledate na to, koliko časa bo trajala. »To naše stališča in pa našo zahtevo za gradnjo trajnega odlagališča za RAO so povsem podprli tudi na seji družbenega sveta Republike uprave za jedrsko varnost. Tako lahko rečem, da bo začasno skladnišče začelo delovati po letu 1992 in do trenutka, ko bo doigranjeno trajno odlagališče. To pa bo trajalo 6 ali 10 let. In v tem pogledu se ne strinjam z opozicijo. Tudi če ugasimo JE Krško, bo bomo imeli še vedno tu. Hkrati pa bomo ob električno energijo, ob 500 delovnih mest itd. Seveda pa zastavlja tudi veliko vprašanj zlaste rente. Teh 3,5 milijona dolarjev, ki jih dobija

mo iz JE Krško, je samo nadomestilo za izrabostavbnega zemljišča. Po novi slovenski ustavi pa smo upravičeni tudi do rente. O tem bo že v kratkem tekla beseda pri predsedniku IS Slovenije Janezu Bohoriču.«

Krški župan Zoran Šoln je tudi član družbenega sveta Republike uprave za jedrsko varnost. Na seji tega sveta pretekli teden v Ljubljani je dejal, da Krčanom ni vseeno, kaj se z JE Krško in okoli nje dogaja. »Če pa že je pri nas, potem hočemo, da ji zagotovimo normalne pogoje delovanja. JE Krško se v taki situaciji, ko nima kam z RAO, ni znašla po svoji krivdi. To je posledica tega, ker smo prepočasi reševali vprašanje trajnega odlagališča RAO. In IS je zaradi tega dal zadeve tudi na sejo občinske skupščine. Prvič zaradi tega, ker skupščina redno spremlja delovanje JE Krško, in drugič, da bi skupščina v skladu s svojimi pristojnostmi pomagala razrešiti ta problem. Vsi skupaj pa moramo vedeti, da gre zgolj za začasno rešitev, da se kriteriji glede sevanja ne spremeni, da gre le za nizko in srednje radioaktivne odpadke. Rešiti pa moramo tudi vprašanje družbene rente.« Tako Šoln o pristojnostih skupščine in družbenopolitične skupnosti.

Sicer pa tudi Šolna moti spolitiziranost, saj v takem ozračju prihaja do terminoloških spodrljajev, koljude ne vedo več, ali govorijo začasne skladnišča ali trajnem odlagališču itd. »Sploh ne gre za to, da bi mi hoteli imeti tu trajno odlagališče. Gre samo za

časno skladnišče, s katerim želimo omogočiti JE Krško nemoteno in varno obratovanje do trenutka, ko bodo odpadki odpeljali v trajno odlagališče.« Šoln še dodaja, da bodo o teh problemih govorili tudi na seji sveta posavskih občin, kjer naj bi se dogovorili glede družbeni rente, ki očitno postaja kamen spottike v odnosih med posavskimi občinami. »Vsa ta vprašanja odpiramo zavestno, kajti tudi na ta način bi radi vplivali na republiko in njene organe, da bi se hitreje lotevali gradnje trajnega odlagališča. V tem smislu imamo tudi podporo družbenega sveta Republike uprave za jedrsko varnost.«

Peter Žigante je predsednik sveta za varstvo okolja pri občinski konferenci SZDL Krško: »Sprijazniti se moramo s tem, da imamo JE tu in da elektrarna ni na koleščkih, kot pravi naš predsednik, da bi jo lahko odpeljali kam drugam. In ker smo prišli v položaj, da moramo živeti z njo, moramo verjeti njenim strokovnjakom. Kakršnaki potencialni nesreči, ki bi se lahko zgordila v prihodnosti, pa nini ne bo odvisna od gradnje začasnega skladnišča za RAO. Tudi zato je javna razprava o teh problemih več kot potrebna, da bodo ljudje razčistili svoje pojme. Naj še nekaj rečem o renti. Renta ne sme pomenuiti razprodaje kakovosti našega življenja. Prašičja farma na Pristavi ne more z nobeno rento plačati svojega onesnaževanja, ker doslej še ni dosegla tehnološkega optimuma. Ko ga bo dosegla, pa se bomo lahko pogovarjali tudi o

renti. Podobno velja za TCP Videm in še za kakšno tovarno.«

Ne bi bilo prav, ko besede ne bi dobili tudi Milan Venek, predstavnik Odbora podpisnikov protestnega pisma proti razširjenosti začasnega skladnišča RAO. »Osebno sem se odločil, da odločno nastopim proti širjenju skladnišča RAO zato, ker se počutim že dovolj ogroženega z obstoječimi jedrskimi objekti in ker nočem prevzemati nase odgovornosti za nemnost in nesmisle, ki naj bi jih še počeli. Ne verjamem v varnost obratovanja jedrskih objektov na Balkanu. Zame sta slovenski narod in prostor premajhna, da bi se izpostavljala kakršnemukoli tveganju ali celo popolnemu uničenju. Ljudje, ki so se odločili za gradnjo JE Krško, so živelii v drugem času, zato se nevarnosti jedrske tehnologije niso zavedali. To jih opravičuje. Naše generacije pa ne bosta opravičila niti čas niti neznanje. V javni razpravi, ki bo sledila, se bomo člani Odbora začeli za skladnišče za RAO ne širi, hkrati pa za referendumski način odločanja o tem, ali še hočemo uporabiti jedrske tehnologije na tem področju. Dopustiti moramo tudi možnost, da se ljudje izrečijo proti uporabi jedrske tehnologije. Če se bodo izrekli, potem bomo začeli postopek za postopno zaustavitev JE Krško.«

Zdaj bomo samo še počakali na javno razpravo v krški občini. Ali bo še tako vroča, kot je bila na seji skupščine? Kdo ve?

J. SIMČIČ

Krešimir Fink Peter Žigante Milan Venek Igor Dobrovnik Zoran Šoln

Sv. Miklavž, najljubši svetnik Slovencev

Na novomeškem Glavnem trgu je bilo 5. decembra popoldne (skoraj) toliko ljudi kot leta 1958, ko je bila na tem kraju slovensnost ob odprtju avtomobilskih cest in je govoril predsednik Tito. Tokrat je bil vzrok večinočglave množice manj pomemben, vendar nikar ne apolitičen. Novomeščane je po ne vem koliko desetletjih spet tudi javno obiskal sv. Miklavž. Z dovoljenjem vseh oblasti. Morda je ob obnovi starožitnega običaja, ki je del narodove duše, vse povedala mamica z otročkom, rekoč: »Oba sva danes prvič videla Miklavža, vendar sem jaz starala 30 let. Zakaj smo se morali toliko časa skrivatev?«

Najbrž bo kmalu (ne samo z Miklavžem) skoraj vse drugače, mi pa se tokrat vrnimo v preteklost in poglejmo, kdo je sploh ta Miklavž in kaj vse je doživel skozi stoletje. Nedvomno velja, da je v katoliškem delu srednje Evrope sv. Miklavž najbolj priljubljen zimski svetnik. Najbolj so ga veseli otroci, saj Miklavž otroke obdarjuje, poredne pa bolj zaščito kot zares prepusti svojim spremjevalcem parkeljnem. Sv. Miklavž ima že od 11. stoletja v velikih čilih tako zahodna kot vzhodna cerkev. Legenda ga predstavlja kot velikega čudodelnika in mogočnega zavetnika. Med drugim je zavetnik Šolarjev in študentov, mornarjev in brodnikov, mlinarjev in žagarjev.

Miklavž je zgodovinska oseba. Tako je bilo imé škofa v Miru v Mali Aziji. Umrl je 324, njegove ostanke so leta 1084 prenesli v Bari v Italiji. Potem se je njegovo češčenje bliskovito širilo po Evropi. Izjemno prijazno so ga sprejeli Slovenci. Na Slovenskem mu je na mreč od vseh svetnikov posvečenih največ cerkv, blizu 200. Sv. Miklavž je je tudi patron ljubljanske škofije, posvečena mu je ljubljanska škofija.

Kot pri več drugih svetnikih je cerkev tudi pri Miklavžu

povezala pogansko preteklost in običaje z nauki in cilji krščanstva. Zima je bila čas poganskih duhov, duše ranjnikh so se vračale na svet in raje skupaj z demoni rasti. Cerkev je v to vpletla Miklavža, dobrotni možiček iz legende je začel deliti oprijemljive duhove, medtem ko so dovršenje parkeljni razljubljenci prinašali le blagoslov za novo leto in letino. Vendar duhov in demonov ni bilo mogoče odpraviti. Našemljenci, ki so dotedaj predstavljali rajnike in druge demone, so po krščanskem pojmovanju postali hudobni duhovi, hudiči, po domače parkeljni. Prelevili so se v spremjevalca svetnika dobrotnika in izvrševalci kazni nad porednimi otroki. Seveda zadeva ni potekala tako preprosto, kot smo opisali.

Miklavževina, kakor imenujejo ponekod darove o miklavžem, je bila na začetku in potem še dolgo časa dokaj preprosta, jabolka in orehi — pa šiba, miklavževka. Danes je težko reči, ali so bili Miklavževi obhodi, pri katerih je Miklavž sam obdaroval pridne in pograjal poreodne otroke, prvotni ali pa se je prej razširila šega nastavljal Miklavžu zvezcer peharje, krožnike, škorjenčke, da je vanje nasul svoje darove. Skoraj povsod, koder je hodil ali hodi Miklavž osebno, otroci tudi »nastavljajo«, se pravi, da Miklavž ob obisku ne izroči vseh darov, del prihrani za nočni obisk.

Sicer pa poglejmo, kako je Miklavž obisk opisal naš priznani narodopisec Niko Kuret, katerega znanje in vedenost smo tudi sicer uporabili pri oblikovanju tega zapisa. Takole pravi:

»Čim bolj se mrači, tam mirnejšo so otroci v sobi. Tisti, ki se ne zaveda posebnih pregreškov, samo ponavljajo molitvice, ki jih bo nemara moral povediti sv. Miklavžu, v srcu je miren in z veseljim pričakovanjem prisluškuje. Poredneži se kajpaj nemirno preklaščajo sem ter tja, skribi jih, kako jih bo Miklavž oštetal, boje se parkeljn, da bi jih kateri ne popadel in ne zbasal v koš ali pa odvlekel kam v sneg, marsikateri se stisne prav v kot na peči in upa, da bo tako učel najhujšemu. Nekoliko zaskrbljena so tudi domača dekleta, treba se bo pravočasno skriti, se zakleniti, zakaj še bolj kot poredne otroke si parkeljni privoščijo dekleta, da jih načrtejo s sajami.«

Oktori več drugih svetnikov na cerkvene ure se oglasi na cesti zvonček. Vmes rožljajo verige. Mati vstopi v sobo.

Otroci se brž stisnejo k njej. Oče je na večnih vratih: Miklavžev spredel je pred hišo. Treba se je pomneni: kaj bo povedal Miklavž, koga bo počivali, koga oštel, včasih imata oče ali mati že kar listek pripravljen, ki ga angel vloži v debelo knjigo. Tudi darove je treba izročiti, angel jih spravi v koš ali košaro. Medtem parkeljni razljubljajo okoli hiše, sklečajo, rožljajo z verigami, gledejajo skozi okna, se podijo po veži in kuhinji pa iščejo dekle, če so katera pri hiši. Navadno parkeljnov ne spuste v izbo. Samo, če je treba, jih Miklavž poklicuje.

Glasno pozvoniv zvonček. Vrata v izbo se na stežaj odpro, otroci se še bolj stisnejo k materi. Angel v dolgi beli obleki, razpuščenih las, s svetlim obročem in zvezdami na čelu stopi čez prag. V rokah drži debele bukve. Njemu sledi mogična postava svetega škofa Miklavža. Dolgo belo brdo nosi in zlatu škofovsko kape ima na glavi, v duhovniški plašč je ogrnjen, na rokah ima bele rokavice in levici drži dolgo, zlatu, zakrivileno škofovsko palico. Prijazno pogleduje po otrocih in počaka, da vstopi še drugi angel, ki nosi koš z darovi. Prvi angel mu poda bukve. Na glas bere, kako je ta ali oni priden, kako je ta ali oni poreden. Pri tem parkeljni razljubljajo po vratih, pritisajo na klj

V neobvezen premislek

HRVAŠKA JE ČEŠKOSLOVAŠKA

Hrvaška, ki je doslej molčala ali pa največ šepevala, je dovolila uvedbo večstrankarskega pluralizma. To potezo je prvega kongresa potegnila ZK Hrvaška, katere najrazličnejši podaljški in vzvodi so še do včeraj v svoji deželi ostro preprečevali ustanavljanje katerokoli stranke ali združenja, katerega ambicije bi segale nad gobernarjem. Hrvaški centralni komite je tako sprejel izziv opozicije in obljubil urešiti zahtevo, da nihče ne sme imeti monopolja na politiko, hkrati pa sprejel pobudo za resnično svobodne volitve.

Lahko bi rekli, da se je hrvaška partija spamerovala tako rekoč minutno čez dvanajsto. Kajti na Hrvaškem se na način dogaja Češkoslovaška. Še petek je predsednik hrvaškega državnega predsedstva Ivo Latin v visočin zavrnil sprejem delegacije dvanajstih pluralističnih zvez in organizacij, potem

pa se je zgodilo tisto, kar se je moralno zgoditi. Samo v ponedeljek je peticijo hrvaške alternative, ki zahteva predčasne volitve, legalizacijo večstranskega sistema, osvoboditev vseh političnih zapornikov in suverenost hrvaške države, podpisalo okoli 100.000 ljudi. Zunanjo podobnost s Češkoslovaško in prebujem evropskim Vzhodom so tudi sveči, ki jih pred večerom prizigajo vsakršne svobode lačni ljudje po najbolj osveščenih hrvaških mestih.

Nedvomno je hrvaška uporaba češkoslovaškega ljudskega scenarija dala hrvaškim komunistom tisti zadnji navdih, ki bo sprožil proces, tako dolgo tlačen in zaničevan. Nekočeno v slaboumnu pa bi bilo v tej evforiji prezreti še eno bistveno postavko, ki je pripeljala do sprememb na Hrvaškem. To je dejstvo, da so tudi Hrvatje ozroma njihovi najvišji politiki (so tudi izjeme) dokončno spoznali, da Jugoslavijo pravzaprav ogroža nacisocializem v boljeviškem kožuhu. Pravo orožje zoper to prazgodovinsko posasti je politični pluralizem. Nenavadno je le, da se vse to na Hrvaškem ni zgodilo že prej. Vendam samo na prvi pogled. Senca leta 1971 je dolga.

MARJAN BAUER

levijskem merjenju sil temova, kdo bo oblabil več političnih svoboščin, kdo bo večji demokrat. In vtič je bil, da misli prekleto resno.

Zadnji dogodki so hrvaško partijo, ki še zdaleč ni tako enotna kot slovenska in ji je bila vloga uspavane Trnuljice pisana na kožo in dušo, dokončno prebulil. Če bi spala naprej, bi kaj lahko zaspala za vekomaj.

Nedvomno je hrvaška uporaba češkoslovaškega ljudskega scenarija dala hrvaškim komunistom tisti zadnji navdih, ki bo sprožil proces, tako dolgo tlačen in zaničevan. Nekočeno v slaboumnu pa bi bilo v tej evforiji prezreti še eno bistveno postavko, ki je pripeljala do sprememb na Hrvaškem. To je dejstvo, da so tudi Hrvatje ozroma njihovi najvišji politiki (so tudi izjeme) dokončno spoznali, da Jugoslavijo pravzaprav ogroža nacisocializem v boljeviškem kožuhu. Pravo orožje zoper to prazgodovinsko posasti je politični pluralizem. Nenavadno je le, da se vse to na Hrvaškem ni zgodilo že prej. Vendam samo na prvi pogled. Senca leta 1971 je dolga.

MARJAN BAUER

Kdaj beseda ne bo več konj?

»Organizacija javnosti, ki so jo z enostranskimi informacijami poskušali oblikovati v deželah realnega socializma, je v razpadu,« so ugotovili udeležencev okroglo mize o razvoju neodvisne javnosti, ki je potekala v okviru Zihelrovih dñ. Pri tem so poudarili, da je za dejansko demokracijo potrebno zagotoviti neodvisno javnost, bolj svobodno novinarsko poročanje in komentiranje ter javno kritiko sistema in predstavnikov oblasti. Že do sedaj so novo javnost oblikovali iznajdljivi novinarji, ki so znali sporočati tudi med vrsticami, intelektualci, ki so imeli boljši dostop do informacij in razvoj novih medijev obveščanja. Seveda pa je za razvoj neodvisne javnosti potrebno uveljaviti ustrezno zakonodajo in še pred tem odgovoriti na vrsto vprašanj.

Najprej si bomo morali priti na jasno o tem, kaj sploh je potrebno urejati z zakonom na področju obveščanja, kako to narediti in kdo naj to ureja. Tu gre seveda za razmerje med zvezno in republiško zakonodajo. Vprašanje je, koliko naj država posega v oblike delovanja javnih glasil. Ali naj pri tem ureja delovanje vseh občil ali pa samo tistih, ki so nacionalnega pomena? Mnogi se nagibajo k temu, naj bi pri slednjih zagotovili enake standarde za vse državljane, vseh javnih občil pa nikakor ne bi smeli nasilno enačiti.

Kaže namreč, da bo tudi pri nas potrebno uveljaviti različne oblike lastništva in da bomo tudi mi imeli nacionalna, strankarska in zasebna sredstva obveščanja. Pri tem bo potrebno razčistiti, kako se bodo ti mediji vključevali v večstrankarski sistem in kako bodo spremiljali volilni boj. Poselbo bo treba obdelati tudi odnos družbe in države do urednikov, ki je že danes problematičen.

Na področju svobode tiska in javnega izražanja so v Slo-

veniji že dosežene nekatere pomembne spremembe. Koncem septembra je slovenska skupščina sprejela spremembe in dopolnila kazenskega zakona naše republike, kjer so bile poleg ukinitve smrtne kazni sprejeti tudi nekatere vidnejše spremembe pri kaznivih dejanjih zoper čast in ime. Z 19. oktobrom, ko so dopolnila zakona stopila v veljavo, se je krog oseb, ki so zaščitene pred žalitvami, zelo zožil. Pred kaznivimi dejanji zoper čast in ime so zaščiteni državni organi in družbenopolitične skupnosti ter vojaške in uradne osebe, če je dejanje žalitve vezano za njihovo delo v teh skupnostih. Tudi za kaznivo dejanje sramotive narodov in narodnosti ni več mogoča splošna obdolžitev, temveč le taka, ki je povezana z razlativijo, obrekovanjem in z žalitvijo obdolžitvijo.

Novinar, znanstvenik ali kak drugi javni delavec ima možnost dokazovanja resnic in nasprotnih argumentov. Kaznovan je samo v primeru, če mu na sodišču dokažejo, da je žalil s točno določenimi nameni. Uradni pregon je predviden, če kdo žali uradne ali vojaške osebe, a prične se lahko samo z dovoljenjem žalilne osebe. Tako npr. avtorja razvpite Miloševičeve osmrtnice v tedeniku Mladina ni mogoče uradno preganjati zaradi žalitve, vse dokler sam Miloševič ne da posebnega dovoljenja za pregon. Z uradnim pregonom je zaščiten le eden, tj. najvišji predstavnik republiških in pokrajinskih organov, in še to samo v zvezi s svojo funkcijo. V vseh ostalih primerih žalitve je možna le

zasebna tožba obrekovanega. In kar je najpomembnejše pri teh spremembah – sodišča mora dokazati, da je avtor imel namen zaničevanja, drugače ga ne more obtožiti.

S spremembami republiškega kazenskega zakona je odpravljena tudi kazen za širjenje lažnih obvestil, medtem ko širjenje alarmantnih vesti še vedno šteje za prekršek zoper javni red in mir. Nekateri že napovedujejo, da bo skupščina sprememb tudi to določilo, saj je nejasno in niti ne kaže več med resničnimi in lažnimi alarmantnimi vestmi.

Na žalost pa zakonske spremembe v naši republiki niso dovolj, da bi lahko dejansko zaživele, saj je potrebno še marsikaj razrešiti tudi na zvezni ravni. Komisija pri skupščini SRS je pripravila predlog celotnega zveznega kazenskega zakona, ki so ga slovenski delegati predložili skupščini SFRJ. Njegova ustaša je bila že na začetku negotov, saj so se takoj pojavila nasprotovanja nekaterim predlogom o korenitih spremembah na področju političnih kaznivih dejanj, dejanj zoper oborožene sile ter dejanj po 114. in 133. členu. Danes, ko je že jasno, da so ravno ustavne spremembe v naši republiki jedro sporja med Srbijo in Slovenijo, pa je podporo korenitim spremembam še težje pričakovati. Dogodki med nedavnimi prazniki so nam dali vedeti, da je Jugoslavija še da leč od demokratično in pravno urejene države, od svobodnega obveščanja in od neodvisne javnosti.

B. DUŠIČ

DOLENJSKI LIST

Premirje med delegati in občino

O koncu vikendom za jedrsko delegacijo pri uradni elektrarni Krčko bo organiziran predstavništvo občine Lendava brez JE Krčko.

CETRTEK

ZAKONI IN SPREMENBE

PREMIERJE MED DELEGATI IN OBČINO

Občina Lendava

Občina Lendava</

Varstvo okolja in občina Novo mesto

Po dveh letih so delegati novomeške občinske skupščine spet dobili v roki poročilo o problematični varstvu okolja v občini Novo mesto. Osnovna ugotovitev v njem je, da se razmere na področju varstva okolja od leta 1987 naprej ne poslabšujejo, se pa tudi izboljšale niso. Vsi sklepi, ki so bili sprejeti v ta namen pred dvema letoma, niso bili uresničeni, kasnino predvsem tiste nalage, ki zahtevajo izgradnjo dolžavnih objektov in naprav. Razlog je seveda tako pomanjkanje denarja kot tudi ustreznih rešitev. V tem času pa so bile narejene številne študije in raziskave, ki so podlaga za pripravo kvalitetnih sanacijskih programov.

Republiška služba za varstvo zraka že od leta 1976 na Rotovžu v Novem mestu meri 24-urne povprečne koncentracije žveplovega dioksidu (SO_2) in dima. Poleg tega je bilo narejenih več dodatnih meritev. V sezoni 1986/87 sta bili dodatni merilni mesti v Mali Bučini variši in na meteorološki postaji v Novem mestu. Izmerjene vrednosti SO_2 in dima nikjer niso dosegle dovoljenih maksimalnih koncentracij, pokazalo se je, da je zrak z SO_2 najbolj onesnažen na območju Kandije. V kurilnih sezoni 1988/89 so bile opravljene dodatne meritve onesnaženosti zraka z SO_2 in dimom v Kandiji ter s prasimi delci v Bršljinu, Straži in Leskovcu. Maksimalna koncentracija SO_2 in dima ni presegla dovoljenih vrednosti, tudi prasih delcev nikjer ni bilo nedovoljeno mejo. Jasno je tu, da

so v Novem mestu trije večji viri onesnaževanja zraka z SO_2 , ki pridelajo 70 odstotkov letne emisije SO_2 , in sicer: Krka, IMV in Novoteks. Gre za količino nad 100 ton letno, vsi drugi onesnaževalci v občini skupaj pa prispevajo še okrog 30 ton. Novo mesto je po kvaliteti zraka v tretjem območju in je zato potreben sanacijski program. Dejansko je večno ukrepanje pri industrijskih onesnaževalcih. Najboljša sanacija bo zamenjava sedanjih goriv s plinom (ki naj bi ga po zadnjih vesteh dobili v Novo mesto že prihodnje leto, ne pa šele enkrat v srednjoročnem obdobju 1991–95), ter ogrevanje soseški s toplošto iz industrijskih toplarn. Tovrstni načrt je izdelan za porabo energije iz »Krke«, s katero naj bi se greli vsi uporabniki ob Cesti herojev in v mestnem jedru. Seveda gre za zelo zahtevne naloge, predračun za plinifikacijo je okrog 12 milijonov dolarjev, za toplifikacijo iz Krke pa dobra 2 milijona mark. Realizacija posebno slednje naloge je odvisna od možnosti združitve sredstev za primarni vod toplovoda, od katerega je sicer odvisna uporaba objektov na Novem trgu, ki so bolj ali manj v gradnji. Podatkov o ostalem onesnaževanju, na primer od prometa, ni, umirajoči gozdovi, kjer gre tudi za vplive onesnaževanja na daljše razdalje, so posebno poglavje. Zaenkrat v Sloveniji še ni dogovorjeno niti, ali je varstvo gozdov le skrb gozdarjev ali je to obvezna vseh.

Za varovanje okolja je izrednega pomena tudi ustrezno ravnanje z odpadki, da se preprečijo ali vsaj čim bolj zmanjšajo negativni vplivi na okolje. Tovrstne rešitve v novomeški občini zaostajajo za začetnimi načrti. V zadnjih dveh letih je deležen posebne pozornosti in skrbi problem komunalnih odpadkov od odvoza do njihovega odlaganja. Čeprav imajo predvsem prebivalci v bližini smetišča Leskovcev oz. v krajevnem skupnosti Brusnice še vedno precej pripombe k smetišču in njegovemu upravljanju, je to po republiških ugotovitvah ena najbolj urejenih deponij v Sloveniji. Največji, da ne rečemo edini, problem pri obratovanju smetišča je čiščenje izcednih vod. Komunala ima nalogu problem urediti do konca leta 1990; pred dvema mesecema bi zadeva po predračunu stala okrog 3 milijarde dinarjev. Komunala je na podlagi občinskoga odloka izdelala tudi program širjenja dejavnosti zbiranja in odvoza komunalnih odpadkov v občini, saj je sedaj vključeno v organiziran odvoz le 11,4 odst. naselij v občini z 52 odst. prebivalcev. S širjenjem odvoza pa so problemi, zaradi dragih kant in odvoza se ljudje temu upirajo. Program širitve organiziranega odvoza komunalnih odpadkov pa je tudi eden od ukrepov za odpravo črnih odlagališč, ki jih je registriranih 66, dejansko jih je verjetno še več in več ali manj vse pomenijo stalno pretečo nevarnost za našo podtalnico. V občini še vedno ni določen nosilec zbiranja in odvoza sekundarnih surovin po sistemu odvoza komunalnih odpadkov, kar bi verjetno zmanjšalo črno odlaganje.

Še najmanj je bilo narejeno na področju odlaganja posebnih odpadkov. Posledice prepočasnega reševanja tega problema so opazne v slabšanju kvalitete vodotokov in izvirov ter v kopiranju sodov z njimi na tovarniških dvoriščih. Vse se je ustavilo pri študiji določitve lokacije posebnih odpadkov druge kategorije. Sedaj vsi čakajo na realizacijo republiškega koncepta reševanja problema, dejansko pa bodo morali proizvajalci odpadkov tudi v primeru, ko boče bo) zgrajena centralna deponija, poskrbeti sami vsaj za začasno varno skladiščenje svojih odpadkov. Kot beli dan pa je jasna nujnost uvažanja tehnologij, ki bodo proizvajale čim manj manj nevarnih odpadkov, obstoječe stanje pa je nujno potrebno sanirati. Kdor tega stroška ne bo mogel vrčenati v ceno izdelka, pač ne bo mogel prav dolgo proizvajati. Tu ali pri kateremkoli problemu varstva okolja je treba žal še enkrat poudariti, da moramo biti varovalci okolja vsi, vedno, z vsakim ravnjanjem, z vsako odločitvijo in povsod, na delovnem mestu, doma, v krajevnih skupnostih, od česar smo pa zdaj še daleč.

Zelo pomembno je seveda tudi varstvo voda. Glavno breme onesnaženosti v občini

Knjitna OZORJA

VZPON Z DNA

Pri Slovenski matici je izšel prevod zelo zanimive knjige. Za nas je zanimiva že zato, ker govori o Slovencih, še posebej pa zato, ker je njen avtor Nešlovenec. Gre za zgodovinsko študijo Vzpon z dna, ki jo je napisal James Davis, profesor zgodovine na pensilvanski univerzi.

V knjigi je obnovil, kolikor se je dalo na osnovi arhivskih pisnih virov in ustnih izročil (profesor je poročen s Slovencem, živiljenjski tok šestih ge-

Tokratni prikaz sto slovenskih znamenitosti je namejen kmečkemu stavbarstvu. Ivan Sedej je napisal poljuden prikaz **Sto najlepših kmečkih hiš na Slovenskem**. Izbor je podredil časovnim in regionalnim okvirom ter prikazal naše kmečko stavbarstvo skozi čas in po pokrajinskih tipih. Besedilo spremišljajo Primožičeve barvne fotografije.

V literarnem delu knjižnega paketa bodo gotovo zbudili pozornost **Stihi mojih dni Janeza Menarta**. Gre za obširen avtorski izbor iz doseganjega dela tega nedvomno zelo priljubljenega in branega slovenskega pesnika, ki je pred dvema mesecema praznoval 60. rojstni dan. Izboru je avtor dodal nekaj še neobjavljenih pesmi ter epigramov. Pesniške zbirke so v knjižnih paketih Prešernove družbe redkost, Menartove pesmi pa so tako priljubljene, da gotovo spadajo v zanimivega.

V pregledu zgodovine tiskarstva na Dolenjskem obravnavata Tončičeva knjiga dejavnost tiskarn v Novem mestu, Kočevju in Krškem, posebej pa vlogu tiskarn in tiskarstva med NOB na Dolenjskem.

TISKARSTVO NA DOLENJSKEM

Knjigo o tiskarstvu na Dolenjskem smo torej dobili. Zdaj se kar samo od sebe ponuja vprašanje, kdaj bo tej sledila knjiga o založništvu pa še knjiga o časnikarstvu v dolenjski deželi. Tudi ti dve deli bi nam lahko povedali veliko zanimivega.

I. ZORAN

SLOVENSKI KOLEDAR

Med koledarji za prihodnje leto je posebne pozornosti vreden Slovenski koledar '90, ki ga vsem rojakom po svetu in doma pošilja Slovenska izseljenska matica. S 37. letnikom stopa koledar v obdobje, ko bolj kot kdaj poprej velja, da se uresničuje zamisel skupnega slovenskega kulturnega prostora. Koledar tako skuša obmatični prikazati tudi življenje in tvorbo takoj imenovane »druge Slovenije«, kar se odraža tako v vsebinah kot v izboru avtorjev. V tem pogledu je most, ki vodi na vse bregove slovenstva in skuša povezati tudi doslej odrezane in malo poznane otroke slovenstva v svetu.

Kot običajno je razdeljen v koledarski, publicistični in literarni del. Na koncu je dodan tudi angleški del s prispevkami, napisanimi v angleškem jeziku. Koledarski del bogatijo

barvne slike in kratki opisi primerov dedičine bivalne kulture pri nas. Publicističnemu delu dajejo ton zapisi o naši zgodovinski dedičini, kot so gradovi na Slovenskem ali halštatske izkopanice iz Novega mesta in pa seveda zapisi o nekdajem in sedanjem žitju in bitju Slovencev po svetu. Posebej zanimivi so prispevki, ki osvetljujejo politično in kulturno dejavnost Slovencev v svetu. Literarni almanah je vsebinsko dovolj pester, med avtorji pa so poleg domačih tudi ustvarjalci iz vseh koncov sveta, kjer slovenska literarna tvornost še živi.

Slovenski koledar '90 ponuja torej obilo zanimivega in poučnega branja za bralce doma in po svetu.

MiM

ŠESTERICA IZ PREŠERNOVE DRUŽBE

Kot je že vrsto let običaj, so pri Prešernovi družbi v začetku decembra, okoli Prešernovega rojstnega dne, predstavili knjižni paket redne zbirke za prihodnje leto. Vsebuje štiri leposlovnne, eno strokovno knjigo ter obvezni Prešernov koledar.

Koledar 1990 je zasnovan tradicionalno. V njem je kolegarski del, ki ga spremišljajo reprodukcije barvnih slik Frančeta Pavlovca, ter bralni del, ki ponuja pestro in zanimivo branje. Zabeležen je več zanimivih obletnic: 1400 let od naselitve Slovencev, poltisočletnica Idrije, 60-letnica streljanja rodoljubov v Bazovici in 15-letnica osimskej sporazumov. Med aktualnimi prispevki

ki je zapis o kosovskem vprašanju, o nacionalni problematiki v ZSSR, o onesnaževanju doma in po svetu ipd. Pozornost je posvečena tudi znamenitom Slovencem, kot sta Hugo Wolf in nedavno premisli umetnik Božidar Jakac, o katerem je pripravil zapis Milček Komelj. V literarnem delu se pojavlja vrsta znanih imen slovenskih literatorjev z Kračarja do Tomšiča.

OTISKARSTVU NA DOLENJSKEM

Razvoj tiskarske dejavnosti na slovenskih tleh je pregledno in tehno predstavljen v knjigi Tiskarstvo na Slovenskem, ki jo je leta 1968 izdal Branko Berčič. Delo seveda omenja tudi tiskarne v Novem mestu, Kočevju in Krškem, podrobneje pa o tiskarstvu v teh krajih ne govori. Znatno več prostora je Dolenska dobila v knjigi Partizanske tiskarne na Slovenskem, ki jo je leta 1972 izdal Jože Krall. Tiskarska dejavnost na Dolenjskem je deloma omenjena še v nekaterih tiskih, to pa je v glavnem tudi vse, kar je bilo do zdaj moč prebrati o njej. Samo oziroma posebej o tiskarstvu na Dolenjskem pa do zdaj ni še nihče pisal. Na prvo takto delo smo morali čakati vse do letos, napisal pa ga je prof. Ludvik Tončič, kustos Dolenskega muzeja. Gre za knjigo Tiskarstvo na Dolenjskem, ki sta jo skupaj izdala Tiskarna Novo mesto in Dolenski muzej, izšla pa je v počastitev 170-letnice tiskarstva v Novem mestu.

Prof. Tončič si kot pisec omenjenje knjige ni naložil lahkega dela, zlasti še, ker svojega pisanja ni mogel opreti na že znano in dognano, ampak je moral opraviti kar pravčato raziskavo. Kot kaže, se mu je posrečilo priti do vseh pomembnih virov in zbrati prave podatke za zgodbo o tiskarski dejavnosti na Dolenjskem od začetkov do današnjih dni. V spis je vpletel tudi Valvasorjevo bakrorezznico na Bogenperku, za katero je delal tudi Novomeščan Janez Koch, znani slikar in risar tistе dobe. Uvodoma pa je obrazložil tudi razvoj tiskarstva v svetu in na Slovenskem.

• Starosta slovenskih barmanov in bivši svetovni barmanski prvak Jože Falik je pri Kmečkem glasu izdal priročnik Koktajli, v katerem je med drugim tudi 400 receptov o mešanju piča.

• Tehniška založba Slovenije je med bralce poslala tri novosti. Dve knjigji prinašata klasično znanstvene fantastike: roman Roberta Stevensona Doktor Jekyll in gospod Hyde ter Julesa Verna V 80 dnevnih okrog sveta, tretja knjiga pa je slovenska izvirna noviteta, Marjanja Tomšiča Veter večnosti.

KAJIŽNI TELEGRAMI

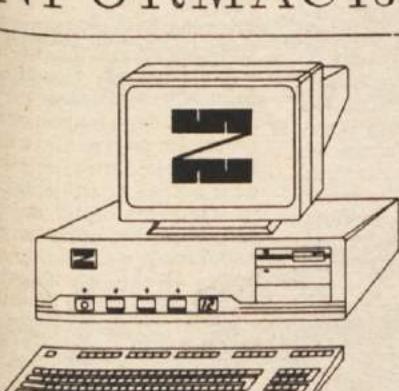
• V zbirki Studia humanitatis je izšel prevod filozofskega dela Jargena Habermasa Strukturne spremembe javnosti.

• Prešernova družba je izdala zanimivo knjižico za ljubitelje narave, v sicer Janeza Gregorija Petje naših ptic. Knjižico spremišljajo kaseta s posnetki pticjega petja.

• Starosta slovenskih barmanov in bivši svetovni barmanski prvak Jože Falik je pri Kmečkem glasu izdal priročnik Koktajli, v katerem je med drugim tudi 400 receptov o mešanju piča.

• Tehniška založba Slovenije je med bralce poslala tri novosti. Dve knjigji prinašata klasično znanstvene fantastike: roman Roberta Stevensona Doktor Jekyll in gospod Hyde ter Julesa Verna V 80 dnevnih okrog sveta, tretja knjiga pa je slovenska izvirna noviteta, Marjanja Tomšiča Veter večnosti.

INFORMACIJSKI INŽENIRING

- izdelava programov
- prodaja računalnikov
- servis računalnikov
- organizacija svetovanja
- seminarji
- avtomatizacija procesov

Preverite našo kvaliteto in nizke cene !

INFORMACIJSKI INŽENIRING
Kandijska 5 (SDK)
68000 Novo mesto
Tel. 28 081 Fax. 21 490

Opekarna 1 ovo mesto
Zalog 21
68000 Novo mesto
Tel. 84 644

Informacijski inženiring vam želi veselje božične in novoletnje praznike !

OBRAZI

Prišel je čas okrog Božiča

»Oče, mati, že gredo!« Dre-mavica, ki je pričela ob pozni uri in ob toplem zapečku legati na otroške oči, je zopet izginala. Tam zunaj v mrzli zimski noči, polni migatajočih zvezd, so se beli, hladni utripajoči zvezdni svetlobi pridružile nove lučke. Bile so bolj rumenaste barve in žive. Čedalje več jih je bilo in tam od Trške gore in Starega grada so se razvrščale v drobne potočke svetlobe, ki so počasi prodirali v dolino. Tudi na drugi strani Krke, proti Gornjem, jih je bilo videti. V mrzlo noč se je kdaj pa kdaj zamolko oglašila detonacija možnara.

»Čas je, gremo k polnočnici,« je dejal oče in skupaj z materjo sta pograbila šop trsk, ki jih je prej oče skrbno naseplil, in se na celu družine odpravila iz hiše. Ognjeni potočki so se že zgrinili v dolino. Družinski gospodarji so hodili spredaj, v roki visoko držeč gorečo trsko, da je soj na široko osvetljeval snežno gas, za njimi pa je v gosjem redu stopala družina. Ko je trska v roki dogorela, so hitro pritaknili drugo. Colnarjeva družina se je pridružila tej ognjeni povorki, ki se je zgrinjala proti farni cerkvi v

T. JAKŠE

Včasih za reveže, zdaj za bogate.

Posavje je sadarska pokrajinica, kjer je imela včasih vsaka kmetija svojo sušilnico. Sušenje sadja je bilo razprostnjeno od Obsotelja do Krškega in Sevnice, zato so prek regijske zbornice obudili zamisel, da bi si kmetije s tem ustvarjale dopolnilni vir dohodka, vendar ne s socialnimi krhli in hruškami, ampak samo z izbranim, kakovostnim sadjem, ki daje ob pravilni tehnologiji po okusu in videzu zares vrhunske izdelke.

Napovedi, da bo območje izkoristilo bogastvo tovrstnih surovin in že to jeson ponudilo tržišču 30 ton posušenega sadja, je bila preuranjena. Na voljo so samo vzorčni izdelki. Za to, da bi zamisel izpeljali do konca, je zmanjkalo denarja, časa in moči.

Strokovno je doslej največ prispeval inž. Lojze Pirc iz Krškega, ki je preskusil sušenje na soncu in v sušilnicu, za katero uporabljal trajno žarečo peč. Sam jo je izoliral, da se toplota širi samo v zaprt prostor za lese nad pečjo. Na šestih lesah, ki merijo skupaj 3 kvadratne metre in pol, naenkrat suši po 30 do 40 kilogramov sadja. Količina je odvisna od debeline plodov.

Inž. Pirc je sadjar in si je uredil sušilnico v poslopu ob svojem nasadu v Veliki vasi. Dela se je lotil temeljito. Sušil je veliko vrsto sadja, olupljenega in neolupljenega, sladkanega in nesladkanega, cele in narezane plodove, da je lahko primerjal kakovost posušenih sadežev. Sproti je prekušal tudi temperaturo, za vsako vrsto sadja posebej, da bo tehnologija čim bolj dovršena. Temperatura, pri kateri dene sušiti jabolčne krhlike, se pri koščičastem sadju ne obnese, začeti mora z manjšo vročino. Prednost njegove sušilnice je, da jo lahko razstavi in po delih prenese, kamorkoli želi. Preprosta je in poceni, saj v peči kuri z drvmi, teh pa je na vsaki kmetiji dovolj.

V poletnih mesecih suši sad-

je Šent Petru. Mraz je vztrajno grizel v drobna bitje, ki so sledila vodičem v koloni, vendar jih ni mogel do živega. Preveč radoživega pričakovanja in vznesenih doživetij večera je bilo v njih. Najprej pooldne postavljanje jaslic, potem sveži vonj kadila v vseh prostorih, kmečke hiše, spreved, molitev in petje za materjo, ki je blagoslovljeno vodo poškrpila vsa poslopja okoli domačije, po še posebej živino v hlevu in v svinjakih. In nato težko pričakovanje trenutek. Pehar orehov, lešnikov in suhega sadja, ki ga je mati stresla po sveže poribanim podu, da se sedeži razkropili na vse strani, otroci pa za njimi, da bi jih nabrali čimveč. To je bila poslastica za otroke, kajti drugača ta večer ne bodo dobili, saj velja post, dokler se ne vrnejo od polnočnice. No, kakšen košček potice morda. Tudi starejši so zdržni. Oni imajo na mizi lonec kuhanih suhih češpalj, politih z žganjem, da modrikasti plamen nad lončem visokou zaplapola, če pritaknete vžigalico.

Da, to so spomini. Pripoveduje jih devetdesetletna Frančka Klinar, najstarejša prebivalka Ločne pri Novem mestu. Spomini na Božič, kakršnega ne bo nikoli več. Tudi če so sedaj zapihali drugačni vetrovi in se ljudem svoje izpovedi in starih običajev ni treba več sramovati, se tista stará idila ne more več ponoviti. Čas je neizprosen. Tudi pri Francki, ki je ob začetku tega stoletja

koračila v tisti procesiji za goče trsko od Lešnice priti farni cerkvi vsa krhka in drobna, sedaj pa vsa zgubana od let in napornega dela najraje posedi ob topli peči. Vmes je skoraj devetdeset let, veliko za eno življenje, pa vendar malo za življenje rodu. In Francka pripada trdnemu rodu, kajti rodila se je pri Colnarjevih na Lešnici, kjer je sedanj rođe enački dokazani s tem priimkom, že sedem rodov nazaj pa so bili gospodarji sami Janezi. Rodila se je pet mesecov pred koncem prejšnjega stoletja, ko je končala osnovno šolo, pa ji je mati kupila singericco, šivalni stroj, ki ga še sedaj kdaj pa kdaj požene.

»Dvanajst goldinarjev ali štiriindvajset kron so dali mati zanjo, pa je do danes ni še nihče razen mene popravljala,« pohvali Francka svojo življenjsko sotopničko, s katero je še pred devetimi leti za vnučkinjo Metko sešila poročno bleko; pa tudi sedaj se še loti manjših življiv. Vid ji namreč kar dobro služi, in če se dobro počuti, ji je prava malenkost brez očal vdeti šivanko, da ne govorimo o tem, da sproti prebere vse časopise, ki pridejo k hiši, in da živo spremja na radiu in televiziji vsa aktualna politična dogajanja.

»Ja, mati so še trdni, da je kaj,« pravi hčerka Zofka, ki skupaj s sinom živi s Francko na srednjem veliki kmetiji v Ločni. »Kadar imamo koline, mora biti vedno vse po njeni komandi. Še vedno je glavni mesar pri hiši.« Francka pa samoumevno prikima in prida: »Ko sem bila še majhna, so me pri kolinah poklicali oče k sebi in me hoteli vedno imeti pri roki. Tako sem se naučila pratiča prav razkosati, pripraviti vse potrebno za klobase, pravilno stvari začiniti, skratka vse, kar je treba pri tem poslu znati. Zato, če hočem da so klobase po mojem okusu, moram kar sama vse opraviti. Čeprav sedaj pri devetdesetih že vidim, da bom morala naučiti še koga drugega, hčerkko ali vnuka.« Seveda mi je Francka ob razgovoru ponudila en tak polsuhi izdelek. Moram priznati, da je bil okusen.

T. JAKŠE

je na soncu, kjer doseže temperaturo 70 do 80 stopinj Celzija. Pomaga si s pločevino in črno folijo, na katero postavi lese s sadjem, in tako izkoristi brezplačno sončno energijo.

Sadje za sušenje mora biti ravno prav zrelo, ne preveč ne premalo, da je okus zares slaten. Takrat se tudi najlaže lupil. Alojz Pirc se je odločil za lupljenje, saj se je prepričal, da so olupljeni plodovi okusnejši in lepši. To velja za jabolka, hruške in breskve. Edino slije se enako dobre z olupkom ali celo boljše. Tudi marelic in češnj, ki ne treba lupiteri, ampak samo razkoščiti. Naspolj pa je s češnjami križ. Težko je najti primerno sorto, zato je sadjar Pirc preskusil najmanj pet vrst, preden je našel prvo. Suhe češnje so zelo okusne kot rezine in lepo popestrijo ponudbo sadnih specialitet.

Posebnost sadja iz Pirčeve naravne in umetne sušilnice je ohranjenja svetla barva. Sadje stabilizira z uporabo žvepla, kar so poznali že bizejški slivarji, le da so njegove metode drugačne. Krhli in hruške, ki so jih kmetje včasih sušili, so bili precej temni in so že med rezanjem oksidirali. K boljšemu okusu sadja po sedanjem načinu gotovo priporomore tudi skladitev. Posušene sadeže so do pred kratkim hranili v hladilnik Agrokombinata v Krškem skoraj pri nič stopinjah. Ravnolikoj je bilo, da jih bo tovarna Videm lahko razdelila nekatere tujim poslovnim partnerjem kot specialitet iz posavskih zemeljskih darov.

Za vrhunsko kakovost se bodo morali na kmetijah torej zelo potruditi. In če so morda sprva misli, da bodo za te namene lahko porabili slabše sadje, je zdaj popolnoma jasno, da ne, da morajo biti plodovi čim bolj debeli, da so pravila za oko.

Marelicam — te so letos v Posavju obrodile — bodo morali obvezno dodajati sladkor, ker so sorazmerno kisle, pri sušenju pa se kislost še stopnjuje. Sladkor natrosi inž. Pirc v prepolovljene sadeže, pa ne samo v marelice, ampak tudi v breskve in hruške. Dodaja ga celo prinjam. Prinele so posušene, olupljene in razkoščene slike. Na Bizejškem so jih pred vojno sušili za Italijane. To domačo obrt so dokončno opustili v drugi polovici petdesetih let. Postopek lupljenja, razkoščevanja, žvepljanja in sušenja je 1981 rekonstruirala z bizejškimi kmeticami Ivanka Počkar iz Posavskega muzeja. O slivarjih je tedaj pripravila razstavo; to opravilo in običaje, povezane z njim, pa je popisala v strokovni publikaciji, ki jo je izdal Posavski muzej v Brežicah. Inž. Pirc je k že znanim prinjam dodal originalno zamisel. Temni obročki iz olupka so zelo dekorativni in dajejo prinjam popolnoma nov videz ter svojstven okus.

Med hruškami so najokusnejše sorte konferans, viljamovka, dobra lojzka in maslenka. Sadove jablan je natrgal na plantazu, ker so debelejši in suhi krhli iz njih bolj izbrano delujejo. Drobni plodovi imajo zanikr videz in za lukuzno sadno zbirko ne pridejo v potrebo. Skrbno sušeno sadje je torej draga, saj se nekdanje delo podvaja ali celo potroži. Za eno družino je dovolj ena peč z enako zmogljivostjo, kot je Pirčeva. Več sadja ne bi mogli posušiti, ker potrebujejo pridne roke za lupljenje, sladkanje, požneje pa za sestavljanje prerezanih polovic v prvotnem sadežu. Po Pirčevih napotkih bo prihodnje leto navajala kmečke družine na sušenje sadja mentorica aktivna kmečkih žen in pospeševalka temeljne kooperantske organizacije Marica Živič z Zdol. Za izdelovanje sušilnic njegovega tipa so se ponudile strojne delavnice Agrokombinata.

Jesenj je bilo sadje iz velikovske sušilnice razstavljeno v Maribor in nato v Ljubljani. Privilačno delikateso so ljudje hitro opazili in pri Agrokombinatu so komaj sproti odgovarjali na telefonske želje po nakupu. Za letos so jih razočarali, ker je suhih dobrot iz kakovostnega posavskega sadja komaj za poskušno.

J. TEPPEY

Mokronog med sanjami in resnico

tektonski prostor Mokronoga ukinjajo njegove razvojne možnosti. O tem vprašajujo po pogovoru z organizatorji, zlasti z vodilnim človekom mokronoškega turističnega društva Markom Kapusom in Renatom Repšetom, ostalo nekaj zapisane v novinarjevi beležnici in del tega vsebuje tiste sestavek.

Če bi po vzorcu prej omenjene knjige o posebnosti posameznih predelov našle deležne skušali kdo narediti knjigo z značilnimi kraji, vanjo očitno ne bi mogel vgraditi kaj tipično mokronoškega. Po mnemu Renata Repšeta namreč Mokronog nima več značilnosti, ki bi ga delale za arhitekturno posebnost, čeprav je v tem pogledu kraj vpreteklosti premogel nekaj tipičnih potez. »Trg Mokronog je danes (širše prostorsko) tipičen sestav starega in novega, pri čemer je meja v oblikovalskih poseglih očitna, saj novi posegi ne glede na lego oziroma kontekst okolice drastično prekajojo očitno novo podobnost (teren, arhitektura, določila). Tako imamo na eni strani novo naselje pod Žalostno goro (izrazita enolinkost in nedomiselnost vklapljanja v okolje brez navezave na strukturo jedra Mokronoga), na drugi strani pa seg v staro tkivo jedra (stanovanjski blok). Novo ne poznamo ničesar, kar bi povezovalo... Novi posegi v tem smislu degradirajo tudi dosežke starejših obdobj (srednjeveško jedro)... Velja dodati, da se tipični (dolenjski) kranjski motivi izgubljujo v povprečnosti (beri enakosti) novoveških hiš.« To so zapisali o rezih v mokronoško krajevno podobo pripravljalci javne tribune v posebnem sporočilu. Tako oblikovalci sedanj Mokronog je po Repšetovem mnemu lep primer tistega, kar danes lahko vidimo v prenematerem slovenskem naselju: na staro jedro se navezuje novo, a to nima pravega odnosu do starega.

Zaradi takih pomanjkljivosti v prostorskem urejanju, ne samo v urejanju Mokronoga, Repš vztraja pri vprašanju, kako se počuti v takih naseljih njihovi prebivalci. »V stav-

barsko kulturo prodira v bolj konfekcijski pristop in sprašujem se, če so ljudje s tem načinom oblikovanja in graden zadovoljni. V hišah namreč živimo daljši obdobji v kako živimo, če so oblikovane enolično in dolgočasno.« Za dokaz »konfekcijskega« dodajanja novega Mokronoga staremu je mladi arhitekt pripravljen izbrisati iz mokronoškega trškega središča in obroba otipljive primere. In če bi to storil, bi si nemara z tem nakopal očitek veste, da zdajšnjih prebivalci določenih stavb niso krivci. Mokronog nastajal v duhu časa in tako je njegova podoba rezultat vpliva ekonomskopolitičnih interesov, arhitekture in javne politike. Poenostavljen je se dalo o sožitju teh treh dejavnikov povedati, da je bilo dolga leta nepremožnemu povprečnemu človeku praviloma bolj malo, če arhitektom ni uspelo prepričati lokalnih politikov, da mora prostorsko urejanje smiselnodružiti stara sponjanja z novimi idejami in tehničkimi dosežki.

Povedano bilo tudi tema razprav na javni tribuni. Po pogovoru Mokronog kajpak ne bo čez noben drugačen. Toda pahljača posmislen, iz katerih se je rodila javna tribuna, bi utegnila pristnosti močnejši dih sapice ustvarjalnega nemira v prihodnjem mokronoško pogovoru o nadaljnji zidavi tega zgodovinsko zanimivega dela Mokronog. Mokronog naj bi v svoji preobrazbi upošteval vse prednosti pred drugimi kraji. V tem smislu je potrebno gojiti poseben izraz kraja, tj. značaj obrtniškega kraja z malimi trgovinami in posebno ponudbo, oživiti faze v notranjosti javnih prostorov. To je eden od predlogov za nadaljnjo pozidavo in urejanje kraja, povzet iz grediva za javno tribuno. Toda ali preveč romantičen? Razpet je med ideal preteklosti in sedanost z vsemi njenimi nepravilnostmi, med katrini prerađevanjem tegobami, med katerimi prerade zbledijo človekove želje po kar se da pridjeti nemivalnem okolju.

M. LUZAR

klica v strahu, da se ji ni kaj zgodilo. »Potem so odprli šolo tudi v Rožnem Dolu, kjer sem končala še naslednja dva razreda. No ja, računati, brati, pisati in nekoliko na zemljevidu gledati sem se pa le naučila. To je za takrat tudi zadostovalo, saj je bilo najpomembnejše, da smo znali delati na kmetiji.

Vendar naše življenje, kljub temu da smo bili v rožnoldolski dolini kot v nekakšnem loncu odrezani od sveta, le ni bilo vedno dolgočasno. Enolinkost, ki bijo danes imenovani tudi vaško idiliko, so najprej razobil graditelji železnice. Živilo se še spominjam, kako so delali tunel. Ko so predlihrib, so nas delavec peljali skozi predor. Luknja je bila še tako majhna, da smo se s težavo splazili skozenjo. Ko pa je prišel v Belo krajino prvi vlag, smo morali vsi v velikih oblekah čakati na postaji v Rožnem Dolu. To je bilo veselje! se smeji Trojetova.

Le leta dni po tem veselju pa se je začela prva svetovna vojna in velike muke za tamkajšnje ženske. Moške so poslali v vojno, ženske pa so morale namesto njih opravljati dva dela. Veronika je že kot petnajstletno dekle cele dneve kosila travo po okoliških dolinah in strminah. Sicer pa tiste pravne vojne vihre na srečo niso kaj prida občutili. Vse drugače je bilo v drugi vojni. Na Veroniko se je začela nesreča zgrinjati že leto pred vojno, ko ji je za kostno jetiko umrla hči, na pragu svodobe pa je izbuila še 17-letnega sina. Najstarejša hči je pozneje od-

Svoboda je prinesla s seboj veliko revčino, s katero Trojetova nerada govorila. Pa vse vse je bilo v tej revčini tudi marsikaj takšnega, čemur se sedaj smejijo. Tako si je posvojnila kupljeno na karte blago z krilo. Ko pa ga je prvič opravil, pa je imela več kaj potegniti iz vode. »Blago« je bilo namreč iz papirja, ki se je v vodi seveda razmočil. Kljub vsemu temu pa pravil, da je bilo nekakšno lepo živeti. Da pa je bilo kdaj lepo še, kot je je danes, je prepriznila na takrat, ko je dolg čas. To pa je le malokaj, saj v knjigah, ki jih še vedno bere brez naročnika, najde obilo razvedrila. »Nekoliko spremjem tudi, kaj se dogaja po Jugosloviji in svetu, pa si mislim.« Kar bo, saj tako ni nič odvisno od mene. Ko nismo imeli v televiziji, nismo niseli vedeli, kaj se godi po svetu. Pa je bilo kar boljše kot sedaj, saj je prepriznila. Veronika ima tudi svoj recept za dolgo življenje. »Človek ne sme živeti v preobilju, jesti pa mora domačo ne kupljeno hrano. Pa zdravnik se mora izogibati! Tudi Veronikina mama, nekaj bratov in sestra je dočakalo visoko starost. Ce so se tudi oni držali njenega recepta, sicer ne vemo, res pa je, da jim življenje, tako kot Trojetovi, ni prizanašalo.

M. BEZEK-JAKŠE

Francoski hitri vlak je na progi med Loursem in Vendômou postavil nov svetovni rekord. Vlak, sestavljen iz petih serijno izdelanih vagonov, je vozil s hitrostjo 482,4 kilometra na uro.

Na fakulteti za strojogradnjo monske univerze bodo še dolgo pomnili francoski dan, ko je v prostore vdrl najviši moški in z avtomatsko puško pobil 14 študentov. Po pokolu si je ponovno sovražnik žensk sodil sam.

V univerzitetni bolnišnici v Pittsburghu so prvič presadili hkrati tri orogene: srce, pljuča in ledvice. Prejemnik organov je 26-letna Cindy Martin.

Dobili smo dva avtomobila leta. 17 let starci, ki so jih razdelili, so občasno izkoristili novinarjev iz 17 evropskih držav je izbral za avto leta citroen XM, pred mercedesom SL in fordom Tusto. Jugoslovanski novinarji pa so za avto leta izbrali yugo florido. Citroen XM je bil šele tretji, za florido in subaru legacyjem.

MJSJLJ

Surovost postaja vse bolj pogostna.

M. SELIMOVIC

Oči so človekovo prekletstvo. Blažijo nam zgolj zato, da bi v svojo nesmrtno dušo vtihotapili gradbije in ničnosti tega sveta.

D. NENADIĆ

Vsaka generacija v določenem trenutku tesnobno zatuli, kot bi bila izdana, prevarana, upharjena.

D. LESSING

Rojena je v osamljenem srcu

Malo znani sindrom erotomanija muči osamljene ljudi in lahko vodi v nasilna ravnanja — Pogosteji je, kot so doslej menili strokovnjaki

Zgodba o ljubezni neke 53-letne knjižničarki v eni od univerzitetnih kanadskih knjižnic bi bila povsem spodančana, če je seveda ne bi našli opisane v strokovnem glasilu kanadskih psihologov in če ne bi služila dr. Murray Steinu kot primer za malo znani sindrom, ki mu pravijo erotomanija. Zanimanje ranj je se je naime v zadnjem času povečalo, saj psihologi ugotavljajo, da je ta pojma precej pogosteji, kot je stroka doslej mnenja.

Pa si najprej poglejmo zgodbo. Nič ne vedel nič o skriveni ljubezenski zvezi, ki se je spletla med knjižničarko in nekaj let starejšim profesorjem, njenim nadrejenim. Dolga leta je ostala prikrita, vse dokler ni profesor umrl. To je knjižničarko zelo potroloval poiskala je pomoč psihiatru, da bi ji pomagal prebroditi hudo duševno stisko. Njemu je tudi kot prvemu zaupala o skriveni ljubezenski zvezi in povedala, da se je morala obdržati v tajnosti, vendar pa je samo smrt prečula, da se ni profesor ločil od svoje žene in se poročil z njo.

Psihijater je potrožil žensko z ustrezimi zdravili spravil do nekoliko boljšega počutja, hkrati pa med zdravljenjem odkril zanimivo stvar — knjižničarka si je vse skupaj lepo izmisnila. Poizvedovanja so pokazala, da profesor in knjižničarka razen vladostnih pozdravnih fraz sploh nista nikoli spregovorila, kar šele da bi imela skriveno ljubezensko razmerje. Strokovnjaku je kmalu postal jasno tudi, da gre za primer erotomanije.

Erotomanijo je kot prvi opisal francoski psihijater Gaetan de Clerambault leta 1921. Označil jo je kot blodno prevaro, da je človek ljubljen. Erotomanija se rodila v osamljenem srcu in izteha razočaranja nad življem. Prizadene pasivne osebnosti, ki pa sicer ne kažejo znakov psihoz. Tipična žrtev erotomanije je ženska v srednjih letih, ki živi odmaknjeno in

NAGRADNA KRIŽANKA

47

KEM. SIMBOL ZA BOR	SPECIALIST ZA UROLOGIJU	IZDELJAVA LEC SIRA	TUNIZUŠKI POLITIK BURGIBA	SESTAVLJ. JUDR	NAČIN KONJSKEGA TEKA	KEM. SIMBOL ZA ALUMINIJ	PRIRODA	PRESTOL	ZADETEK PRI TOMBOLI
REDEKEŠE ŽENSKE IME			ROČKA						
VESOLINI SVET			KLIK K OROŽJU UPORABNICA KAVŠČINE						
NESTROKOVNIK FR. PISATELJ NOBLELOVEC ANDREJ				ZGIB TKANINE ZELENJAVNA JED					
DL NASE USTNATO DREVO TIP SOVJETSKIH LETAL GORSKI VRH			ČRNILO KANTON V SVICI	GIL MESTO JEMENA SOSLEDJE DOGAJANJA			SONDA SAMO VOLJEN MOGOTEC		
MERSKA ENOTA ZA KOT PRISTOJ BINA ŽENIN OČE			PRISTOJ BINA TVORNI GLAGOLSKI NAČIN		AVT. OZNAKA SARAJEVA ČOKA				
„KRALJICA ŠPORTOV“ ENOTA V INFORMATIKI			STARISLOVAN JOSIP STRITAR	ORAČ KEM. SIMBOL ZA NEON					
ENAJSTI DEL KEM. SIMBOL ZA RADU		DEL SKLADBE			PISATELJICA PEROCLEVA		DROG		

Svet v številkah

Število prebivalcev na enega zdravnika

Tokratni graf prikazuje, kako je z zdravstvenim varstvom prebivalstva v Evropi in za primerjavo še pri nas, kakor se tovrstna razvito odraža v posebnem pokazatelju, številu prebivalcev na enega zdravnika. Manjši ko je stolpec, višja je zdravstvena razvito posamezne države, saj pride na enega zdravnika manj ljudi. Med evropskimi državami je na prvem mestu naša sosedna Italija. Jugoslavija, še tako poslabšana Slovenija, se v tem pogledu kar dobro drži, saj sta za nami tako Velika Britanija kot Irska. V podatkih so med zdravnike všetki tudi zoznani.

Prava sreča je darovanje, samopozaba. Izročanje čemu pomembnejšemu od nas.

M. SELIMOVIC

Živeti je mogoče le, dokler si tujem od življenga; ko pa se iztreniš, moraš videti, da je vse samo prevara in celo neumna prevara.

L. N. TOLSTOJ

Oživelji so lovci na glave

Gоворice o pohodu lovcev na glave — Trupla brez glav — Magična moč posušenih človeških glav

Če so otroci na otoku Borneo preveč razigrani, jih starši skušajo pomiriti z grožnjami, češ da bo prišel »pentagon« in jih bo odnesel. Ta beseda ima čarobno moč; ob nji se zdržuje tako otroci kot odrasli. Kako tudi ne, saj je domačinska beseda za lovca na glave.

Tega krutega običaja na Borneu že dolgo ni več, vsaj uradno ne. Nekateri raziskovalci sicer menijo, da je v odmaknjene in neraziskane pragozdovih še mogoče naleteti na redke primere, da pripadniki divjih plemen love ljudi, jim odsekajo glave in jih posuše, posušene človeške glave pa uporabljajo kot zelo močne uroke. Glave naj bi imeli izjemne čarobne moči in služile v več namenov, med drugim tudi kot varstvo za večje podvige, naj bo to gradnja velikih mostov ali odpiranje rudnika. Povpraševanje po magičnih stvarach nikoli ne pojenja, še posebno ne, kadar so na obzorju

krizni časi. V sultanatu Brunei, ki je del Bornea, so se v zadnjem času neavdno hitro razširile govorice o lovci na glave in povzročile pravo paniko med delom prebivalstva Bornea.

Neki prerok je napovedal, da bo zmanjšalo naftne, naravnega bogastva, ki daje Brunei poglaviti dohodek. Čeprav so strokovnjaki povedali, da ima Brunei dovolj naftne za nadaljnji najmanj 30 let, pa, kot se širijo govorici, poskušajo odgovorni zagotoviti radodarnost narave tudi na prastar način, s človeškimi glavami. Med ljudmi se širijo grožljive vesti, da je na pohod za človeškimi glavami krenila cela četa lovcev na glave, ki naj bi konca februarja nabrala okrog sto človeških glav.

Gоворice so se še okreple, ko je policija odkrila blizu Kota Kinabalu tri obogljena trupla. To je bilo olje na oganj. Med domačini se je razširil pančeni strah. Ljudje po prvem mračku ostajajo doma, starši nočejo pošljati otrok v šole. Policija razlagata, da gre za zločin, ki nima zvezze z lovci na glave, ki da jih sploh nikjer ni več. Po njihovem naj bi zločinci truplom odrezali glave le zato, da bi zabrisali sledove. Toda kdo bo ljudem govoril, kaj je kaj, ko si enkrat mislijo svoje!

Nova britvica

Tovarna Gillette prva izdelala britvico z vzmetenimi rezili

Britje je za milijone moških po svetu vsakdanje opravilo, ki pa ni vedno in za vsakogar prijetno. Da bi to postal in bi britvica gladko rezala vso brado, bolj trdo ali mehkejšo, industrija britvic izumlja nove in nove modele brivških naprav. Najnovješji izdelek med njimi je »personalizirana britvica«, ki jo slovita firma Gillette naslovila svoj najnovješji model. Gillette ima prijavljenih kar 18 v svetu uveljavljenih patentov, za najnovješti izum pa trdi, da je od vseh dosedanjih najbolj revolucionaren.

Gre za izmenljivo britvico z dvema reziloma — nekaj podobnega je Gillette sicer ponujala že do zdaj — vendar pa je bistvena novost novih britvic v tem, da sta obe rezili vzmeteni in se tako proti prilagajata brivni površini. To pomeni, da se britvica priredi vsaki bradi. Zamisel je preposta, vendar izdelava takih britvic hkrati zelo zahtevna. Gillette je problem vzmetanja rezil rešil s tehnologijo laserskega varjenja.

Nove britvice bodo prišle na evropsko tržišče (in v nam bližnje avstrijske ter italijanske trgovine) že januarja prihodnje leto.

Odpisani boks?

Varovala niso dovoli

Boksu sicer lahko rečemo plemenita borilna večina, prej ko slej pa ostaja grob in nevaren šport. Zdravnik, ki so nekoliko temeljitejje pogledali v glave boksarjev in ta šport poznačajo tudi po poškodbah, ki jih prinaša, so dolgo vrsto let opozarjali, da je ta športna panoga vredna zelo resnega premisleka. Posebno jih zaskrbljujejo poškodbe možganov, ki se z leti nabirajo in mladega, telesno razvitega in čilega športnika intelektualno upočasnijo, povzročajo izgubljanje spominja in težave pri govorjenju, zmanjšujejo pa tudi sposobnost koordinacije. Boksarji tudi umirajo prej kot njihovi vrstnični.

Po tragični smrti mladega amaterskega boksarja Josepha Strickleina, ki je pred dvema letoma in pol podlegel poškodbam, dobljenim v ringu, se je zganil ves boksarski svet.

Olimpijski komite je sprejel določilo, da morajo na olimpijskih igrah boksarji obvezno imeti zavarovan glavo. Toda nadaljnje raziskave so pokazale, da tudi varovalna boksarska naprava ne varuje možganov pred poškodbami zaradi udarjev. Mogoče je celo obratno. Zaradi varovala na glavi se okrepe rotacijske sile, kar povzroči, da možgani ob udarci v glavo še močnejše udarjajo ob lobano.

V Veliki Britaniji zato Britansko zdravniško združenje vodi akcijo seznanjanja mladine z nevarnostmi boksarskega športa. Videti je, da je akcija uspešna. Članstvo v boksarskih klubih je občutno upadlo. So to znamenja, da bo večina nekega dne morda celo izginila iz športnih aren?

Zenske in moški se licijo že dobrih 5 tisoč let. Stari Egipčani so se barvali z mineralnim hematom. Sumeri so imeli raji rumeno okro, medtem ko so stari Grki najraje uporabljali kabuki, belo barvo, na katero so našli rdeče vzorce. Kozmetika in lepotičenje je torej starodavna umetnost in spada med tiste stvari, za katere lahko mirne duše rešemo, da niso nič novega na svetu.

Vrstna arheološka izkopavanje je postregla z dokazi o starodavnosti kozmetike. Izraelski strokovnjaki so bili prvi, ki so se načrtno lotili predstavitev razvoja kozmetike skozi stoletja. V Jeruzalemu so pripravili prvo tovrstno razstavo na svetu. Na nji je mogoče videti najrazličnejše starodavne kozmetične pripomočke in recepte, od tistega, s katerim so stari Egipčani pomagali proti plešavosti (uporabljali so mešanico levje, krokodilje in nilskokonjske masti), do recepta Neronev žene, ki si je kožo naredila voljno in mehko s kopoljem v mleku oslic.

Razstava je tudi pokazala, da je bila kozmetika velik posel že od najstarejših časov civilizacije. Nekateri kozmetični pripravki in dišave so bili prava dragocenost, ki so jo lepotežljivi moralni enakovredno odtehtati v zlatu. Samo zamislite si, koliko zlata je za kozmetiko zmetal biblijski kralj Salomon. Imel je 700 žen in 300 priležnic, vse pa so hotele biti lepe!

Razstava je tudi pokazala, da je bila kozmetika velik posel že od najstarejših časov civilizacije. Nekateri kozmetični pripravki in dišave so bili prava dragocenost, ki so jo lepotežljivi moralni enakovredno odtehtati v zlatu. Samo zamislite si, koliko zlata je za kozmetiko zmetal biblijski kralj Salomon. Imel je 700 žen in 300 priležnic, vse pa so hotele biti lepe!

Stopiva v prazno slaščičarno?« mu obvladano predlagam, ko se snideva. Strinjam se. Potem greva eden ob drugem, kot da ni nikoli bilo ničesar med nama. Veva pa, da bova govorila o tem, da bova pospravila ostanke.

»Samozadovoljevanje je edino spolno dejanje, ki ima kaj opraviti s kulturo, saj prihaja le iz domačije.«

A. MORAVIA

mize.

Naročim sok z vodko, on samo kavo. Vodka me nekako poživi.

Sediva brez besed. Gledam v točko na zidu. On gleda svojo. Paziva, da se najina pogleda ne srečata. Pokadim cigaretto skoraj do filtra in jo živčno ugasnem. V soku je premalo vodke, da bi me omamil. Naročim še enkrat.

»Zakaj si me poklical?« me končno vpraša.

Malo počakam, potem počasi rečem: »Še vedno nisem dobitila menstruacije!«

dežurni
poročajo

OB ŽGANJE, KASETOFON, ZVOČNIKE IN ODEJO — V času med 9. in 10. decembrom je neznan storilec vločil v zidanico pri Kuzarjemcu Kalu, last 54-letnega Stanislava Kosca iz Češke vasi. Možakar je ugotovil, da mu je neznanec zmaknil 6 litrov žganja, radiokasetofon z dvema zvočnikoma in odeojo, vse skupaj vredno 15 milijonov dinarjev.

OSTALA BREZ KURJAVE — Žužemberški miličniki so bili končno minulega tedna obveščeni, da je nekdo blizu Lopate kradel dva. Tatvino je prijavila 58-letna Marija Tomšič iz Kočevja, ki je imela ob lokalni cesti izven Lopate spravljenih kakih 12 kubičnih metrov drv. V času med 1. in 30. novembrom je nekdo drva odpeljal neznanom kam. Kako in s čim, ni znano. Škode je za 24 milijonov dinarjev.

IZGINILO KOLO — 18-letni Adam Mustafič iz Dolne Nemške vasi se je 7. decembra ob 17.30 pripeljal z ženskim kolesom znamke Unis pony na Cesto Gabčevih brigad v Trebnjem in tam vozilce pred blokom tudi pustil. Ko se je čez nekaj ur vrnil pred blok, kolesa ni bilo več. Mustafič pravi, da je oškodovan vsaj za deset milijonov dinarjev. Predrežna, ki se je s kolesom odpeljal, može postave še isčejo.

**PREHITRO
V OSTER OVINEK**

KALCE — NAKLO — 6. decembra ob 01.05 je prišlo na cesti med Krškim in Kostanjevico do hude prometne nezgode. 21-letni Franc Pene iz Velikega Slatnika se je peljal z osebnim avtom iz Draovega proti Kostanjevici, zaradi prevelike hitrosti pa je v kraju Kalce Naklo v ostem ovinku izgubil oblast nad vozilom. Zapeljal je s ceste, kjer se je avto prevrnil. Hudo ranjen je bil v nezgodbi 24-letni sotopnik Jože Goršin iz Velikega Slatnika. Alkotest pri vozniku je pozelenel nad polovico.

**PO PETIH DNEH
PODLEGEL RANAM**

KORITNICA — 30. novembra ob 20.15 je 46-letni Alojzij Kočevar iz Jelenika pri Krškem počasnil po cesti skozi Koritnico. Možakar si je za peš pot izbral sredino vozišča, kar je bilo zanj usodno. Nasproti je namreč takrat z osebnim avtom pripeljal 22-letni Darko Keše iz Dolge Rake, ki je trčil v pešča. Kočevar je bil v nezgodi hudo poškodovan in so ga prepeljali na zdravljenje v brežiško bolnišnico, od koder pa je 5. decembra prispeval žalostno novico, da je hudim poškodbam podlegel.

Med drobtinami železni opilki

V pol kilogramu krušnih drobtin iz krške pekarije najdenih vsaj 500 železnih opilkov — Peki in tehnologija pred sodiščem

KRŠKO — Vse kaže, da so posavski inšpektorji le prebudili iz nekaj letnega grena, o čemer se lahko najbolje prepričajo tamkajšnji trgovci, v primeru pred nami pa so to spoznali tudi peki. Predstavniki Živilskega kombinata Žito Ljubljana, tozd Pečarna Krško, in tamkajšnje tehnologinje Ankica Jelinčič so morali te dni zaradi prijava krških inšpektorjev stopiti pred sodnike.

Ne brez razloga so letosnjega 5. julija stopili tržni in sanitarni inšpektorji v prodajalno Števila 7, last Mercator Agrokombinata v Krškem, in tam vzeli za analizo in superanalizo vzorec drobtin. Na rezultate ni bilo potrebno dolgo čakati, preiskava vzorcu je opravil novomeški Zavod za socialno medicino in higieno, rezultat analize pa je pokazal nevsakdanjo ugotovitev. V polkilogramskem vzorcu drobtin so namreč našli — verjamete ali ne — vsaj 500 železnih opilkov, katerih največji primerki so merili od 0,5 do 0,7 milimetra. Kasnejša preiskava je pokazala, da so krški peki 16. maja letos dobavili omenjeni prodajalni Mercator Agrokombinata najmanj 35 kilogramov krušnih drobtin, ki so vsebovale železne opilke. Prav tako so inšpektorji ugotovili, da so peki naredili še eno napako: na ovoju ni bilo navedenih osnovnih podatkov o survinah, iz katerih je bil izdelek narejen, predvsem ne o tipu kruha in peciva, iz katerega so bile drobtine.

Krivični niso imeli kaj tajiti, odrekli so se celo superanalizi, kajti izvidi novomeškega zavoda so bili očitno dovolj prepričljivi. V svoj zagovor so krški peki dodali le to, da gre gotovo za izjemno

DOLGO BO KADIL

ČRNOMELJ — Črnomalski miličniki so bili pred dnevi obveščeni, da je neznan storilec med 1. in 4. decembrom vločil v tovorno skladiste na črnomalski železniški postaji. Skladische je last TTG Gostinstvo Novo mesto, bife Črnomelj, iz njega pa je izginulo kar 150 zavitkov različnih cigaret. Škode je vsaj za 6 milijonov dinarjev. Po starem davku.

Prodajali so smrdljive klobase

Odkritje posavskih inšpektorjev v hladilni vitrini s temperatujo plus 15° Celzija — Še druga živila s pretečenim rokom uporabe

BREŽICE — Že res, da je diskotna prodaja namenjena tudi nekoliko plitkejšim žepom potrošnikov, toda to še nikakor ne pomeni, da se lahko na prodajnih policah znajdejo tudi stvari, ki sodijo domala na smetišče, kot se je v letošnjem poletju pripeljalo v brežiškem »Diskontu« Emone Posavje, trgovini na debelo in drobno Brežice. Na zatočno klop so morali pred dnevi sesti predstavniki trgovske organizacije kot tudi poslovodja omenjene prodajalne Jože Koprič.

30. avgusta letos so prodajalno »Diskont« obiskali sanitarni in veterinarni inšpektorji medobčinskega inšpektorata v Krškem in imeli kaj videti. V hladilni vitrini — le mimoogrede: temperatura v njej je bila po ugotovitvah inšpektorjev kar + 15° Celzija — so našli 7,28 kilograma ljubljanskih salame in 1,25 kilograma planinske salame, ki za prodajo nista bili primerni. Obemaj je odstopal ovoj, pod njim je bila smrdčeva tekočina, pa tudi na prerezu sta imeli neprijeten vonj, za namecek ju je izdajala še sivorjava barva. Ko so inšpektorji

zatem še nekolikanj podrobnejše pobrskali po prodajnih policah, so našli 8-jogo desertov, izdelek Ljubljanskih mlekar, katerim je rok uporabe potekel že pred petnajstimi dnevi. Prav tako so v taisti trgovini odkrili devet siričnih namazov z okusom marelice, ki so prav tako izdelek Ljubljanskih mlekar, katerim je rok uporabe tudi že kreplko potekel enako kot 11 komadom sveže polnomastne skute v zavithkih po 100 gramov.

Trgovci se zaradi teh odkritij niso kovali, trdili so celo, da klobase niso smrdljive, le na oku resda niso bile lepe (!). Prav tako so v svoj zagovor povedali, da je bilo tiste dni v prodajalni manj de-

Pobeglega voznika prijeli doma

Hudo ranjeni Magda in Angela Martincič

VELIKA LOKA — 46-letni Stanislav Ceglar iz Goljeka pri Trebnjem se je 6. decembra ob 17.45 peljal s tovornjakom po regionalni cesti iz Štefana proti Čatežu. Pri Veliki Luki je na ravneni delu cestička zapeljal na levo stran, takrat pa je nasproti pravilno po svoji desni strani pripeljal z osebnim avtom 19-letna Magda Martincič iz Kamnega Vrha pri Litiji. Z vozilom se je sicer umikala skrajno desno, toda do nezgode je navlizic temu prišlo. Po nesreči, v kateri se je voznica hudo ranila, enako tudi njena 40-letna sotopnica Angela Martincič, Ceglar svojega tovornjaka ni ustavil, temveč je z njim odpeljal naprej do čateške Elme, vozilo tam parkiral, sam pa odšel domov. Na domu so ga miličniki tudi našli.

Obe poškodovanki so z rešilcem prepeljali v novomeško bolnišnico, kjer sta ostali na zdravljenju, dodajmo pa še, da je bilo materialne škode za vsaj 30 milijonov din.

SANKCIJE PROTI UNIČEVALCEM CEST

ČRNOMELJ — V krajevnih skupnosti Petrova vas se pritožujejo, da so nemočni pri opozorilih krajancov, ki pri oranju niv, vlečenju hlodov in podobnem uničujejo asfaltne poti. V primeru nepravilne uporabe poti je sicer pristojna ukrepati medobčinska cestna inšpekcija, v Črnomlju pa pripravljajo tudi občinski odlok, ki bo podrobno urejal razna vprašanja glede uporabe in varstva krajevnih poti. Odlok bo v obravnavi, ko bo noveliran republiški zakon o prekrških. Ne glede na to pa je moč povzročitelja škode, ki je sam noče odpraviti, prijaviti preko medobčinske cestne inšpekcije javnemu tožilcu zaradi poškodbe družbene lastnine.

Z MOTORJEM V AVTOBUS

DROŽANJE — 14-letni Jože Ž. iz Drožanja se je 11. decembra ob 14.30 peljal na kolesu z motorjem po lokalni cesti skozi domačo vas. Fant je vozil kar po lev strani ceste in prezrl, da mu nasproti vozi avtobus. V levem ovinku je vanj trčil in se pri tem hudo poškodoval. Odpeljali so ga v celjsko bolnišnico, kjer je ostal na zdravljenju.

PO DOLENJSKI DEZELI

• Jože Udrovč iz Kuzarjevega kola je ob koline. Nekdo je v noči na 10. decembra stopil v svinjak in odnesel že lepo rejenega stanovalca. Očitno pa mu je zdravnik prepovedal uživanje večjih količin svinine, zato je s seboj vzel še enajst kokoši.

• Podobne sorte predzračna tativina se je pripeljal tudi Jožetu Murglu na Gorenjih Kamencih. Neznanec je 8. decembra okoli 22.30 vloml v kletne prostore njegove stanovanjske hiše in si za trič izbral zamrzovalno skrinijo. Ponudba je bila dokaj pestra, kot v kakšni dobro založeni mesnici. Zmikav je v noč odnesel blizu 20 kilogramov govedine. Dober tek!

• Za razliko od gornjih dveh pa se na Dolenjskem najdejo tudi manj počasni tativi. Eden takih je v noči na 10. decembra vloml v kletne prostore stanovanjske hiše Antona Mežnaršiča v Češki vasi. Lotil se je plastičnega sodnika in iz njega vzel 5 kilogramov kislega zelja. Skromnost je lepeč ednost.

• Nekdo je ugotovil, da mu doma manjka stolov, cene v trgovinu pa mu očitno niso ustrezale. Ubral je drugo pot. Sredi delovnega dne je vloml v skladišče gotovih izdelkov Novolesa v Pogancih in iz njega odnesel deset stolov. Kako mu je kaj takega uspelo, ni znano.

lavk in da je bil poslovodja preobremenjen z delom, zato je živila s pretečenim rokom uporabe pozabil izločiti iz prometa. Seveda izgovori tako vrste sodnikov niso mogli omehčati, navezadnje je bilo ogroženo zdravje potrošnikov. Emoni Posavju je senat novomeškega temeljnega sodišča, ki mu je predsedoval Marija Kastelic, izrekel enotno kazeno 5 milijonov dinarjev, poslovodji Jožetu Kopriču pa 160.000 din de narne kazni. Sodba še ni pravnomočna.

Omenimo naj ob tem še, da so inšpektorji tistega dne v brežiškem »Diskontu« odkrili še več drugih pomanjkljivosti, predvsem slabo higieno, tako da so za dva dne, dokler pač pomanjkljivosti niso bile odpravljene, celo pre povedali prodajo. B. BUDJA

NEKAJ TUDI VINJENIH

KRŠKO — Minuli četrtek so tudi na posavskih cestah opravili akcijo, kateri namen je bil preveriti, koliko vinjenih voznikov sedi za volani avtomobilov. Posavski miličniki so v šestih urah, kolikor je akcija trajala, ustavili 322 vozil in ugotovili kar 123 kršitev. Za razliko od njihovih dolenjskih kolegov so za volanom načeli tudi vinjene voznike, odkrili pa še precej drugih napak. Sodniku za prekrške so podali dvanaest predlogov in izrekli 84 mandatnih kazni.

Z MOTORJEM V PEŠAKINJI

TREBNJE — 24-letni Franc Tomažič iz Roženpolja pri Dobrinci se je 5. decembra ob 17.20 peljal na kolesu z motorjem po regionalni cesti iz Trebnjega proti Štefanu. Med vožnjo po Rimski cesti je pri hribi št. 21 dohitel pešakinji, ki sta sli ob desnem robu proti Štefanu. Ker je vozil preblizi desnemu robu ceste, je navlizic zavirjanju trčil v pešakinji in ju zbil po cesti. 46-letna Marija Šket iz Pristave in nje 11-letna hčerka Valerija sta se pri tem huje ranili in so ju odpeljali na zdravljenje v novomeško bolnišnico. V nezgodbi je bil lažen ranjen tudi Tomažič, vendar zdravniške pomoči ni iskal.

Samo na dolenjskih cestah je bilo tega dne med 10. in 16. uro na terenu kar 14 miličniških patrulj. »Naše ugotovitve kažejo, da vozniki ne izbirajo ure, ko se sedejo vinjeni za volan. Včasih je bilo takih primerov največ zvečer in ponoči, sedaj se alkohol prevaža tudi podnevi,« je pred pričetkom akcije razlagal Darko Poštrak, inšpektor novomeške UNZ, ki ima na skrbi promet na Dolenjskem. Pa se je moral proti večeru krepko ugrizniti v jekiz. Verjamete ali ne, štirinajst miličniških patrulj, ki so delovali na najkritičnejših točkah, ni v šestih urah tega dne odkrilo niti enega samega vinjenega voznika na Dolenjskem. Z

Grožnja z zaporo prometa

Novomeška občinska skupščina zahteva pospešeno izgradnjo avto ceste in večjo skrb za ceste

NOVO MESTO — Novomeška občinska skupščina je na seji pretekli teden sprejela predlog sprememb družbenega plana občine do leta 2000 in osnutek sprememb plana za obdobje 1986–1990. Zaradi nerenčenega problema priključka iz nove avto ceste na Novo mesto in na cesto za Belo krajino treba avto ceste s spremljajočimi objekti še niso mogli vnesti v občinski družbeni

Republiška skupnost za ceste kljub večkratnim intervencijam občini namreč še ni dostavila strokovnih podlag, potrebnih za vnos v plan. Ker gre že za enoletni zamik, je občinska skupščina sklenila od republiškega izvršnega sveta zahtevati, da poskrbi, da bo republiška skupnost za cesto v najkrajšem času dostavila občini te preverje, da bo ta stvari uredila, kot je treba in traso avto ceste zarisala v družbeni plan. Po zadnjih informacijah pa je le nekako usklajeno, da naj bi za priključevanje z avto ceste

UČINKOVITI MILIČNIKI

KOČEVJE — V slabih urah po prijavi, da stanovalci v Kidičevi ulici 3 iz neznanega vročka ne morejo sprejemati televizijskih programov prek skupine antene, so miličniki še ugotovili vzrok »izpad«. Do njega je prišlo v soboto nekaj po 18.30. Že stanovalci so ugotovili, da je nekdo odrezal okoli 12 m kabla pri skupinski anteni, miličniki pa so kabel odkrili pri enem od stanovalcev, ki ga je montiral na svojo zasebno anteno. V vseplščinah krajih in pravljajih v državi to niti ne preseneča, pohvalo pa zaslujijo učinkoviti miličniki.

V ŠOLI OB DENAR

NOVO MESTO — 16-letna Mateja L. iz Šentjerneja je dijakinja srednje gostinske šole v Novem mestu. 6. decembra je imela popoldansko prakso v kuhinji. Pred odhodom pa je se razred v garderoberu preoblekel, skupaj z oblačili pa je Mateja tam pustila tudi šolsko torbo. Ko se je okoli 16.30 vrnila v garderober, je ugotovila, da je torbo nekdo odpril in iz nje ukradel denarnico z 870 tisoči gotovine ter mesecno avtobusno vozovnico. Mateja je oškodovana za 1.200.000 din, tatu pa še isčejo.

ALKOTEST NITI ENKRAT POZELENEL — V šestih urah četrtekovake ceste dolenski miličniki ni bil na cestah novomeške, trebanjske, metliške in črnomaljske občine najden niti en voznik, ki bi bil globlje pogledal v kozolec. Nekateri pravijo, da je za Dolenje takšen izid akcije prav sramoten. Na posnetku je patrolja metliški miličnikov, poleg nje je v akciji na dolenskih cestah sodelovalo še trinajst posadk v modrih uniformah. (Foto: B. B.)

Treznih glav za volanom

Neverjeten rezultat akcije: štirinajst patrulj ni odkrilo enega samega vinjenega voznika

NOVO MESTO — Skoraj zagotovo bo imela akcija, ki so jo 7. decembra izvedli dolenski miličniki, posebno mesto med tovrstnimi ugotovitvami

Odločitev jutri zvečer

Ob 19. uri prireditev »Izbiramo najboljše športnike Novega mesta« — Tesna odločitev

NOVO MESTO — V petek zvečer bodo v novomeški športni dvorani pod Marofom znane imena letosnjega športnika, športnice in najboljše ekipe Novega mesta. Tradicionalna prireditve se bo prizela ob 19. uri, že sedaj pa lahko zapisemo, da bo odločitev izredno tesna. Po tem, kar je pokazal pogled v določenja prispevale glasovnice, je kandidatov, kot smo tudi predvidevali, več. Pri moških so najpogosteje omenjena imena Srečka Glivarja, Bore Joviča, Vesmina Kajtazoviča in Alojza Pavliča, pri dekleših sta to kolesarki Marija Krnc in Martina Sajevec ter atletinji Mateja Udovč in Hribarjeva, medtem ko se med društvi pojavljajo imena KD Krka, OK Pionir, AK Iskra Tenel in AMD Novo mesto.

Na končno odločitev bo torej potrebno počakati do jutri — komisija bo svoje delo opravila še danes — poleg bralcev Dolenskega lista in poslancev Studia D bodo svoje glasove dodali še telesnkulturni delavci Novega mesta. Organizatorji jutrišnje prireditve, ZTKO in TKS Novo mesto, Dolenski list in Studio D, objavljajo, da v športni dvorani tisto pol drugo uro nikomur ne bo dolgača. Za to bo poskrbel tudi tonski studio Sra-

ka. Mlaži obiskovalci bodo zagotovo prišli na svoj račun ob poslušanju Romane Kranjcjan in njene skupine Bolhobend, saj je njihova kaseta že prava uspešnica, za ljubitelje narodnozabavne glasbe pa bodo igrali ansambel Ivana Puglja, Dolenčci, Jože Šeruga in Toni Verderber. Ob njih bo za humor in glasbo poskrbelo še ekipa

• Že ob 17. uri pa bo jutri v malih dvoranih podelitev tradicionalnih bronastih, srebrnih in zlatih Bloudkovih značk ter plaket kot tudi priznanj najboljšim novomeškim športnikom. Slavnost bo združena z vsakoletnim novoletnim sprejemom pri predsedniku občine.

• Sobotna večerna prireditve »Izbiramo najboljše športnike Novega mesta« bo hkrati prinesla tudi predstavitev rally teama IMV-Renault in njihovih vozil.

Modre kronike, kantavtor Karli Građanik, ljubitelji slovenske ljudske glasbe pa bodo lahko prisluhnili citram vse bolj uveljavljene Tanje Zajc. Dodajmo še, da bosta jutrišnji program v športni dvorani pod Marofom vodila Irena Vide in Janez Pezelj.

KUPČIJA NI POSEBNO CVETELA — Čeprav se je minilo nedeljo in ponedeljek v novomeški športni dvorani pod Marofom nabralo kar precej kupcev in prodajalcev, kupčij na letosnjem tradicionalnem smučarskem sejmu, ki ga organizira SD Rog, ni bilo veliko. Nekaj so temu gotovo krive zadnje s snegom skope zime, nekaj pa plitkejši žepi. No, navzleč temu je lastnika menjalo kar precej smuči, pancerjev in oblačil. (Foto: B. B.)

ŠAHOVSKI KOTIČEK

Na kvalifikacijskem dvoboju za vstop v drugo slovensko ligo — zahod je na območju dolenske šahovske zvezde ekipa Unisa Kopja iz Višnje gore v Starem trgu ob Kolpi premagal gostitelje s 4,5:1,5. Pred dnevi so se končala letosnja ligaška tekmovanja. Izkušiček dolenskih ekip je celo nad pričakovanji, sicer pa poglejmo njihove rezultate. Kočevci so kot novinci v ligi med 25. in 30. novembrom nastopili v konkurenči najboljših slovenskih moščev. Očitno so bili nasprotniki zanje premotni, osvojili so 10., zadnje mesto in tako izpadli v drugo republiško ligo.

Med 29. novembrom in 2. decembrom je bilo v Postojni prvenstvo zahodne skupine druge slovenske lige. Nastopilo je 15. Unis Kops (Višnja Gora) 6, 13. Ribnica 4. V zaključne boje za vstop v I. slovensko ligo so ustvrstile štiri pruvrvenčene ekipe: ob Novomeščanah in Kodeljevem je Fronto in Nova Gorica. V polfinalu je Nova Gorica Novomeščanom predala dvoboj, ker ni imela popolne ekipe, v drugem srečanju pa je Fronto premagal Kodeljevo s 3,5:2,5. V srečanju za prvo mesto je načelo GIP Pionir z enakim rezultatom premagal Fronto in se tako uvrstil med

BIZJAK
REPUBLIŠKI PRVAK

MARIBOR — Minulo soboto in nedeljo, 9. in 10. decembra, je bilo v hotelu Arch na Pohorju letosnje republiko posamično prvenstvo v goju. Udeležilo se ga je 12 igralcev, naslov prvaka pa je zaslzeno pripadel Novomeščanom Igoju Bizjakom. Pogledjemo vrstni red: 1. Bizjak (Novo mesto) 6, 2. Klemenčič (Ljubljana) 5, 3. Matoh (Novo mesto) 4... 7. Harlander, 10. Jukić (oba Nova mesto). Pravico do nastopa na državnem prvenstvu si je prizorilo šest pruvrvenčenih igralcev, prva rezervna pa je Harlander.

RIBNIČANI
ZMAGOVALCI

DELNICE — V počasnosti dneva reprezentacije v dnevu JLA so bile v Delnicah že pote športne igre delavcev, zaposlenih v štabih teritorialne obrambe, postajah milice in JLA. Tekmovalci iz Ljubljane, Viča, Grosuplja, Cerknica, Ribnica, Kočevja, Delnic in Čabra so se pomerili v malem nogometu, šahu, streljanju in kegljanju, skupni zmagovalci igraje pa je bila ekipa garnizije Mirko Bračič iz Ribnice, ki je zmagal kar v treh disciplinah.

NA STARTU 276
TEKAČEV

KOČEVJE — Na tradicionalnem uličnem teku odposlanec Kočevskega zborna se je zbral 276 tekmovalcev, povečini učencev in dijakov osnovnih in srednjih šol občine. Nastopili so v sedmih starostnih kategorijah, najstarejši udeleženec teka pa je bil Zakrajšek.

Prvi poraz na domačem parketu

Hud spodrljaj novomeških odbojkarjev v 8. kolu A 2 lige — Le slab dan ali daljsa kriza? — Serija zmag deklet LIK Kočevje se nadaljuje

Če smo še pred tednom zapisali, da je bila slabša igra odbojkarjev novomeškega Pionirja posledica nervoze, ker je pač šlo za derby, je danes že na dlani, da je novomeška ekipa precej od forme ob pričetku prvenstva. To je potrdilo sobotno srečanje 8. kola I. zvezne A 2 lige, ko sta se v športni dvorani pod Marofom pomerili vrsti Pionirja in Jedinstva Interplet; njun prvi dvoboj na začetku prvenstva v Brčkem se je končal z gladko zmago Novomeščanov.

Potem takem je bilo pričakovati, da bo do pionirjev, katerih želja je uvrstiti se na prvo ali drugo mesto, ki vodita v A 1 ligo, vknjižili nov par prvenstvenih točk. Toda kakih 900 gledalcev je po poldrugi uri boja razočarano zapuščalo tribune športne dvorane. Ne le da so Novomeščani zabeležili prvi poraz na domačem parketu, bolj zaskrbljuje njihova igra pred odločilnimi srečanjem prvenstva. Vsega deset minut — po pet v tretjem nizu — so igrali, kot znajo in zmorcejo, to pa je bilo za uspeh proti dobri ekipi Jedinstva Interplet premalo. Moštvo je očitno v krizi, in kar je najhujše: v soboto ni bilo igralca, ki bi zmogel nase preveriti breme odločitve. Doslej je bil to praviloma Boro Jovič, toda tudi njegova igra je bila v soboto dače od tiste, kot smo je vajeni, odrekel je Povšič, enako Martič, prav tako je eno najslabših partij v soboto odigral Bojan Brulec. Ob takšnem razpletu je bil poraz seveda neizbežen. Trener Dorosz Leszek je poskušal z mladimi — ta poteza se je obnesla v tretjem setu, ki so ga Novomeščani dobili — vendar preokreta niso zmagli. Blok, doslej najmočnejše orožje Novomeščanov,

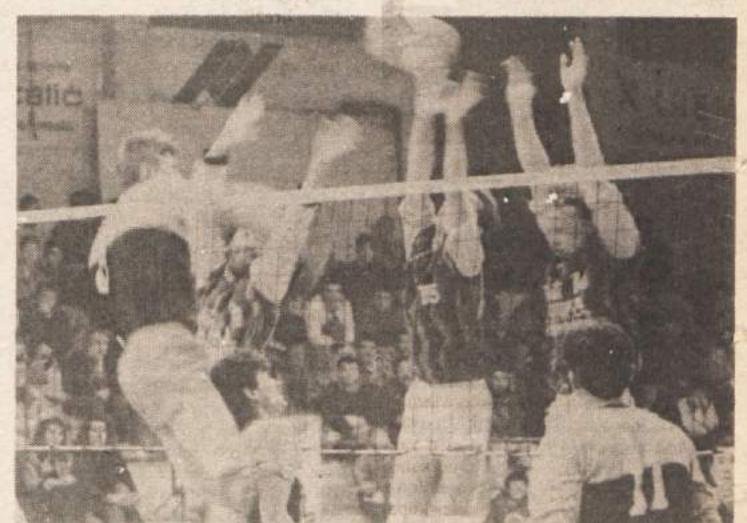
športne dvorane. Konec koncov: prav nič še ni izgubljeno, sistem tekmovanja je tak, da se bodo prve štiri uvrščene ekipe po koncu tekmovanja po dvokrožnem sistemu pomerile še med seboj. Seveda bodo prvenstvene točke iz ligaških obračunov štele, zato je sobotni poraz tako boleč.

V izredni formi pa so ta čas odbojkarice LIK Kočevja. Njihova serija zmag se je nadaljevala celo v soboto, ko jim je v gosti prišla edina nepravljena ekipa prvenstva, Željezničar. Osječanke, bivše prvoligašice, so tokrat morale priznati premoč izredno borbenih Kočevk. Drama se je razpletela še v petem nizu, ki so ga zasluzeno dobitne gostiteljice in se tako z dna prebile pod sam vrh prvenstvene lestvice. Torej ni sedaj odveč misel, da bi se Kočevke, če seveda ne bi bilo tistih spodrljajev na startu bojev za točke, lahko letos celo borile za naslov. To sta pokazala tudi sobotna igra in rezultat.

Za konec pa še skok v žensko republiško ligo, kjer so pionirjev doživeli drugi zaporedni poraz, ki jih je s prvega vrgel kar na četrtto mesto. Derby v Mislinji je bil precej bolj izenačen, kot kaže rezultat (3:0 za gostiteljice), z nekaj več športne sreče bi Novomeščanke lahko osvojile tudi kakšen

niz: Toda roko na srce; le kdo je od novink v ligi pričakoval, da se bodo borile za vrh prvenstvene lestvice?

B. B.

SLABO IN ZMEDENO — Ob nepravem času so si novomeški odbojkarji privočili spodrljaj. Doma jih je v soboto ugnala ekipa Jedinstva Interplet, s katero so v prvem delu prvenstva opravili brez težav v gosteh. Blok, doslej prvo orožje Novomeščanov, je tokrat povsem odpovedal, Brulec, Goleš in Prah (na posnetku) tudi v tej akciji niso mogli ustaviti napada gostov iz Brčkega. (Foto: B. B.)

Šentjernejčani prvaki med ŠŠD

Na OŠ Martina Kotarja delajo najbolje v Sloveniji — Uspešna tudi druga šolska športna društva novomeške občine — Nastopili na 107 tekmovanjih

vomeščanov, je povsem odpovedal, igra v polju pa bila zmenda. Upajmo, da je bil to samo slab dan pionirjev. Kajti že v soboto jih čaka izredno težak nasprotnik, ekipa mariborskega Stavbarja, ki se želi pred svojimi gledalcema Novomeščanom oddolžiti za poraz v prvem delu. Mariborčani so favoriti, zlasti ob takšni formi Pionirja. Slišati je, da tej botruje predvsem slab finančni položaj kluba, da igralci redno ne dobivajo povrnjenih niti potnih stroškov. Upajmo, da bodo v klubu kot problemom, kajti bila bi prava tragedija na ta način izgubljati z muko in trdim delom prvorjeni ugled, ne nazadnje tudi zavoj tistih tisoč in več najbolj vnetih prirvencev odbojke, ki vselej do zadnjega kotača napolnijo tribune novomeške

vomeščanov, je povsem odpovedal, igra v polju pa bila zmenda. Upajmo, da je bil to samo slab dan pionirjev. Kajti že v soboto jih čaka izredno težak nasprotnik, ekipa mariborskega Stavbarja, ki se želi pred svojimi gledalcema Novomeščanom oddolžiti za poraz v prvem delu. Mariborčani so favoriti, zlasti ob takšni formi Pionirja. Slišati je, da tej botruje predvsem slab finančni položaj kluba, da igralci redno ne dobivajo povrnjenih niti potnih stroškov. Upajmo, da bodo v klubu kot problemom, kajti bila bi prava tragedija na ta način izgubljati z muko in trdim delom prvorjeni ugled, ne nazadnje tudi zavoj tistih tisoč in več najbolj vnetih prirvencev odbojke, ki vselej do zadnjega kotača napolnijo tribune novomeške

KOŠARKA

NOVO MESTO — ZTKO Novo mesto bo tudi letos pripravila tradicionalno rekreativno ligo košarki. Liga bo potekala v zimskem času med vikendi, vse zainteresirani pa naj prijavijo svoje ekipe do 22. decembra na ZTKO Novo mesto ali po telefonu 22-267.

TURNIR

RIBNICA — NK Ribnica in tukajšnja ZTKO pripravljata 16. decembra tradicionalni turnir v malem nogometu. Žrebanje bo 14. decembra ob 18. uri v domu TVD Partizan, prijavljena pa zača 1.500,00 din. Organizator obvešča, da bodo trem prvočasnem ekipam poleg pokalov izplačane še denarni nagrade v višini 50 odstotkov zneska, zbranega s prijavino. Vse ostale informacije je moč dobiti na telefon (061) 861-126 ali 862-000.

ZMAGI PREDVORA IN KAMNIKA

NOVO MESTO — Minule dni je bilo v Novem mestu namiznotenisko prvenstvo delavcev domov starejših občanov. V ženski konkurenči so nastopile tri ekipe, zmagal pa je Preddvor pred Novim mestom (Petrovič, Legan, Nad in Bobnar) in Kamnikom. Pri moških je sodelovalo pet moštov, vrstni red pa je naslednji: 1. Kamnik I, 2. Hrastovec, 3. Kamnik II, 4. Preddvor in 5. Novo mesto (Lončarič, Primc in Terček).

• V zaključne boje za vstop v I. slovensko ligo so ustvrstile štiri pruvrvenčene ekipe:

ob Novomeščanah in Kodeljevem je Fronto in Nova Gorica. V polfinalu je Nova Gorica Novomeščanom predala dvoboj, ker ni imela popolne ekipe, v drugem srečanju pa je Fronto premagal Kodeljevo s 3,5:2,5. V srečanju za prvo mesto je načelo GIP Pionir z enakim rezultatom premagal Fronto in se tako uvrstil med

V soboto že 16. turnir za dan JLA

Rokometna sobota v športni dvorani

NOVO MESTO — Čeprav uradno potrdila ni, je rokometni turnir v počasnosti dneva JLA, ki ga vsakolesko pripravlja RK IMV Novo mesto in komanda novomeške garnizije, zagotovo eden najstarejših v Jugoslaviji, posvečen temu prazniku. Letosnji je že šestnajsti po vrsti, potekal pa bo, kot smo na kratko že zapisali, v soboto, 16. decembra, v novomeški športni dvorani pod Marofom.

Razpored tekem je takšen: ob 8. uri se bosta pomerili ekipi JLA in selekcije rokometnih sodnikov Dolenske, ob 9. uri bo tekma med dekleti IMV Novo mesto in Lisce, ob 10. uri bo svečana otvoritev turnirja, ob 10.20 moško srečanje med IMV in Trebnjem ter ob 11.20 še tekma igralk Olimpije v Kranju. Popoldanski del bo prinesel dokončne odločitve. Ob 14. uri bo moška tekma za tretje mesto, ob 15. uri ženska, ob 16.00 finale v moški in uro kasneje še finale v ženski konkurenči.

I. STONIČ

NOVA ZMAGA SEMIČANOV

SEMIČ — V 3. kolu tretje republike strelške lige so člani SD Semič imeli v gosteh ekipo SD Ingrad iz Celja. Belokranjski zmagali s 1.438 proti 1.416 krogov in so tako še naprej drugi na lestvici, med tistimi, ki zaslužijo pohvalo, sta se OŠ Grm in OŠ Kajet Rupena.

Sicer pa poglejmo letosno uvrstitev šolskih športnih društev novomeške občine v republiških okvirih. Na prvem mestu je, kot že rečeno, OŠ Martina Kotarja Šentjernej, na 21. je OŠ Grm, na 26. OŠ Kajet Rupena.

I. STONIČ

PREPRIČLJIVA KOSOVA ZMAGA

SEVNICA — Na rednem mesečnem hipotopenziju šahovskem turnirju ŠK Milan Majcen za november je zmagal Krčan Toni Kos, ki je premagal vse nasprotnike. Zbral je 7 točk, Kolman 5, Lazić 4 itd. V skupnem seštevku enajstih letosnjih turnirjev je vrstni red naslednji: Povše 78 (9 turnirjev), Kranjec 65 (8) Lazić 61 (11), Derstvenšek 56 (10), Kolman 50 (10) itd.

J. BLAS

BREŽIŠKE TELOVADKE USPEŠNE

BREŽICE — Pred dnevi so se brežiške telovadke pomerile z vrstnicami TVD Partizan Ruše. Brežišanke so bile boljše tako ekipo kot posamečno, ko so si prva tri meta razdelile Ana Marija Cetin, Tina Gerjevič in Andreja Ošina. Isteči dne so se pomerili še televadci Brežic in DTV Partizan Željezničar. Nekaj dni kasneje pa so brežiški televadci nastopili v Zagrebu; zmagal je Davor Panić, medtem ko je bil Gregor Grujič peti.

B. ŽNIDARŠIČ

OBČINA JE PRVA

KOČEVJE — Končano je občinsko prvenstvo v bridgeju za letos. Zmagala je občinska sk

TELEVIZIJSKI SPORED

PETEK, 15. XII.

- 9.45 — 12.40 in 15.30 - 23.40 TELETEKST
 10.00 VIDEO STRANI
 10.10 TV MOZAIK
 10.10 TEDNIK
 11.00 SLOVENCI V ZAMEJSTVU
 11.30 DOMOVINA, nemška nadaljevanja, 5/11
 12.30 VIDEO STRANI
 15.45 VIDEO STRANI
 15.55 ŽARIŠČE, ponovitev
 16.30 DNEVNIK 1
 16.45 POSLOVNE INFORMACIJE
 16.50 MOZAIK, ponovitev
 18.15 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
 19.05 RISANKA
 19.17 NAŠKE AKCIJE
 19.30 DNEVNIK 2
 20.05 OTOKI BOGINJE OGNJA, angl. dok. oddaja
 21.00 ULIČE SAN FRANCISCA, ameriška nanizanka, 7/13
 21.50 DNEVNIK 3
 22.10 LJUBEZEN IN SMRT, ameriški film
 23.30 VIDEO STRANI
- DRUGI PROGRAM**
- 10.00 Danes za jutri in igralni film — 13.00 Športno popoldne — 19.30 Dnevnik 2 — 19.55 Da ne bi bolo: Otrok gre v bolnišnico — 20.15 kartoteka Zemlje (angl. dok. serija, 2/13) — 20.45 Včeraj, danes, jutri — 21.00 Poezija — 21.35 Športni pregled — 22.20 Satelitski programi
- TV ZAGREB**
- 9.20 Poročila — 9.30 Nedeljski program za otroke — 11.00 Kmetijska oddaja — 12.00 Izobraževalna oddaja — 13.00 Števnični film — 13.50 Nedeljski popoldne — 16.30 Potopis — 17.05 Igrani film — 19.08 TV srca — 19.30 Dnevnik — 20.00 Balkan ekspres (9. del) — 21.00 Zadnji val (avstralski film) — 22.40 Dnevnik — 23.05 Noč in dan — 1.05 Poročila

PONEDELJEK, 18. XII.

- 9.45 — 13.30 in 16.05 — 23.20 TELETEKST
 10.00 VIDEO STRANI
 10.10 MOZAIK
 10.10 UTRIP
 10.25 ZRCALO TEDNA
 10.40 TV MERNIK
 10.55 OČI KРИТИКЕ
 11.25 SUPERGIRL, ameriški film
 16.20 VIDEO STRANI
 16.30 DNEVNIK 1
 16.45 POSLOVNE INFORMACIJE
 16.50 MOZAIK, ponovitev
 18.15 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
 19.05 RISANKA
 19.30 DNEVNIK 2
 20.05 RAZBITA VAZA, drama TV ZG
 21.20 OSMI DAN
 22.00 DNEVNIK 3
 22.20 ČLOVEK IN GLASBA, 4. oddaja
 23.10 VIDEO STRANI
- DRUGI PROGRAM**
- 16.30 Satelitski programi — 17.50 Boj za obstanek: Leteče prikazni (poljudnoznanstvena oddaja) — 18.15 Svet športa — 19.30 Dnevnik 2 — 20.00 Žarišče — 20.30 Kakovost med zmožnostmi in hotenjem — 20.55 Rock koncert — 21.25 Satelitski programi

SOBOTA, 16. XII.

- 7.45 — 11.10 TELETEKST
 8.00 VIDEO STRANI
 8.10 OTROŠKA MATINEJA
 11.25 TELEVIZIJA: DOBRI, UMAZANI IN ZLI, angl. dok. serija
 12.15 MLADINSKI PEVSKI FESTIVAL CELJE 89, ponovitev 8. oddaja
 12.40 AKTUALNO, ponovitev
 13.50 VIDEOGODBA, ponovitev
 14.35 DEČEK PO IMENU CHARLIE BROWN, ameriški film
 15.55 ŽARIŠČE, ponovitev
 16.30 DNEVNIK 1
 16.45 POSLOVNE INFORMACIJE
 16.50 RISANKA
 16.55 KOŠARKA PARTIZAN: JUGOPLASTIKA
 18.30 NA PRAGU 21. STOLETJA, avstrijska dok. serija, 14/17
 19.05 RISANKA
 19.30 DNEVNIK 2
 19.55 UTRIP
 20.20 ŽREBANJE 3 x 3
 20.30 KRŽKRAŽ
 22.05 DNEVNIK 3
 22.25 KRONIKA 11. KONGRESA ZK SRBIJE
 22.45 ANASTAZIJA, 4., zadnji del ameriške nadaljevanje
 23.35 V VĒTRU PREPLAHA, francoski film
 1.00 VIDEO STRANI
- DRUGI PROGRAM**
- 16.00 Satelitski programi — 19.00 Kako biti skupaj — 19.30 Dnevnik — 20.10 Filmske uspešnice: Sinjebadec (ameriški film) — 22.10 Satelitski programi

TV ZAGREB

- 8.50 TV koledar — 9.00 Izbor iz šolskega programa — 10.35 Herman in gospodarji vesolja (risanka) — 11.00 Zakon v Los Angelesu (ameriška nanizanka, 3/22) — 11.50 Prezeli ste, poglejte - 12.55 Deset let pozneje (ameriški film) — 16.05 Kritična točka — 16.50 Dnevnik 1 — 17.05 Narodna glasba — 17.35 Pesem (5. del nadaljevanje) — 18.25 Švenč (dok. oddaja) — 19.10 Risanka — 19.30 Dnevnik 2 — 20.15 Pozitivna ničla (6. del humoristične nanizanke) — 21.10 Rally žvečilna kroglica (ameriški film) — 22.55 Dnevnik 3 — 23.10 Kronika 11. kongresa ZK Srbijske — 23.30 Zabava vas Prijavo kazalište — 0.10 Noč in dan — 2.30 Poročila

NEDELJA, 17. XII.

- 7.55 — 23.15 TELETEKST
 8.10 VIDEO STRANI
 8.20 OTROŠKA MATINEJA
 9.45 SVETOVNI POKAL V ALPSKEM SMUČANJU, SLALOM (M), prenos 1. teka
 10.45 ANASTAZIJA, ponovitev zadnjega dela nadaljevanje
 11.30 KMETIJSKA ODDAJA
 12.30 ANSAMBEL ZRELO KLASJE
 12.55 SLALOM (M), 2. tek
 13.45 VELIKO SEDLO, 7. del nadaljevanje
 14.55 KOLO SREČE, ponovitev
 16.30 DNEVNIK 1
 16.45 POSLOVNE INFORMACIJE
 16.50 ŠE SE DOGAJOJO ČUDENI, italijansko-ameriški film
 18.15 ANSAMBL NIKA ZAJCA
 19.00 TV MERNIK
 19.30 DNEVNIK 2

ČETRTEK, 21. XII.

- 9.45 — 11.55 in 15.30 — 0.40 TELETEKST
 10.00 VIDEO STRANI
 10.10 MOZAIK — SOLSKA TV 11.25
 10.20 KAKOVOST MED ZMOŽNOSTMI IN HOTENJEM
 15.55 ŽARIŠČE, ponovitev

- 19.59 ZRCALO TEDNA
 20.20 LJUBEZEN NAM JE VSEM V POGLUBO, drama TV LJ, 2/3
 21.10 SUPER 3 x 3
 22.45 DNEVNIK 3
 23.15 VIDEO STRANI
- DRUGI PROGRAM**
- 10.00 Danes za jutri in igralni film — 13.00 Športno popoldne — 19.30 Dnevnik 2 — 19.55 Da ne bi bolo: Otrok gre v bolnišnico — 20.15 kartoteka Zemlje (angl. dok. serija, 2/13) — 20.45 Včeraj, danes, jutri — 21.00 Poezija — 21.35 Športni pregled — 22.20 Satelitski programi

TV ZAGREB

- 9.20 Poročila — 9.30 Nedeljski program za otroke — 11.00 Kmetijska oddaja — 12.00 Izobraževalna oddaja — 13.00 Števnični film — 13.50 Nedeljski popoldne — 16.30 Potopis — 17.05 Igrani film — 19.08 TV srca — 19.30 Dnevnik — 20.00 Balkan ekspres (9. del) — 21.00 Zadnji val (avstralski film) — 22.40 Dnevnik — 23.05 Noč in dan — 1.05 Poročila

ČETRTEK:

- 8.00 Marketing program Studia D, 10.00 Redni program Studia D, Pesem tedna, 10.30 Novice, 11.00 Studio D včeraj, danes, jutri, 12.00 Predstavitev Dolenjskega lista, 12.30 Novice, 14.30 Novice, 15.15 Pesem tedna, 16.30 Novice, 17.00 Vse manj je dobrih gostiln, 18.00 Kronika, 18.30 Biba, TV spored danes.

PETEK:

- 8.00 Marketing program Studia D, 10.00 Redni program Studia D, Pesem tedna, 12.30 Novice, 13.30 Športna oddaja, 14.30 Novice, 15.15 Pesem tedna, 16.30 Minute s klasično, 17.00 Tema, 17.30 Želeli ste, poslušajte! 18.00 Kronika, 18.30 Biba, TV spored danes.

SOBOTA:

- 8.00 Marketing program Studia D, 10.00 Redni program Studia D, Izbor pesmi tedna, 10.30 Novice, 10.45 Na sončni in senčni strani Gorjancev, 11.00 Lestvica novosti, 12.30 Pionirska oddaja, 13.30 Čestitke in želje naših poslušalcev, 14.30 Novice, 15.15 Pesem tedna, 16.30 Novice, 17.00 Strižemo zaston, 18.00 Kronika, 18.30 Biba, TV spored danes.

NEDELJA:

- 8.00 Začetek programa, 8.15 Pesem tedna, 8.30 Kmetijska oddaja, 9.30 Kronika, obvestila, 11.00 Mali oglasi, 12.30 Čestitke in želje naših poslušalcev

PONEDELJEK:

- 8.00 Marketing program Studia D, 10.00 Redni program Studia D, Pesem tedna, 10.30 Novice, 11.00 Studio D včeraj, danes, 12.30 Novice, 13.30 Pogovarjam se z ... 14.30 Novice, 15.15 Pesem tedna, 16.30 Novice, 17.00 Tema, 18.00 Kronika, 18.30 Biba, TV spored danes.

TOREK:

- 8.00 Marketing program Studia D, 10.00 Redni program Studia D, Pesem tedna, 10.30 Novice, 12.30 Novice, 13.30 Pogovarjam se z ... 14.30 Novice, 15.15 Pesem tedna, 16.30 Novice, 17.00 Tema, 18.00 Kronika, 18.30 Biba, TV spored danes.

SREDA:

- 8.00 Marketing program Studia D, 10.00 Redni program Studia D, Pesem tedna, 10.30 Novice, 11.00 Prispevki iz gospodarstva, 12.30 Novice, 13.30 Glasbena ura, 14.30 Novice, 15.15 Pesem tedna, 16.30 Novice, Čestitke in želje naših poslušalcev, 17.00 Strokovnjak v studiu.

VARLJIVA IN MINLJIVA SLAVA

SEVNICA — Teletekst ljubljanske televizije med drugimi objavljuje vsak teden tudi »najpopularnejše osebnosti televizije«. Ko so znanci in prijatelji našega novinarja Pavla Perca kolega čestitali, ker je bil pretekli teden na televizijskih zaslonskih teletekst priobčil, da je najbolj priljubljena osebnost televizija Novi Pavle Perč, je bil Pavle prepričan, da gre za neslanjo potegavščino. Ko so mu potem dokazali, da je teletekst v resnicu to objavil, je le komentiral, da tako kot monogorak kolajne ne pripoved na prave prsi, tako tokrat tudi varljiva in minljiva slava ob omenjenem izboru gledalcev teleteksta TV Ljubljana opozarja na sporni kriterijev za sestavo raznih »najslavnih« televizij v podobnih neumnosti.

BREZ SLOVENSKE RESNICE

KOČEVJE — Ni res, da je Slovenscem potreben miting resnice, ker niso seznanjeni z doganjem in razmišljajo v južnem delu države. Vsa za prebivalce občine Kočevje, ki sprejemajo program RTV Ljubljana na 8. kanalu, to ne drži. Ta kanal je pogosto v okvari in tudi zdaj že več dni ne dela. Tako televizijski naravniki lahko spremajo le prvi program TV Zagreb in drugi program TV Ljubljana, na katerem so pretežno poročila z južnih delov države. Tako ostajajo v Kočevju brez slovenske resnice, z izjemo tiste, da plačujejo najdražjo slovensko televizijsko naročnino.

Ljubljeni gredo na okrepčilen oddih.

V Dolenjske toplice, v Šmarješke toplice ali v Strunjan.

Z darilnim bonom poklonite zdrave in sproščene dni, ki se bodo obrestovali še celo leto. Odločitev »katero zdravilišče?« bo odvisna od manjših ali večjih tegob, ki tarejo vaše ljube.

DOLENJSKE TOPLICE

so znane po vodi s temperaturo človeškega telesa in tradiciji zdravljenja revmatičnih obolenj in bolčin v križu.

ŠMARJEŠKE TOPLICE

imajo prijetno toplo vodo, ki blagodejno vpliva na zdravljenje bolezni srca in ožilja, visokega pritiska in tegob psihosomatskega izvora.

ZDRAVILIŠČE STRUNJAN

seveda pomenu morsko vodo, morski zrak in morško blato, ki učinkuje zdravilno pri živčnih obolenjih, boleznih dihalnih organov in poškodbah gibalnega sistema.

POJASNILA DOBITE

■ TELEFONSKO ALI OSOBNO V RECEPCIJAH ZDRAVILIŠČ

068/63-230

DOLENJSKE TOPLICE

068/73-230

ŠMARJEŠKE TOPLICE

066/75-881

ZDRAVILIŠČE STRUNJAN

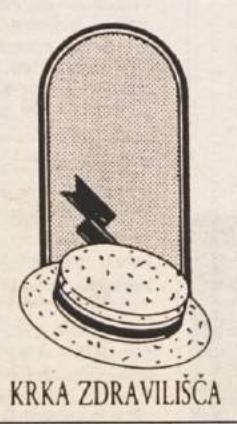
068/85-150

HOTEL GRAD OTOČEC

■ V VSEH POOBLAŠČENIH TURISTIČNIH AGENCIJAH

KRKA

DARILNI BON NOVOLETNO PRESENEČENJE

SAMOUPRAVNA STANOVANJSKA SKUPNOST OBČINE NOVO MESTO Novo mesto, Novi trg 6/II

Številka: 2-35/89

Na podlagi 29. člena statuta Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Novo mesto (SDL št. 14/83) je odbor za gospodarjenje s stanovanjskim skladom v skladu z določili 30., 31. in 32. člena Pravilnika o dodeljevanju stanovanj in stanovanjskih posojil pri Samoupravni stanovanjski skupnosti občine Novo mesto (SDL št. 14/89) sprejel naslednji

PREDLOG PREDNOSTNE LISTE UPRAVIČENCEV ZA PRIDOBITEV SOLIDARNOSTNIH STANOVANJ ZA MLADE STROKOVNIKE

Zap. št.	Priimek in ime	Naslov	Zaposlitve	Štev. druž. čl.	Štev.
----------	----------------	--------	------------	-----------------	-------

»Žlahtni gospodje! Jest sim le en kmet – ampak za norca se ne pustim deržati! De bi vi še taki gospodje bili, obluba more še dones dokončana biti!«

Tako odločni kot oče Jaka v Linhartovi ŽUPANOVI MICKI smo bili pred dvesto leti Slovenci. Kako smo pravzaprav živelj v letu francoske revolucije?

Oglejte si razstavo Narodnega muzeja v Ljubljani

in odkrili boste korenine slovenskega samozavedanja in kremenitosti.

Razstava bo na ogled do 15. januarja 1990.

SVOBODA, BRATSTVO, ENAKOST
1789
1989
GESLO ZA DANAŠNJO RABO!

labod
tovarna oblačil Novo mesto

TOZD LIBNA Krško
na podlagi sklepa delavskega sveta TOZD z dne 9. 12. 1989

razpisuje

JAVNO LICITACIJO
za odprodajo rabljenega osnovnega sredstva

KOMBI VOZILO
znamka IMV, TIP 1600 BR, reg. št. NM 689-87, leto proizvodnje 1981, prevoženih 59860 km, vozilo je v voznem stanju
IZKLICNA CENA 125,000.000 din

Licitacija bo dne 21. 12. 89 ob 12. uri v prostorih LABOD, TOZD LIBNA Krško, Cesta 4. julija 28, Krško. Pred začetkom licitacije morajo kandidati plačati 10% varčino od izklicne cene. Prometni davek plača kupec. Navedeno osnovno sredstvo bo prodano po načelu »ogledano-kupljeno«. Oglej bo možen na dan licitacije od 7. do 10. ure.

ELEKTROTEHNA
DO SET

30% popust za nakup z gotovino za
— lestence (ACK, Sijaj, EM)
— bela tehnika
— električno ročno orodje

V NOVO LETO Z NOVOLESOVIM DARILOM

Za vse, ki si želijo prihraniti skrb in nervozo je **novoles** iz Novega mesta pripravil posebno ugodno novoletno prodajo. Privlačne ugodnosti boste deležni ob nakupu iz:

- programa pohištva (stoli, mize, jedilnice, spalnice itd.)
- programa kopalniške opreme (kopalne kadi, kuhinjska korita, tuš kadi, kopalniško pohištvo, tuš kabine, toaletne omarice).
- programa polizdelkov (predali, samonosne police, izdelki iz masivnega lepljenega lesa)
- programa akrilne galerije in
- otroškega programa AJDA

OD 18. DECEMBRA DO 31. DECEMBRA 1989

Pogoji nakupa:

- 40% popust
- obročno odplačevanje
- svetovanje arhitekta

novoles

telefon:

Salon **novoles** Novo mesto 068/25-091

Salon Kolpa san Metlika 068/58-273 in 58-292.

Aktualno svetovanje vam nudijo tudi
»arhitekti« Moped Show-a:
četrtek, 21. 12. 89 ob 11., 14. in 16. ur
Salon pohištva NOVOLES Novo mesto
in petek, 22. 12. 89 ob 11., 14. in 16. ur
Salon KOLPA SAN Metlika

Mercator
Agrokombinat
TOZD POLJEDELJSTVO-MESO KOSTANJEVICA

na podlagi sklepa komisije za delovna razmerja z dne 4. 12. 1989

objavlja
prosta dela in naloge:

1. vodja čistilnih in namakanalnih naprav
2. osemenjevalca

Delovno razmerje se združuje za nedoločen čas, s polnim delovnim časom. Delovne naloge se opravljajo v delovni enoti Farma prašičev na Pristavi pri Leskovcu. Poskusno delo bo trajalo 3 mesece.

Pogoji:

1. VKV ključavničar, izpit za upravljanje s traktorjem, 1 leto delovnih izkušenj
2. srednja izobrazba veterinarske ali druge ustrezne smeri in 1 leto delovnih izkušenj pri opravljanju enakih ali podobnih del in nalog.

Kandidati naj pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljajo na naslov: Mercator-Agrokombinat Krško, Krško, Cesta krških žrtv 52, kadrovski službi. Rok za vlaganje prijav bo trajal 15 dni po dnevu objave. Kandidate bomo obvestili o izbiri v roku 15 dni po končanem zbirjanju prijav.

Lesni kombinat

novoles

n.s.o. Straža,
Na žago 6
DSSS — KSS

POPRAVEK RAZPISA

V razpisu prostih del in nalog, objavljenem v Dolenjskem listu dne 7. 12. 1989, je pri razpisanih delih in nalogah pod št. 1, 2, 3, 4, 5, 6 in 7 pomotoma izpadlo besedilo:

— ali z delom pridobljene delovne sposobnosti.

Slovenija
Moja dežela.

Skrb, delo in trpljenje —
bilo tvoje je življenje

ZAHVALA

V 61. letu starosti nas je zapustil na dragi in skrbni mož, oče, dedek in brat

JOŽE KOŠMRLJ

Mali Slatnik 15

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za

pomoč, podarjeno cvetje ter vscm, ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti. Posebna hvala delovnim organizacijam GIP »PIONIR«, TOZD MKL Novo mesto, Novoteks IVS Novo mesto, bivšim sodelavcem IMV TOZD Commerce, ZBMS, dr. Mijočevi za zdravljenje med njegovo boleznjijo, F. Avscu za poslovilni govor ter gospodu župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoči vsi njegovi

Skrb, delo in trpljenje, bilo tvoje
je življenje. Mnoga težkih si bolečin
prestal, a zdaj boš v grobu mirno spal.

ZAHVALA

V 70. letu st. rosti nas je po hudi bolezni
neprizakovano zapustil na dragi mož, oče,
stari oče, brat in stric

KAROL KRAJNC

iz Klenovika 10, Škocjan

Iskrena hvala vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam kakorkoli pomagali, izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter pokojnika v lepem številu pospomili k zadnjemu počitku. Posebej se zahvaljujemo osebju nevirološkega oddelka, sosedoma Kunstu in Smrekarju in gospodu župniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat prisrčna hvala!

Žalujoči: vsi njegovi

tedenski koledar

Četrtek, 14. decembra — Dušan Petek, 15. decembra — Kristina Sobota, 16. decembra — Albina Nedelja, 17. decembra — Lazar Ponedeljek, 18. decembra — Radovan Torek, 19. decembra — Urban Sreda, 20. decembra — Evgen

LUNINE MENE
20. decembra ob 0.54 — zadnji krajec

kino

BREŽICE: 15. in 16. 12. (ob 20. uri) ameriška komedija Kakršen oče, takšen sin. 15. in 16. 12. (ob 22. uri) ameriški erotični film Režiser pornofilma. 17. (ob 18. in 20. uri) in 18. 12. (ob 20. uri) hongkonški karate film Tiger v akciji. 19. 12. (ob 19.30) Prešernovo gledališče: Emigranta. 20. 12. (ob 20. uri) ameriška grozljivka Strašne sanje v ulici brezov.

ČRNOMELJ: 14. 12. (ob 19. uri) ameriški akcijski film Siloviti udarec. 15. 12. (ob 19. uri) ameriški film Osumljeni. 15. 12. (ob 21. ur) japonski erotični film Oiran. 17. 12. (ob 20. uri) hongkonški akcijski film Kokain ne opravičuje. 19. 12. (ob 19. uri) hong-

konski akcijski film Večno zmaji.

KRŠKO: 24. 12. (ob 20. uri) italijanska komedija Super lepotec. 15. 12. (ob 22. uri) ameriški erotični film Najboljša učiteljica. 17. 12. (ob 18. uri) ameriški akcijski film Nindža III. 19. 12. (ob 20. uri) italijanski akcijski film Rush. 20. 12. (ob 17. uri) risanke ter (ob 18. uri) francoska komedija Gadje maturirajo.

NOVO MESTO — DOM JLA: Od 15. do 17. 12. (ob 17. in 19. uri) ameriška komedija Moonstruck. Od 18. do 20. 12. (ob 17. in 19. uri) ameriška komedija Arizona junior.

NOVO MESTO — DOM KULTURE: 14. in 15. (ob 18. in 20. uri) ter 16. in 17. 12. (ob 20. uri) ameriška »nora« policijska komedija Dragnet. Od 15. do 17. 12. (ob 22. uri) ameriški erotični film Režiser pornofilma. 16. in (ob 18. in 20. uri) in 18. 12. (ob 20. uri) hongkonški karate film Tiger v akciji. 19. 12. (ob 19.30) Prešernovo gledališče: Emigranta. 20. 12. (ob 20. uri) ameriška grozljivka Strašne sanje v ulici brezov.

SEVNICA: 14. in 15. 12. ameriški akcijski film Maščevalc. 16. in 17. 12. ameriški akcijski film Clovek na Nišanu — James Bond — 007. 19. in 20. 12. ameriški erotični film Jack in Jill.

KRMELJ: 16. 12. ameriški akcijski film Maščevalc. 21. 12. italijanski erotični film Jack in Jill.

Z 128 1,1 GX, maj 1988, rdeče barve, prodam. Tel. 85-986, Velike Brusnice 52. (ček-MV-50)

JUGO 45, letnik 1988, in črno-beli televizor prodam. Bele, Na trahat 1, Novo mesto. (ček-MV-50)

Z 101, letnik 1980, prodam. Jože Šašek, Jugorji 3, Brusnice. (3957-MV-50)

NISSAN SUNNY, letnik 1988, prodam. Tel. 26-884. (3958-MV-50)

R 4 GTL, letnik 1987, prodam. Tel. 26-760. (3959-MV-50)

LADO 1200 S, staro tri leta, in 126 P, star dve leti, ugodno prodam. Jože Črtaljč, Rakovnik 1, Šentjernej. (3969-MV-50)

ZASTAVO 128 skala 55, letnik 1988, prevoženih 15000 km, prodam. Brane Faleski, tel. (068) 84-587. (3970-MV-50)

LADO RIVA 1300, letnik 1988, prevoženih 8000 km, prodam. Telefon: (068) 65-067, po 12. uri. (ček-MV-50)

GOLF diesel letnik 1986, prodam. Ogled od petka popoldne dalje. Ivan Novak, Telčice 8, Škočjan, tel. 76-421. (P50-50MO)

R 4, letnik november 1986, prodam. Vinko Radišek, Orehoovo 59, Sevnica. (P50-49MO)

ZASTAVO 126 P, letnik 1981, dobro ohranjeno in registrirano do novembra 1990, prodam. Vovk, Zbure 27, Šmarješke Toplice. (3971-MV-50)

GOLF DIESEL letnik 1984, garaziščan, prvi lastnik. 82000 km, prodam. tel. 57-739. (3973-MV-50)

ZASTAVO 750, letnik 1979, prodam. Tel. 25-715, popoldne. (3974-MV-50)

JUGO CORAL 45, 6/89, 3000 km, prodam. Tel. (068) 85-118. (3975-MV-50)

R 4, letnik 1982, in Z 101, letnik 1979, prodam. Tel. 65-289. (3976-MV-50)

ZASTAVO 128, letnik avgust 1986, prodam. Tel. 22-540 po 15. ur.

Z 101 GTL, letnik 85, prodam. Tel. 26-622.

R 4 GTL, letnik 86, prodam. Zupančič Jože Kristanova 24, tel. 26-123.

PRODAM R4, letnik 83. Kastelec Marjan, Gotna vas 7.

128 GX, letnik 87, prodam. Tel. 26-416.

Z 101, letnik 1982, prevoženih 56.000 km, odlično ohranjeno, prodam po ugodični ceni. Franc Blažič, Družinska vas 22, tel. 73-587. (3960-MV-50)

R 18, letnik 1984, prva registracija 1985, prodam. Tel. (068) 25-833, popolne. (ček-MV-50)

PRODAM ali menjam JUGO 45 AX, letnik 1988. Jože Tomše, Krška vas 31. (pol-MV-50)

DIANO, registrirano, letnik 1979, za protivnost 800 DEM. Tel. (0608) 69-530 int. 371, Milan, do 15. ure. (4018-MV-50)

JUGO 55 AX, letnik 1988, prodam. Tel. 28-036. (P50-92MO)

JUGO KORAL 45, maj 1988, dodatno opremljen, prodam. Tel. 25-834. (4015-MV-50)

R 4 GTL, letnik 1988, prodam. Tel. (068) 25-781. (4014-MV-50)

ZASTAVO 750, letnik 1981, potrebljena kleparska dela, še registrirana, prodam za 400 DEM. Tel. 85-423. (4013-MV-50)

126 P, letnik 1984, odlično ohranjeno, prodam. Marinka Oštir, Savska pot 9, Čatež, 68250 Brežice. (pol. MV-50)

JUGO 55, letnik april 1989, prodam. Tel. 60-815 int. 460, popoldne. (pol. MV-50)

PRODAM ali menjam JUGO 45 AX, letnik 1988. Jože Tomše, Krška vas 31. (pol-MV-50)

DIANO, registrirano, letnik 1979, za protivnost 800 DEM. Tel. (0608) 69-530 int. 371, Milan, do 15. ure. (4018-MV-50)

JUGO 45, letnik 1985, prodam. Tel. 24-987, popoldne. (4023-MV-50)

Z 750, letnik oktober 1984, garażirano, prevoženih 34.000 km, prodam. Marjana Kozinec 62, Novo mesto. (P50-102 MO)

PRODAM 126 P, letnik 1986, prevoženih 21000 km. Turk Brigita, Štranga 42, Mirna Peč. (P50-98MO)

R 18 in WOLKSWAGEN JETA, oba letnik 1981, prodam. Informacije na telefon 73-133. (P50-97MO)

Z 101, letnik 1982, prodam. Tel. 26-669. Informacije po 19. uri.

FIAT 126 P, letnik 1982, motor APN, star 20 mesecev, in spoljerje za jugo prodam. Peter Simončič, Vratno 6, Šentjernej. (3990-MV-50)

ZASTAVO 101 GTL, letnik 1986, registrirano do decembra 1990, prodam. Janez Jarc, Veliki Lipovec 17, 68361 Dvor. (3991-MV-50)

Z 101, letnik 1987, prodam. Anton Mohar, K Roku 132, Novo mesto, tel. 27-276. (3992-MV-50)

ZASTAVO 750, letnik 1985, prodam. Tel. 65-098, popoldne. (3993-MV-50)

R 4 GTL, letnik 1987, prodam. Franc Jerman, Jelše 3, Otočec. (3998-MV-50)

GOLF, letnik 1988, prevoženih 36.000 km, prodam za 16.500 DEM ali menjam za starejši letnik. Tel. 27-149. (3994-MV-50)

R 4 TL, letnik 1979, prodam. Možna je tudi menjava za drug avto ali traktor. Anton Martinčič, Tomaža vas 12, 68275 Škočjan. (4002-MV-50)

ZASTAVO 101, zadnja leva vrata s steklom, dva vavnostna pasova, luči (okroglo). Tel. (068) 21-134 int. 29 do 6. in 14. ure. (ček-MV-50)

WARTBURG, letnik 1988, prodam. Bukovinski, Dobova, tel. (0608) 67-466. (P50-65 MO)

KADETT diesel, junij 1984, 5 vrat,

ugodno prodam. Tel. 27-434. (P50-66 MO)

JUGO KORAL 55, marec 1989, prodam za 7.700 DEM v dinarski protivrednosti. Tel. 26-315, popoldne. (P50-68 MO)

ODSTOPIM vrstni red za R 5 kamпус. Na račun vzamem rabljen avto. Prodam R 4 GTL, letnik 1983. Jože Erpe, Drganja sela 46, Straža. (4004-MV-50)

JUGO SKALA, star 16 mesecev, prodam. Informacije v soboto na tel. 22-820. (3967-MV-50)

Z 101, letnik 1978, registrirano do marca 1990, prodam Bašelj, tel. 65-360, ali na naslov: Šoteska 25, Straža. (ček-MV-50)

Z 101 GTL, december 1986, 36000 km, prodam. Marko Simonič, Sela pri Semiču 14 a, Semič, tel. 56-360. (P50-44MO)

JUGO CORAL 45, letnik 1988, prodam. Tel. 24-249. (3965-MV-50)

Z 101, letnik 1987, registrirano do decembra 1990, prodam. Tel. 84-190. (P50-55MO)

Z 128, staro dve leti, prodam. Cemnič, tel. 24-703. (P50-95MO)

Z 101 GTL, letnik 1983, registrirano do decembra 1990, prodam. Andrej Divjak, Dol. Prekopa 19 a, Kostanjevica. (P50-94MO)

Z 128, staro dve leti, prodam. Cemnič, tel. 24-703. (P50-95MO)

Z 101 GTL, letnik 1983, registrirano do decembra 1990, prodam. Andrej Divjak, Dol. Prekopa 19 a, Kostanjevica. (P50-94MO)

Z 128, staro dve leti, prodam. Cemnič, tel. 24-703. (P50-95MO)

Z 101 GTL, letnik 1983, registrirano do decembra 1990, prodam. Andrej Divjak, Dol. Prekopa 19 a, Kostanjevica. (P50-94MO)

Z 128, staro dve leti, prodam. Cemnič, tel. 24-703. (P50-95MO)

Z 101 GTL, letnik 1983, registrirano do decembra 1990, prodam. Andrej Divjak, Dol. Prekopa 19 a, Kostanjevica. (P50-94MO)

Z 128, staro dve leti, prodam. Cemnič, tel. 24-703. (P50-95MO)

Z 101 GTL, letnik 1983, registrirano do decembra 1990, prodam. Andrej Divjak, Dol. Prekopa 19 a, Kostanjevica. (P50-94MO)

Z 128, staro dve leti, prodam. Cemnič, tel. 24-703. (P50-95MO)

Z 101 GTL, letnik 1983, registrirano do decembra 1990, prodam. Andrej Divjak, Dol. Prekopa 19 a, Kostanjevica. (P50-94MO)

Z 128, staro dve leti, prodam. Cemnič, tel. 24-703. (P50-95MO)

Z 101 GTL, letnik 1983, registrirano do decembra 1990, prodam. Andrej Divjak, Dol. Prekopa 19 a, Kostanjevica. (P50-94MO)

Z 128, staro dve leti, prodam. Cemnič, tel. 24-703. (P50-95MO)

Z 101 GTL, letnik 1983, registrirano do decembra 1990, prodam. Andrej Divjak, Dol. Prekopa 19 a, Kostanjevica. (P50-94MO)

Z 128, staro dve leti, prodam. Cemnič, tel. 24-703. (P50-95MO)

Z 101 GTL, letnik 1983, registrirano do decembra 1990, prodam. Andrej Divjak, Dol. Prekopa 19 a, Kostanjevica. (P50-94MO)

zahvale

NEŽKA BIZJAK
iz Rožnega Dola 3

ZAHVALA
V 95. letu starosti je umrla moja draga mama, babica in teta

VERONIKA PRESKAR
roj. Millar
Dvorec 10, Brežice

ZAHVALA
12. novembra je umrla naša draga

JOŽE LUZAR
iz Velikih Brusnic

ZAHVALA
V 80. letu starosti nas je za vedno zapustil naš oče, stari oče in brat

MARIJE MATKOVIČ
roj. Žvab
iz Kvasice 6

ZAHVALA
Ob smrti naše drage mame, stare mame in prababice

JOŽEF ŠKEDELJ
Gorenje Mrašovo 4

ZAHVALA
V 72. letu nas je nepričakovano zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat, stric in boter

ZAHVALA
V 82. letu starosti nas je po težki bolezni zapustila naša dobra mama, sestra, teta, babica in prababica

MARIJA MUHIČ
iz Jurne vasi 2

ZAHVALA
Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam stali ob strani in naši mami poklonili lepo cvetje. Posebno zahvalo pa smo dolžni dobrim vaščanom za vsestransko pomoč. Hvala tudi gospodu župniku za opravljeni obred.

Vsi njeni

ZAHVALA
V 74. letu starosti nas je po težki bolezni zapustila naša draga sestra in teta

ANTONIJA ŠPRAJCER
iz Tuševskega Dola

ZAHVALA
Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in vsestransko pomoč. Posebna zahvala osebju Zdravstvenega doma Črnomelj za lajšanje bolečin, Mariji Dragoš in Dragici Hiti za poslovilne besede, pevcem za zapete žalostinke ter gospodu kaplanu za opravljen obred.

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA
V 57. letu nas je po hudi bolezni zapustil naš dragi mož, oče in stari oče

JOŽE BENČINA
iz Hudenj 7

ZAHVALA
Najlepše se zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom in drugim za darovano cvetje in izrečeno sožalje, obenem pa se zahvaljujemo osebju pljučnega in kirurškega oddelka bolnice Novo mesto za skrb in nego ter gasilcem in kaplanu za opravljen obred.

Žalujoči: žena Ana, hči Jože z družino in ostalo sorodstvo

ZAHVALA
Zakaj si moral nam umreti,
ko pa s tabo je bilo lepo živeti?
Odkar uihnil je tvoj glas,
žalost, bolečina domujeja pri nas.

ZAHVALA
V 61. letu starosti nas je po težki bolezni za vedno zapustil dragi mož, očka, dedek, brat, stric in svak

RUDI RETELJ
iz Koštialove 28

ZAHVALA
Prisrčno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki ste nam v najtežjih trenutkih pomagali, darovali cvetje in pokojnega pospremili na zadnji poti. Prisrčna hvala osebju internega oddelka, g. proštu za opravljen obred in sosedu Modicu za poslovilne besede.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA
Ne jokajte ob mojem grobu,
le mirno k njemu pristopite
in spomnite se, kako trpel sem,
in večni mir mi zaželite.

ZAHVALA
Po kratki in težki bolezni nas je v 61. letu za vedno zapustil naš dragi oče, stari oče, brat in stric

MARJAN OBERČ
iz Osrečja 29

ZAHVALA
Zahvaljujemo se vsem, ki ste mu darovali cvetje in vence ter ga pospremili na zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi poškodbenemu oddelku bolnice Novo mesto in nevrolškemu oddelku v Ljubljani, sosedom, sorodnikom in prijateljem za izrečeno sožalje. Iskrena hvala vaščanom, Jožetu Nučiču za poslovilne besede ob odprttem grobu in gospodu župniku za lepo opravljen obred.

Vsi njegovi

ZAHVALA
Zate, ki si kot otrok odšel in zapustil to dobro, toplo domačeognjišče, in trato pred hišo, zate, Simon, ti stih pojo.

ZAHVALA
Zdaj veter lahno šumi tu mimo, kjer zadnje so twoje besede zvenele, kjer zadnje stopinje so twoje hitele.

ZAHVALA
4. decembra je v hudi prometni nesreči prenehalo biti srce mladega, komaj 7-letnega ljubega sina, bratca, vnuka in pravnuka

SIMONA KRALJA
iz Dragomilje vasi 24

ZAHVALA
Iskreno se zahvaljujemo za nesebično pomoč in tolažbo v najtežjih trenutkih našega življenja vsem sorodnikom, prijateljem in vaščanom Dragomilje vasi. Enako se zahvaljujemo vsem, ki so darovali vence, cvetje in malega Simona pospremili na zadnji poti, še posebno pa učencem in kolektivu OŠ Suhor za poslovilne besede, gozdarjem, KZ Metlika, lovcom za podarjene vence in cvetje. Gospodom župnikom prisrčna hvala za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: oči, mamica, sestrica, stara mama, stari ata, babica

ZAHVALA
Ob nenadni izgubi našega dragega

JOŽETA HROVATA
(Fištrovega iz Rebri pri Žužemberku)
Malgajeva 4, Ljubljana

ZAHVALA
ki nas je v 52. letu po hudi bolezni mnogo prezgodaj zapustil, se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem in vsem, ki sta mu darovali vence, cvetje in sveče ter ga v tako velikem številu spremili v njegov poslednji dom. Zahvaljujemo se zdravstvenemu osebju na Golniku za lajšanje trpljenja v času bolezni, sodelavcem in OOZS Kom. podj. Ljubljana in drugim za izkazano pomoč ter vsem, ki ste z nami sočustvovali in pokojnika poslednjič počastili na njegovem domu. Posebna hvala GD Reber za organizacijo pogreba in ostalim GD; tov. Papežu za lep govor, pevcem in gospodu župniku. Hvala vsem za vse!

Za njim žalujemo: žena Marija, sinova Jože in Andrej, bratje France, Viktor, Tone, sestre Pavla, Marija, Ana, Jožef, svaki in svakije, nečaki in nečakinje ter ostalo sorodstvo in prijatelji

**Niti zbogom nisi rekla,
niti roke nam podala,
smrt te vzela je prerano,
a v naših srcih boš ostala.**

ZAHVALA
V 66. letu starosti nas je nepričakovano zapustila naša draga

PEPCA MIKLIC
Ločna 39/a

ZAHVALA
Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in vaščanom, ki ste nam kakorkoli pomagali, nam izrazili sožalje, darovali cvetje ter pokojno spremili v tako velikem številu na njeni zadnji poti. Posebna hvala Kosovim in Jermanovim, kirurgiji bolnice Novo mesto, Pekarni in skladisu Žito Ločna, tovarni Krka in sodelavcem Biokemije, Petrolu Otočec, RK ZZB in KS Ločna-Mačkovec, govorniku za poslovilne besede, pevcem za zapete žalostinke in proštu za opravljen obred.

Vsi njeni

ZAHVALA
Ob smrti našega dragega očeta, starega očeta in brata

IZIDORJA VRŠČAJA
Ježičkovega Dorča
iz Nestopljive vasi 2 pri Semiču

ZAHVALA
se prisrčno zahvaljujemo sosedom, znancem in prijateljem, ki so nam v težkih trenutkih kakorkoli pomagali, nam izrekli sožalje in našega dragega ata v tako velikem številu pospremili k zadnjemu počitku. Hvala osebju bolnice Novo mesto in osebju zdravstvenega doma Črnomelj, GD Kot, OO ZZB Kot, DU Semič, pevskemu zboru iz Črnomelja ter govornikom Martinu Pečavarju, Nežki Bezek, Jožetu Regini, Ivanu Križanu, Matiju Springerju ter praporčakom. Hvala vsem, ki ste grob našega ata zasuli s cvetjem, in gospodu kaplanu za lepo opravljen obred.

Vsi njegovi

DOLENJSKI LIST 19

MARIJAN HLADNIK

Četrti stoletja svoje poklicne kariere je diplomirani inženir gozdarstva Marijan Hladnik iz Brežice posvetil gojenju in urejanju gozdov, drevničarstvu ter nastajanju topolovih nasadov na površinah, ki niso primerne za kmetijsko obdelavo. Na prostrem območju brežiškega Gozdnega gospodarstva so tako osnovali prve intenzivne nasade iglavcev in meliorirali večje sklope izčrpanih, zanemarjenih zasebnih gozdov. Po Hladnikovi zaslugi so dobili v Posavju tudi prve drevnice s sadikami za pogozdovanje in okrasne nasade.

V takoj dejavnosti ga je usmerjalo prepicanje, da je za Slovence vsak kvadratni meter zemlje nadve dragocen, zato ga mačehovsko ravnanje z njim vedno znova prizadene.

»Ko smo v Brežicah pred leti iskali podjetja, ki bi bila pripravljena vlagati v pogozdovanje zapuščenih površin,« se spominja Hladnik, »samo bili nadvise veseli odziva Toyarne celuloze in papirja iz Krškega. Prva je spoznala, da brez naložb v gozdarstvo ne bo mogla naprej, saj lesa vedno primanjkuje. Celuloza je velika prarabotnica manjvrednega lesa in pričakovali smo, da bo njenemu zugledu sledila tudi industrija, ki predeluje najboljše, kar premorejo gozdove. Pa smo se razočarali, saj še do danes ni pokazala za to nobenega posluha.«

Gozdarski strokovnjak Hladnik je od 1975 do 1988 vodil tožd Hortikultura, projektiranje in

J. TEPPEY

Miklavža končno le >>odmrznili<

Po skoraj 45 letih se je pred 5000-glavo množico pojavil na novomeškem trgu — Prošt Jože Lap: »Miklavž je bil in bo, pa tudi dedek Mraz nas nič ne moti«

NOVO MESTO — Najstarejši Novomeščani komaj pomnijo, kdaj se je nazadnje na Glavnem trgu zbral toliko ljudi kot minuli torek popoldan, ko se je v stari, pred vojno narejeni Tatri pred rotovž pripeljal Miklavž. Skoraj 45 let ga ni bilo in neki hudočnečje je ob njegovem ponovnem javnem nastopu dejal, da so ga nemara odmrznili. Starejši meščani se še spominjajo zadnjega Miklavževnega nastopa na odrnu Doma kulturne, v novi svobodni domovini pa zanj ni bilo več prostora. Če se je slučajno kdaj še prikazal, je moral v sodniku za prekšte, Šentjernejski Miklavž iz tistih burnih povojnih dni pa bi vedel povestiti še kaj hujšega.

Iz knjig lahko preberemo, da je sv. Nikolaj živel v 5. stoletju v Mali Aziji. Bil je sinček edinček, zato so mu bogati starši poklonili vse svoje bogastvo. Toda on je bogastvo razdelil med reweže. Postal je škof in kot takšnega ga še danes upodabljajo: s škofovsko palico v roki, knjigo in tremi jabolki. Le Tintoretto, znan srednjeveški italijanski slikar, ga je na sliki v kapiteljski cerkvi upodobil drugače, v družbi s sv. Mohorjem in Fortunatom. Sv. Nikolaja so kopali v Turčiji, v 11. stoletju pa so njeve posmrtnje ostanke prepeljali v italijansko mesto Bari.

Danes Miklavž častijo po vsem svetu. Miklavž je zaveznič mornarjev in ri-

bčev, zaščitnik mladih nevesi in nasploh najbolj spoštovan ljudski svetnik. Tradicija, da Miklavž otrokom nosi darove, je stara že več stoletij. Starejši se še dobro spominjajo, kako so 6. decembra kot otroci zjutraj gledali v nastavljeni posede, če jim je Miklavž kaj prinesel. Najpogosteje so našli jabolka, orehe, kralje in rožice. V novejšem času je Miklavž bogatejši, in če bi nosil samo jabolka, ga otroci najbrž ne bi več spoštovali.

• BREŽICE — Vitrina Posavskega muzeja v Brežicah že lep čas prinaša svežino v mestu ter na kakovosten in prijeten način opozarja mimoidoče, naj obiščejo muzej. V preteklem tednu se je ob njej ustavljal še posebno veliko občanov. Tudi tokrat so namreč znali prisluhniti času, saj so na ogled postavili opremo za miklavževanje iz župnijske cerkve sv. Lovrenca v Brežicah in še marsikaj, tudi perharje z darovi. Marsikdo je na ta način izvedel, kako je potekalo miklavževanje in tudi to, da so včasih »večer pred Miklavžem otroci nastavili na okna škrnjne, skledice, klobuke, peharje in druge posode ter nestрпno pričakovali, kaj jim bo Miklavž prinesel«. Pridni so dobili darove, najpogosteje jabolka, suhe sadje, orehe, strd in včasih tudi tak krajcar potisnj en v jabolko. Poredne je zjutraj čakaša šiba vtaknjena v repo in korenje.

»Vseh 45 let Miklavž tudi na Dolenjskem ni spal. Hodil je po cerkvah, naših učilnicah in hišah, kamor so ga povabili,« pripoveduje kapiteljski prošt Jože Lap in nadaljuje: »V otrocih je sedaj zmeda. Ves povojni čas so govorili, da Miklavž ni, sedaj pa se je v vsej svoji veličastnosti prikazal na Glavnem trgu. Miklavž je bil, je in bo v tudi dedek Mraz nas nič ne moti. Vse to je dobrota

MEDVEDJE NE SPIJO

RIBNICA, KOČEVJE — Pred kratkim je neki lovec iz ribniške občine tako rekoč v siloboru ustrelil medvedko. Precej strahu so preživele ženske, ki so se pred kratkim zjutraj peljale z osebnim avtom iz ribniške občine na delo v Kočevje. Na Jasnicu sta tik pred avtom prečkal magistralno cesto dva medveda. Prav tu je pred leti že prišlo do hude prometne nesreče, v kateri je poginil medved. Občani in lovci ugotovljajo, da prihajajo na območje obeh občin tudi volkovi, ki jih sicer tu skoraj ni oziroma so zelo redki.

Zmajarji so pustošili v Kobilah

Spet grob in samovoljen poseg v zaščiten gorjanski gozd — Zmajarji na golo posekali 20 arov gozda — Padli tudi dve posebej zaščiteni bukvi

NOVO MESTO — Še preden je grob in samovoljen poseg na Gorjancih, znam kot ratraška cesta oziroma nekakšna smučarska tekaška proga (o tem smo podrobno pisali v našem časopisu), dobil sodni epilog, že so gozdarji zgroženi odkrili novo opustošenje gorjanskega gozda. In spet gre za pustošenje zaščitnega gozdnega kompleksa Kobil.

Gozdnim kompleksom Kobil je že dalj časa zaščiten kot gozd s posebnim imenom in ima glede zaščite skoraj tak po-

ZA POŽIVITEV GRADU IN MOTELA

TREBNJE — Tu so v petek predstavili elaborate za urbanistično ureditev območja trebenjskega gradu in motela, prispevale na javni natečaj, ki ga je avgusta letos razpisal zavod za urbanistično načrtovanje Trebnje skupaj s Putnikom Trebnje in sodom Združenja cestna podjetja Slovenije. Med 5 prispevimi elaborate je ocenjevalna komisija dodelila prvo nagrado predlogu avtorjev Boruta Simčiča in Janeza Žerjava, druge ni podelila, tretjo nagrado je prejela Tia Dadjura s sodelavci.

GOSTOVANJE V ZDA — Danes, 14. decembra, odhajata na pot preko luže na skoraj enomesečno gostovanje pri slovenskih izseljencih v ZDA Jože Gotlib (levo) s frajtonarico in Stane Gorenc z elektroniko harmonika, ostanek pred letom razpadlega ansambla Jožeta Gotliba. Duo, ki si cer redno nastopa v Zdravilišču Šmarješke Toplice, letos pa je že dvakrat gostoval pri zdolmici v ZRN in enkrat v Avstriji, bo na povabilo izseljencev, pri katerih je ansambel gostoval že pred tremi leti, imel v ZDA koncerte slovenske domače glasbe v Chicagu, Detroitu, Clevelandu, Pittsburghu in Denverju. Muzikanta pred odhodom pozdravlja bralec DL in jim voščita srečno novo leto. (Foto: Z. L.-D.)

KOČEVJE — Ida Pintar, kuhanica v kočevski Nami, je na kulinarični razstavi ob nedavnem turistično-gostinskom zboru v Rogaski Slatini, prejela za razstavljeni jedi v okviru kulinarične razstave srebrno medaljo, kar je veliko priznanje tudi za ta kočevski kolektiv.

29-letna Ida je kot glavna kuhanica skupaj s svojo pomočnico Bernardo Jurak (Nama Velenje) pripravila za razstavo štiri jedi in sicer: plošča za 8 oseb (divjadiča, faširano meso, slanina, tarufi), plošča za 4 osebe (jancja zarebrnica), krožnik z nadnevanimi piščančnjimi nogami in krožnik z nadnevanimi postrvinji filejem.

Ida je povedala, da jo kuhanje veseli že od otroštva. Za kuhanico se je izučila v gostinski šoli v Ljubljani, katero je dokončala leta 1977. Od takrat je zapošljena v kočevski Nami, ki jo je tudi stipendirala.

Pravi, da je na priznanje računalna, čeprav ni pričakovala, da bodo njene jedi tako visko ocenjene. Pravi, da je bila predvsem plošča za 8 oseb tudi zelo

SREBRNA KUHARICA — Ida Pintar, fotografirana na svojem delovnem mestu v kuhinji kočevske restavracije Nama.

kozerija

NAMESTO NJEGA MISLI REPUBLIKA

Si lahko predstavljate sejno sobo v času, ko so pri nas uvajali TOZD? Prav!

— TOZD je kratica za temeljno organizacijo združenega dela, je razlagal direktor vseh direktorjev. In v nadaljevanju povedal:

— TOZD bodo končno pometle s podjetji in s podjetništvom, tudi vloga direktorja vseh direktorjev bo veliko manjša. Vsaka TOZD bo imela svojega direktorja in svoj žiro račun.

— Toda... se je hotel vmešati drobnoglavi sekretar Hitrotkala.

ložaj kot pragozd. Zaradi tega, ker so Kobile zaščitene in se v teh gozdovih ne gospodari, tja bolj poreklo kot sicer zadevi tudi revirni gozdar na svojih obohodih. Ko je bil tam na obhodu letos spomladi, je bilo še vse v redu, pri naslednjem obhodu pa je na začetku Kobil pod Špiljevo špico na nadmorski višini okoli 900 m videl, da nekdo na golo posekal gozd na površini 20 arov.

Gre za družbeni gozd v oddelku 27 b. k. o. Vrhpolje. Posekano je bilo 70,36 m³ listavcev, in sicer 14 bukev v bruto izmeri 29,84 m³, 25 hrastov v izmeri 19,96 m³, 15 cerov v izmeri 13,97 m³ in 17 dreves drugih listavcev v izmeri 6,59 m³. Dreves leži na seščiku tako, kot je padlo ob sečnji. Seveda je bilo posekano samovoljno, brez vednosti in dovoljenja GG Novo mesto, tozg Gozdarsvo Novo mesto. Takega dovoljenja, jasno, nihče tudi ne bi bil, saj je kompleks Kobil, kot rečeno, zaščiten in izvezet iz gospodarjenja.

Jože Kruljac, gozdarški inšpektor pri novomeški Upravi inšpekcijskih služb, je o ugotovitvah gozdarjev obvestil UNZ Novo mesto. »Gre za izredno grob in samovoljen poseg v gozdnem prostoru, kar predstavlja pustošenje gozda in je kaznivo dejanje,« je med drugim v svojem dopisu zapisal inšpektor Kruljac. Delavci oddelka milice iz Šentjerneja so zadevo raziskali. Izkazalo se je, da so v zaščitenem Kobilu samovoljno pustošili P. F. iz Novega mesta, S. J. iz Vrhpolja in M. T. iz Cerovega Loga, vsi trije člani zmajarskega kluba Kriča iz Krškega. Pod Špiljevo špico so namreč postavili vzletišče za plete z znamenjem, pri vzletjanju pa naj bi zmajarie ovirale krošnje dreves, zato so na lastno odgovornost tistih 20 arov gozda posekali do golega. S tem so ne samo samo

voljno posegli v tuj gozd in povzročili veliko škodo, ampak so pustošili po zaščitenem gozdu in spremeni videz tega dela gorjanskega gozda. Vso stvar ima sedaj v rokah tožilstva.

»Pri tem nezaslišanem pustošenju so posekali tudi dve bukvi, katerih ena meri 5,88 m³, druga pa celo 6,72 m³. Ti dve bukvi sta bili kar dvakrat zaščiteni: kot vsa drevesa, katerih prsn premer meri več kot 120 cm. Vsa tako drevesa v družbenem sektorju so posebej zaščiteni in jih tudi gozdarji ne smejo posekat,« je zgorodi inšpektor Kruljac. »Da je že tako huda zadeva še hujša, gre za sečnjo na golo v veliki strmini na jugozahodni strani, kar je še posebno pustošenje, saj je malo možnosti, da se bo tam gozd lahko obnovil.«

A. BARTELJ

OBIŠČITE NOVOLETNI SEJEM NA GLAVNEM TRGU V NOVEM MESTU VSAK DAN MED 9. IN 20. URO.

NOVO V OTOŠKI DISKOTEKI

OTOCEC — V otoški diskoteki bo v četrtek, 14. decembra, na večeru egnovnost gostoval plesni par Lambada, v soboto bo na ogled revija modnih pričesk. Tudi silvestrski program bo privlačen. Gostom bo na voljo ruski bife, v programu bodo številne zabavne igre z nagradami, gostja novoletnega programa pa bo Nastja Dimnik.

Letos za božič v Staro vas

Štefanovi običaji so se v tej vasi pri Šentjernej neju še ohranili

ŠENTJERNEJ — Za tiste, ki ne vedo, kaj bi počeli z novim praznikom dan po božiču, v vrsti pojezdili okoli cerkve, tam darovali, župnik pa jih je blagoslovil. Zlasti slovensko je bilo med obema vojnoma, ko so se zbirali v Šentjerneju, nato pa v sprevodu s pihalno godbo na čelu odšli do cerkve v Stari vasi. Po vojni so se dobivali na nedeljo, letos, ko je dela prost dan, pa se bodo zbrali v Šentjerneju v ponedeljek ob 13. uri, od tam pa bodo v slovenskem sprevodu krenili proti Stari vasi, kjer bo pri cerkvi že tradicionalno konjko žegnjevalo veljavo.

V starih časih, ko kmetje še niso bili zaposleni, so se dobivali na Štefanovan dan po božiču, v vrsti pojezdili okoli cerkve, tam darovali, župnik pa jih je blagoslovil. Zlasti slovensko je bilo med obema vojnoma, ko so se zbirali v Šentjerneju, nato pa v sprevodu s pihalno godbo na čelu odšli do cerkve v Stari vasi. Po vojni so se dobivali na nedeljo, letos, ko je dela prost dan, pa se bodo zbrali v Šentjerneju v ponedeljek ob 13. uri, od tam pa bodo v slovenskem sprevodu krenili proti Stari vasi, kjer bo pri cerkvi že tradicionalen program. T. J.

SMUČARSKI SEJEM V TREBNJEM

TREBNJE — Trebenjski smučarski klub bo priredil v soboto, 16. decembra od 9. do 17. ure in v nedeljo, 17. decembra, od 8. do 12. ure smučarski sejem v večnamenskem prostoru nove sejnevnole. Na sejmu bo naprodaj stara in nova smučarska oprema, prikazovali pa bodo tudi smučarske filme. Vabljen!

NOVI KASETI

NOVO MESTO — Tonški in producenci studio Sraka se je v letosnjem letu dobro uveljavil na slovenskem glasbenem prizorišču in diskografskem tržišču in tudi se za njegove storitve odloča vse več načinov slovenskih izvajalcev različnih glasnih oblik. Te dni bodo v Sraki zaključili letosnjeno bero izdanjih kaset, saj bosta v govoru priljubljeni dve od ducata izdelavani pod etiketo Sraka v letosnjem letu. Tudi bodo člani ansambla Ivana Pugliča, katere so svojo prvo kaseto »Ob Krki Modri«, kriknili na kaseti. Tokrat so humoristični pevci pripravili »viročo« izdajo — kaseto s pričenjenimi slovenskimi erotičnimi posimi, ki jih je zbral in s spremnimi posimi in komentarji opremil vodja Modre krompirke Slavko Podboj. Omenimo naj, da se »Viroč Modri krompi« kot članica ekipe prvič predstavi trebenjska pevka Irena Tratnik.

Lestvica narodnozabavne glasbe Studia D in Dolenjskega lista

Žreb je ta teden naklonil nagrado, ki jo podeljuje Studio D, BERNARDI ČUČNIK in Podboja. Lestvica pa je ta teden z eno novo melodijo takšna:

- 1 (3) Pozdravljenja, Bela krajina — STOPARJI
- 2 (1) Dolenjski svet - DOLENJSKI FANTJE
- 3 (2) Dolenjski očaki — COF
- 4 (6) Klic trobente — ANSAMBL F. MIHELIČA
- 5 (7) Zvezde nad Vrhgoro — ANSAMBL T. VERDERBERJA
- 6 (4) Hrepenerje v dežju — ZVONČKI
- 7 (5) Florjanska polka — VESNA
- 8 (10) Zapeljiva natakarica — VESELI ZASAVCI
- 9 (8) Zavrimo — ANSAMBL V. PETRIČA
- 10 (—) Novoletno